

BEATA JĘDRYKA

CZYTAM • ROZUMIEM • WIEM • POTRAFIĘ

ROZWIJANIE SPRAWNOŚCI CZYTANIA ZE ZROZUMIENIEM
UCZNIÓW Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI

BEATA JĘDRYKA

CZYTAM • ROZUMIEM • WIEM • POTRAFIĘ

ROZWIJANIE SPRAWNOŚCI CZYTANIA ZE ZROZUMIENIEM
UCZNIÓW Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI

OŚRODEK ROZWOJU EDUKACJI
WARSZAWA 2024

Redakcja merytoryczna
Wydział Rozwoju Kompetencji Kluczowych
Marina Warsimaszwili

Redakcja i korekta
Elżbieta Gorazińska

Projekt okładki, layout
redakcja techniczna i skład
Wojciech Romerowicz

Fotografia na okładce: © olly18/Bank zdjęć Photogenica

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2024
Wydanie I

ISBN 978-83-67366-45-8

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji
Creative Commons Uznanie Autorstwa – Użycie Niekommercyjne (CC BY-NC)

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
www.ore.edu.pl

Spis treści

Wstęp	4
Założenia metodyczne	6
Karty pracy wraz z komentarzami metodycznymi	10
Tekst 1	11
Tekst 2	21
Tekst 3	33
Tekst 4	45
Tekst 5	57
Tekst 6	69
Tekst 7	80
Tekst 8	91
Tekst 9	102
Tekst 10	113
Klucz do zadań	124
Bibliografia	136
Wykaz fotografii	137

Wstęp

Uczniowie z doświadczeniem migracji na stałe wpisali się w krajobraz polskiego systemu edukacji. Nie wzbudzają już tyle emocji jak dwadzieścia czy trzydzieści lat temu. Nauczyciele mają świadomość, że wraz z pojawieniem się tych uczniów w murach szkoły muszą zmienić strategie dydaktyczne stosowane do tej pory na lekcjach z rodzimymi użytkownikami polszczyzny na takie, które umożliwią nowym członkom społeczności szkolnej nie tylko naukę języka, ale także naukę w nim na poszczególnych przedmiotach.

Kształcenie uczniów niebędących polskimi obywatelami lub tych, którzy nimi są, ale powrócili z zagranicy i słabo znają język polski, wymaga od obu stron – ucznia i nauczyciela – specjalnego podejścia oraz ciężkiej pracy. Należy uświadomić sobie, że uczniowie ci muszą włożyć dwa razy więcej energii oraz czasu w proces uczenia się w porównaniu do ich polskojęzycznych rówieśników.

Po pierwsze, uczą się nowego języka, który często nie jest kodem pokrewnym w stosunku do ich języka ojczystego. Nauka ta na dodatkowych zajęciach ogranicza się zazwyczaj wyłącznie do pracy nad językiem ogólnym. Dzieje się tak dlatego, że wszystkie pomoce dydaktyczne – podręczniki, karty pracy, repetytoria czy programy zostały przygotowane z myślą o osobach, które uczą się polszczyzny jako języka obcego – kodu, do którego dydaktyki należy stosować zalecenia zawarte w Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ).

Po drugie, uczniowie z doświadczeniem migracji muszą opanować przynajmniej kilka specjalistycznych odmian języka polskiego, które potrzebne są im do nauki przedmiotów przyrodniczych, humanistycznych oraz artystycznych, aby mogli realizować polski program edukacyjny. Niestety, nauczyciele oraz sami zainteresowani mają skromne możliwości korzystania z odpowiednich materiałów, które są dostosowane do ich umiejętności oraz potrzeb językowych w zakresie kształcenia przedmiotowego. To, co jest dostępne na rynku wydawniczym, zostało opracowane dla studentów, którzy dysponują wiedzą z danego zakresu w swoim języku prymarnym.

Należy podkreślić, że uczniowie z doświadczeniem migracji jednocześnie uczą się języka oraz opanowują treści dydaktyczne w nowym kodzie językowym, co jest dla nich dużym obciążeniem zarówno psychicznym, jak i fizycznym. Mimo szczyrych chęci, wspaniałych dydaktyków oraz dużego zaangażowania samych uczniów proces ten jest żmudny i długi, ponieważ organizm człowieka nie jest w stanie przekroczyć pewnych granic. A taka sytuacja dotyczy także nauki języka obcego.

Aby wspomóc uczniów z doświadczeniem migracji w nauce języka polskiego, opracowano dla nich specjalny zbiór tekstów wraz z ćwiczeniami, których celem jest rozwijanie

sprawności czytania ze zrozumieniem dłuższych tekstów, przygotowujących do pracy z treściami zawartymi w szkolnych podręcznikach z różnych przedmiotów. Tematyka tekstów w *Czytam. Rozumiem. Wiem. Potrafię. Rozwijanie sprawności czytania ze zrozumieniem uczniów z doświadczeniem migracji* reprezentuje zagadnienia historyczne, przyrodnicze oraz kulturowe. Dobór ten nie jest przypadkowy, ponieważ uczniowie z doświadczeniem migracji ze względu na swoją sytuację językową potrzebują słownictwa, które wykracza poza dostępne podręczniki do nauczania języka polskiego jako obcego. Praca z zaproponowanymi materiałami pozwoli im utrwalić nie tylko struktury leksykalno-gramatyczne, ale poszerzy słownictwo oraz usprawni techniki czytania i pracy z tekstem popularnonaukowym.

Niniejszy zbiór opracowano na potrzeby dydaktyki języka polskiego jako języka edukacji szkolnej dla uczniów z doświadczeniem migracji, którzy dysponują umiejętnościami językowymi na poziomie A1, A2 oraz B1. Mogą z nim pracować uczniowie klas IV–VIII szkoły podstawowej, warto także sięgać po niego w pracy z uczniami szkół ponadpodstawowych. Należy przy tym pamiętać, że proponowany materiał nie jest podręcznikiem do nauki języka obcego, ale jego fragmenty mogą stać się komponentami dodatkowych lekcji języka polskiego lub stanowić fundament planowanej jednostki dydaktycznej.

Czytam. Rozumiem. Wiem. Potrafię. Rozwijanie sprawności czytania ze zrozumieniem uczniów z doświadczeniem migracji jest jedynym do tej pory zbiorem, który zawiera jeden tekst bazowy dostosowany do trzech poziomów zaawansowania językowego. Dzięki takiemu rozwiązaniu nauczyciele pracujący z grupami uczniów zróżnicowanymi pod względem umiejętności językowych w zakresie języka polskiego będą mogli aktywizować każdego uczestnika zajęć.

Założenia metodyczne

Niniejszy zbiór zadań przeznaczony jest dla uczniów z doświadczeniem migracji, którzy uczęszczają do polskich szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Celem publikacji jest przede wszystkim rozwijanie sprawności czytania ze zrozumieniem – czyli umiejętności kluczowej w środowisku szkolnym. Należy zaznaczyć, że do tej pory nie powstały podręczniki oraz karty pracy przeznaczone do realizacji potrzeb językowych uczniów, którzy uczą się języka polskiego nie tylko jako języka obcego, ale przede wszystkim języka edukacji szkolnej.

Na początkowym etapie kształcenia językowego nauczyciele korzystają z materiałów dydaktycznych opracowanych do nauki języka polskiego jako obcego, co należy uznać za słuszne rozwiązanie. Niestety, są to pozycje, które koncentrują się na nauce języka ogólnego. Pomagają one w opanowaniu systemu gramatycznego polszczyzny, jednak pod względem leksykalnym nie zawierają słownictwa wysokofrekwencyjnego dla nauczania przedmiotowego. Dodatkowo materiały edukacyjne z zakresu JPJO nie są bogate w teksty popularnonaukowe oraz publicystyczne, a z takimi spotykają się na lekcjach uczniowie z doświadczeniem migracji.

Mając na uwadze specyfikę nauczania języka polskiego jako obcego w warunkach szkolnych, opracowano innowacyjną pomoc dydaktyczną, z której można także korzystać w pracy z cudzoziemcami przygotowującymi się do różnego rodzaju egzaminów językowych w języku polskim.

Niniejsza publikacja zawiera 10 tekstów popularnonaukowych, które zostały przygotowane na trzech poziomach zaawansowania językowego. Teksty wraz z zadaniami oznaczono literami A, B oraz C. Poziom A odpowiada poziomowi A1 według Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, B to poziom A2, natomiast C to poziom B1. Zaproponowane rozwiązanie dydaktyczne umożliwi nauczycielowi pracę z tym samym tekstem w jednej grupie zajęciowej, zróżnicowanej pod względem znajomości języka polskiego. Taka sytuacja jest częstym zjawiskiem, szczególnie w małych szkołach, w których nie ma możliwości zorganizowania zajęć z języka polskiego jako obcego dla różnych poziomów nauczania w różnych grupach wiekowych.

Każda wersja tekstu pod względem gramatycznym została opracowana w taki sposób, aby wpisywała się w umiejętności przewidziane dla właściwego poziomu (ESKOJ), które zaprezentowano w *Programach nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1 – C2* (Janowska i in. 2016). Przed rozpoczęciem pracy z tekstami warto zapoznać się z powyższą pozycją. Dzięki temu prowadzącemu zajęcia łatwiej będzie dopasować wersję tekstu dla konkretnego ucznia.

Tekst dla każdego poziomu różni się nie tylko długością pod względem liczby słów, ale przede wszystkim stopniem trudności gramatyczno-leksykalnej. W testowaniu znajomości języka polskiego jako obcego zazwyczaj wykorzystuje się teksty następujące

długości: A1: 60–120 słów, A2: 120–150 oraz B1: 200–250 słów (Banach, Bucko 2019). Teksty, które zostały przygotowane do niniejszego zbioru, nie spełniają powyższych kryteriów z dwóch powodów. Po pierwsze, mają służyć rozwijaniu podsystemu leksykalnego polszczyzny, który w przypadku uczniów z doświadczeniem migracji znacznie wykracza poza listy wyrazowe opracowane dla uczących się języka ogólnego (Seretny 2011). Po drugie, odbiorcy muszą oswajać się z dłuższymi formami wypowiedzi, które są obecne w szkolnych materiałach dydaktycznych z różnych przedmiotów. Dzięki temu rozwiną swoje strategie pracy z długimi tekstami w środowisku szkolnym. Teksty dla poziomu A zawierają się w przedziale 130–240 słów, dla poziomu B jest to 180–280 słów, a dla poziomu C – 230–350 słów. Długość tekstów na najniższym poziomie zaawansowania językowego nie powinna niepokoić, ponieważ zarówno leksyka, jak i gramatyka nie będą blokowały zrozumienia przekazu.

Do każdej wersji tekstu został przygotowany zestaw pięciu zadań językowych, które nie tylko sprawdzają stopień zrozumienia przeczytanego tekstu, ale dodatkowo utrwalają wybrane konstrukcje gramatyczne oraz słownictwo. Starano się także integrować ze sobą zarówno kompetencje lingwistyczne, jak i sprawności czytania i pisania. Jest to podejście, które podnosi efektywność nauki języka w sposób użyteczny oraz przyjazny (Lipińska, Seretny 2013). Dodatkowo rozwiązanie to jest bliskie dydaktyce przedmiotowej, kiedy uczniowie muszą uzupełniać zadania lub tworzyć samodzielnie wypowiedzi pisemne po przeczytaniu rozdziału lub fragmentu szkolnego podręcznika.

Należy zwrócić uwagę, że zaproponowane ćwiczenia wykorzystują bogaty materiał ikonograficzny, który jest nie tylko uzupełnieniem samego tekstu, ale także elementem zadania z nim związanego. W niektórych zestawach fotografie stanowią materiał wyjściowy do pracy z tekstem, wprowadzają ucznia w tematykę, którą on porusza. Mają być również impulsem do tworzenia wypowiedzi ustnych. Prowadzący zajęcia może wykorzystywać je jako bodziec do rozwijania sprawności mówienia pod względem płynności, stopnia szczegółowości opisu, bogactwa leksykalnego oraz poprawności gramatycznej.

Starano się, aby zadania reprezentowały zróżnicowane techniki dydaktyczne. Wśród ćwiczeń sprawdzających rozumienie tekstu pisanego wykorzystano m.in. zadania typu wielokrotnego wyboru, zadania z lukami wypełnianymi na podstawie selekcji z banku możliwości, zadania z lukami otwartymi, zadania typu prawda/fałsz, zadania z uzupełnianiem zdań, odpowiadaniem na pytania, dopasowywaniem tytułów do akapitów, samodzielnym tworzeniem śródtytułów, ustalaniem właściwej kolejności czy dopasowywaniem materiału ilustracyjnego do tekstu lub jego fragmentu. Podczas wykonywania poszczególnych zadań uczeń musi stale być w bezpośrednim kontakcie z tekstem. Należy zachęcać go do zakreślania, podkreślania, zaznaczania konkretnych informacji potrzebnych do rozwiązania ćwiczeń. Dzięki takiemu postępowaniu jest szansa, że lepiej

poradzi sobie na egzaminie ósmoklasisty, podczas którego wiązka druga związana jest ze sprawdzeniem tekstu publicystycznego lub popularnonaukowego.

Jeżeli jest to możliwe, prowadzący zajęcia powinien wzbogacać je o dodatkowe elementy, np. zadania gramatyczne. Przygotowując się do lekcji, nauczyciel będzie wiedział, jakie elementy podsystemu gramatycznego powinny zostać powtórzone, żeby uczniowie nie mieli większych kłopotów ze zrozumieniem treści. Podobnie należy postępować w kwestii warstwy leksykalnej. Tylko nauczyciel dysponuje wiedzą, co potrafią jego uczniowie, a co powinno zostać jeszcze zautomatyzowane na zajęciach. Nie można przewidzieć uniwersalnych ćwiczeń dla wszystkich odbiorców niniejszego zbioru tekstów i ćwiczeń.

Dla każdego zestawu tekstów przygotowano krótki komentarz metodyczny, w którym omówiono zakres tematyczny oraz zasadność kolejnych zadań. Dodatkowo komentarze zawierają alternatywne rozwiązania dydaktyczne dla niektórych ćwiczeń oraz opis działań dydaktycznych, które powinien wykonać prowadzący zajęcia. Należy jednak pamiętać, że nie są to konspekty lekcji, tylko rady dydaktyczne, z których można skorzystać bądź nie.

Karty pracy wraz z komentarzami metodycznymi

Tekst 1

Pracę z tekstem należy poprzedzić rozmową na temat pizzy. Warto zadać uczniom następujące pytania: (1) Skąd pochodzi pizza? (2) Jak się robi pizzę? (3) Gdzie możemy zjeść pizzę? (4) Czego potrzebujemy, żeby zrobić pizzę? Dodatkowo trzeba zapytać uczestników zajęć o ich preferencje dotyczące pizzy. Powinni oni wymienić dodatki do ciasta, które lubią, a których nie lubią. W tej części lekcji, której celem jest aktywizacja leksykalna uczniów, warto wykorzystać też np. menu z lokalnej pizzerii lub fotografie pizz dostępne w internecie.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Zaproponowane zadania odnoszą się nie tylko do poszczególnych akapitów tekstu, ale także sprawdzają jego globalne zrozumienie. Zadanie 1 weryfikuje, czy uczniowie zrozumieli treść akapitu pierwszego. Do rozwiązania tego zadania konieczna jest także umiejętność rozpoznawania na zdjęciach poszczególnych składników pizzy. Następne zadanie składa się z dwóch części. Pierwsza sprawdza zrozumienie kolejnego akapitu. Druga część, wprawdzie wychodzi poza tekst, ale w warunkach szkolnych jest bardzo przydatna. Wykorzystanie treści geograficznych – znajomość flag poszczególnych państw można uznać za kształcące. Zadania 3 oraz 4 wymagają od ucznia dokładnej pracy z tekstem. Ostatnie zadanie zawiera tekst, który może być uzupełnieniem tekstu głównego – przepis na pizzę. Można go także wykorzystać w celu powtórzenia trybu rozkazującego. Po rozwiązaniu zadania tryb ten można przekształcić w tryb orzekający z wykorzystaniem pierwszej osoby liczby mnogiej.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zanim przystąpimy do rozwiązywania zadania 1, warto powtórzyć lub wprowadzić słownictwo, które jest niezbędne do zrozumienia tekstu. Zabieg ten okaże się przydatny w tym ćwiczeniu, ponieważ polega ono na uzupełnieniu tekstu brakującym wyrazem, znajdującym się w tabeli. Ważne jest to, że nie wymagamy od ucznia tworzenia poprawnych form gramatycznych tych słów. Dzięki temu może on skoncentrować się wyłącznie na rozumieniu poszczególnych jednostek leksykalnych. Zadanie 2 sprawdza szczegółowe rozumienie drugiego akapitu, natomiast kolejne – całego tekstu. W tym celu wykorzystano dwie techniki: uzupełniania tabeli wybranymi informacjami oraz decydowania, czy zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zadanie 4 jest nie tylko utrwaleniem słownictwa, które pojawia się w tekście, ale także jego pisowni. Należy zwrócić uwagę, że ćwiczenia polegające na odszukiwaniu konkretnych wyrazów w diagramie wspomagają zapamiętanie ortograficznego zapisu danego słowa. Ostatnie zadanie łączy w sobie umiejętność rozumienia tekstu oraz pisania. Uczniowie muszą samodzielnie dokończyć zdania, które pokażą, czego dowiedzieli się z artykułu. W rozwiązaniu tego ćwiczenia powinni używać słownictwa z tekstu.

Część ćwiczeniowa – poziom C

W zadaniu 1 w celu sprawdzenia rozumienia tekstu wykorzystano technikę wyboru. Uczeń musi przeczytać go bardzo dokładnie, aby udzielona odpowiedź była poprawna. W kolejnym zadaniu wymaga się od niego pracy z samym tekstem. Powinien odszukać konkretne informacje i przypisać je do właściwego akapitu, co wymaga od uczącego się wnikliwej lektury tekstu. Dzięki temu działaniu bez problemu rozwiąże zadanie 3. W tekście wytłuszczone zostały wyrazy być może nowe, ale kluczowe dla jego zrozumienia. Dlatego wykorzystano je w zadaniu 4, które dodatkowo aktywizuje kompetencję gramatyczną uczniów. Ćwiczenie wymaga dwóch operacji: wyboru słowa pasującego do zdania oraz dokonania jego transformacji gramatycznej, jeśli jest to konieczne. Na wyższym poziomie zaawansowania językowego nie powinno to stanowić trudności. Cykl zadań zamyka polecenie, które jest wspólne dla poziomu B i C. Jednak w tej części, dotyczącej tekstu nr 1, uczniowie dodatkowo muszą samodzielnie utworzyć formy czasownika w trybie rozkazującym. Można zacząć od części gramatycznej, a następnie przejść do części czytania ze zrozumieniem. Układ wykonywania tego zadania jest dowolny.

Cała prawda o pizzy

Ponoć pizza pochodzi z Grecji. Był to chleb z oliwą, czosnkiem oraz ziołami. Włoski piekarz połączył pomidory, ser i bazylię. Tak powstała margherita, czyli najprostsza oraz najbardziej popularna pizza na świecie.

Najwięcej pizzy jedzą Norwedzy. Na drugim miejscu są Niemcy. Najdłuższą – 1930 metrów i najdroższą pizzę – 2700 dolarów zrobili Amerykanie. Największa pizza na świecie miała 40 metrów średnicy. Zrobili ją Włosi. Najszybszym pozeraczem pizzy był Filipińczyk. W 23,52 sekundy zjadł placek o średnicy 30 centymetrów.

Międzynarodowy Dzień Pizzy świętujemy 9 lutego. Wtedy można udowodnić, że potrafimy jeść pizzę tak szybko jak Filipińczyk. Musi ona ważyć co najmniej 348 gramów i mieć średnicę 30 centymetrów. Skórka powinna mieć więcej niż 150 gramów. Na pizzy musi być minimum sos i ser. Jemy ją nożem i widelcem. Możemy napić się wody.

(132 wyrazy)

Zadanie 1

Przeczytaj uważnie tekst. Zdecyduj, na której fotografii (A – D) jest pizza margherita.

A

B

C

D

Moim zdaniem pizza margherita jest na fotografii ....., ponieważ.....

.....

.....

.....

Zadanie 2

Dopasuj nazwy i flagi państw do poniższych zdań.

- A. Kraj, w którym jedzą najwięcej pizzy.
- B. Kraj, w którym powstała pierwsza pizza.
- C. Kraj, w którym zrobiono najdłuższą pizzę.
- D. Kraj, w którym mieszkał najszybszy pożeracz pizzy.
- E. Kraj, w którym zrobiono największą pizzę.

- 1. Grecja
- 2. Ameryka
- 3. Filipiny
- 4. Norwegia
- 5. Włochy

A	B	C	D	E

Zadanie 3

Przeczytaj jeszcze raz tekst i zaznacz zdania (X), które są prawdziwe, zgodnie z podanym przykładem.

0. Pizza w Grecji nie miała pomidorów. X
1. Najbardziej popularna pizza na świecie jest najprostsza.
2. Włosi jedzą najwięcej pizzy.
3. Najdłuższa pizza powstała w Stanach Zjednoczonych.
4. Filipińczyk zjadł pizzę w mniej niż pół minuty.
5. Międzynarodowy Dzień Pizzy obchodzimy jesienią.
6. Pizzę w konkursie musimy jeść sztucami.

Zadanie 4

Przeczytaj zdania poniżej i podkreśl poprawny wyraz zgodnie podanym przykładem.

0. Grecka pizza była z anansem/z ziołami.
1. Najpopularniejszą pizzę zrobił Grek/Włoch.
2. Niemcy jedzą mniej/więcej pizzy niż Norwedzy.
3. W Ameryce powstała największa/najdroższa pizza na świecie.
4. Filipińczyk zjadł pizzę najwolniej/najszybciej na świecie.
5. Kiedy jesz pizzę 9 lutego możesz/nie możesz pić wodę.
6. Pizza na 9 lutego musi mieć minimum dwa/trzy składniki.

Zadanie 5

Uporządkuj w kolejności przepis na pizzę.

- A: Włącz piekarnik.
 B: Piecz w piekarniku przez około 20 minut.
 C: Spód pizzy posmaruj oliwą.
 D: Włóż pizzę do piekarnika.
 F: Wyłóż sos lub pomidory.
 G: Rozgrzej piekarnik do 190°C.
 H: Ułóż na cieście szynkę i ananasa.
 I: Posyp ciasto ziołami.
 J: Posyp pizzę startym serem lub ułóż plastry mozzarelli.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
A								

Zadanie 1

Uzupełnij zdania wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

smarowali ♦ świętujemy ♦ połączył ♦ potrzebował ♦ powinna ♦ drugim
szybciej ♦ jeść ♦ kucharze ♦ wody ♦ polskiego

► Cała prawda o pizzy

¹Ponoć pizza pochodzi z Grecji, a nie z Włoch. Mieszkańcy Aten mieli ją w swoim jadłospisie. Płaski chleb smarowali⁰ oliwą z oliwek, nacierali czosnkiem oraz ziołami. Dopiero włoski piekarz .....¹ pomidory, ser i bazylię. Tak powstała najprostsza oraz najbardziej popularna pizza na świecie – margherita.

²To nie Włosi jedzą najwięcej pizzy, ale Norwedzy. Na .....² miejscu są Niemcy. Najdłuższą pizzę zrobili Amerykanie w 2017 roku. Placek miał 1930 metrów długości. W tym samym roku w Nowym Jorku .....³ zrobili najdroższą pizzę. Kosztowała 2700 dolarów. Największa pizza na świecie miała 40 metrów średnicy. Zrobili ją Włosi. Najszybszym pożeraczem pizzy był Filipińczyk. Na zjedzenie placka o średnicy 30 centymetrów .....⁴ tylko 23,52 sekundy. Poprzedni rekord należał do Kanadyjczyka .....⁵ pochodzenia – Petera Czerwińskiego.

³Jeżeli potrafisz zjeść pizzę jeszcze .....⁶, udowodnij to! Placek musi ważyć co najmniej 348 gramów i mieć średnicę 30 centymetrów. Skórka .....⁷ mieć więcej niż 150 gramów. Na pizzy musi być minimum sos i ser. Musisz ją .....⁸ nożem i widelcem w pozycji siedzącej. Możesz napić się .....⁹, jeżeli będziesz tego potrzebować. Powinieneś zrobić to 9 lutego. Wtedy .....¹⁰ Międzynarodowy Dzień Pizzy.

(189 wyrazów)

Zadanie 2

Uzupełnij tabelę rekordów na podstawie tekstu.

rekord		najdłuższa pizza		największa pizza	
kraj	Norwegia		Ameryka		Filipiny

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F) zgodnie z podanym przykładem.

0.	Grecka pizza była posiłkiem wegetariańskim.	P	F
1.	Włoska pizza zawierała nabiał.	P	F
2.	Najwięcej pizy na świecie jedzą mieszkańcy Europy południowej.	P	F
3.	Najdroższa pizza kosztowała więcej niż dwa i pół tysiąca dolarów.	P	F
4.	Peter Czerwiński miał polskie korzenie.	P	F
5.	Pizza do pobicia rekordu w jedzeniu musi być bogata w składniki.	P	F
6.	Podczas bicia rekordu można pić wyłącznie wodę.	P	F

Zadanie 4

Odszukaj w diagramie słowa z tabeli.

chleb ♦ oliwa ♦ czosnek ♦ ser ♦ sos ♦ zioła ♦ placek nóż ♦ widelec ♦ woda ♦ skórka
---

D	E	T	O	S	K	Ó	R	K	A
S	O	A	P	D	O	Ż	I	G	R
P	L	A	C	E	K	I	J	K	T
Z	I	O	Ł	A	R	W	O	D	A
R	W	E	F	S	O	S	U	Ó	T
E	A	Ż	C	H	L	E	B	P	D
S	P	Ó	T	U	O	R	A	L	I
W	I	D	E	L	E	C	G	M	S
U	A	F	R	D	I	T	N	Ó	Ż
C	Z	O	S	N	E	K	U	A	O

Zadanie 5

Dokończ zdania.

Z pierwszego akapitu dowiaduję się .....

Z drugiego akapitu dowiaduję się .....

Z trzeciego akapitu dowiaduję się .....

Cała prawda o pizzy

¹Niektóre osoby twierdzą, że pizza pochodzi z Grecji, a nie z Włoch. Jest tak, ponieważ to już mieszkańcy Aten mieli ją w swoim **jadłospisie**. Płaski chleb smarowali oliwą z oliwek, nacierali czosnkiem oraz aromatycznymi ziołami. Jednak to dopiero włoski piekarz Raffaele Esposito **połączył** pomidory, ser i bazylię. Tak powstała najprostsza oraz najbardziej popularna pizza na świecie – margherita.

²Najwięcej pizzy jedzą nie Włosi, lecz Norwedzy. Na jednego mieszkańca tego skandynawskiego kraju przypada aż 5,4 kilograma włoskiego **specjału**. Na drugim miejscu są Niemcy. Najdłuższą pizzę w 2017 roku zrobili Amerykanie. Placek miał 1930 metrów długości. W tym samym roku w Nowym Jorku kucharze zrobili najdroższą pizzę. Kosztowała 2700 dolarów. Największa pizza na świecie miała 40 metrów średnicy. Oczywiście zrobili ją Włosi. Jednak najszybszym **pożeraczem** pizzy był pewien Filipińczyk. Na zjedzenie placka o **średnicy** 30 centymetrów potrzebował tylko 23,52 sekundy. Poprzedni rekord należał do Kanadyjczyka polskiego pochodzenia – Petera Czerwińskiego.

³Jeżeli potrafisz zjeść pizzę jeszcze szybciej, udowodnij to! Co musisz zrobić, żeby twój **rekord** był ważny? Placek musi ważyć co najmniej 348 gramów i mieć średnicę 30 centymetrów. Skórka powinna mieć więcej niż 150 gramów. Na pizzy musi być minimum sos i ser. Musisz ją jeść nożem i widelcem **w pozycji siedzącej**. Możesz napić się wody, jeżeli będziesz tego potrzebować. I jeszcze jedno: żeby twój rekord był bardziej **efektowny**, spróbuj pobić go 9 lutego. Wtedy świętujemy Międzynarodowy Dzień Pizzy.

(229 wyrazów)

Zadanie 1

Przeczytaj tekst i wybierz poprawną odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

0. Prawdopodobnie pizza ma swoje korzenie .....
  - a) we Włoszech
  - b) w Grecji
1. Na początku pizza była daniem .....
  - a) mięsnym
  - b) wegetariańskim
2. Najwięcej pizzy jedzą mieszkańcy ..... Europy.
  - a) południowej
  - b) północnej
3. W 2017 roku dwa rekordy pobili .....
  - a) Amerykanie
  - b) Włosi

4. Najszybszy pożeracz pizzy potrzebował ..... niż pół minuty na zjedzenie placka.
 a) więcej   b) mniej
5. Jeżeli chcesz pobić rekord w jedzeniu pizzy, twój placek musi być ..... od największej pizzy na świecie.
 a) mniejszy   b) większy

Zadanie 2

W którym akapicie znajdziesz informacje o ... Swoj wybór zaznacz w tabeli zgodnie z podanym przykładem.

		1	2	3
A	... pochodzeniu pizzy	X		
B	... święcie pizzy			
C	... cenie najdroższej pizzy na świecie			
D	... składzie pierwszej pizzy			
E	... warunkach pobicia rekordu			
F	... nazwie najpopularniejszej pizzy			
G	... państwach, w których pobito rekordy			

Zadanie 3

Odpowiedz na pytania do tekstu.

1. Gdzie znajdują się Ateny?
2. Gdzie mieszkał piekarz Raffaele Esposito?
3. Gdzie je się najwięcej pizzy?
4. Skąd pochodził najszybszy pożeracz pizzy?
5. Gdzie została zrobiona najdłuższa i najdroższa pizza na świecie?
6. Gdzie mieszkał Peter Czerwiński?
7. Skąd pochodzili przodkowie Petera Czerwińskiego?

Zadanie 4

Uzupełnij zdania **wytluszczonymi** wyrazami z tekstu zgodnie z podanym przykładem.

Uwaga! Musisz zmienić ich formę gramatyczną.

0. Niektóre ćwiczenia na siłowni wykonujemy w pozycji siedzącej.
1. Jej sukienka była tak ....., że nie mogliśmy oderwać od niej oczu.
2. Pani w stołówce przygotowała ..... na cały tydzień.
3. Komputer i telefon komórkowy to największe ..... naszego czasu.
4. .... mojej babci jest ciasto czekoladowe z bakaliami.
5. Na zawodach sportowych pobito ..... szkoły.
6. Udało mi się ..... mój telefon z siecią Wi-Fi.
7. Czy wiesz, jaką ..... ma koło?

Zadanie 5

Uporządkuj w kolejności przepis na pizzę. Czasowniki w nawiasach zapisz w formie trybu rozkazującego zgodnie z podanym przykładem.

A: Włącz (włączyć) piekarnik.

B: ..... (piec) w piekarniku przez około 20 minut.

C: Spód pizzy ..... (posmarować) oliwą.

D: ..... (wkładać) pizzę do piekarnika.

F: ..... (wykładać) sos lub pomidory.

G: ..... (rozgrzewać) piekarnik do 190°C.

H: ..... (układać) na cieście szynkę i ananasa.

I: ..... (położyć) na ciasto ziola.

J: ..... (posypać) pizzę startym serem lub ułóż plastry mozzarelli.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
A								

Proponowany tekst, mimo że dotyczy pośrednio czytelnictwa, bardziej wpisuje się w tematykę związaną z organizacją przestrzeni domowej – wnętrzem. Dlatego konieczne jest wprowadzenie uczniów w ten zakres tematyczny. Podczas rozgrzewki językowej warto porozmawiać z nimi o meblach, pomieszczeniach i czynnościach, które tam wykonujemy. Należy też poruszyć temat samego czytania. Uczniowie podczas swoich wypowiedzi będą mogli wyrażać nie tylko własne upodobania oraz preferencje, ale także rekomendować to, co warto przeczytać. Z zakresu kompetencji gramatycznej warto powtórzyć z uczestnikami formy miejscownika, narzędnika oraz dopełniacza, które pojawiają się w konstrukcjach po konkretnych przyimkach.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Przed rozwiązaniem zadania 1 warto, aby uczestnicy dokładnie opisali to, co widzą na obrazkach. Dodatkowo można przygotować dla nich bank słów, z których będą mogli skorzystać podczas opisywania. W trakcie tego działania dydaktycznego trzeba zadbać, aby ich wypowiedź nie była chaotyczna. Dlatego dopiero po analizie fotografii powinni przeczytać tekst i rozwiązać ćwiczenie. Kolejne działanie wymaga od nich ponownej lektury tekstu, ponieważ muszą wyszukać konkretne słowa. W trakcie pracy z artykułem warto, żeby podkreślali w nim wyrazy, których szukają. Zadanie 3 łączy w sobie czytanie z pisaniem. Każda rada odpowiada jednemu akapitowi tekstu. Wymaga to od ucznia samodzielnej krótkiej parafrazy tego, co przeczytał. Ostatnie dwie jednostki zadaniowe sprawdzają szczegółowo, czy tekst został zrozumiany przez czytającego – istotna jest technika wyboru oraz samodzielne kończenie zdań.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Dla uczniów bardziej zaawansowanych językowo zadania 1–4 skoncentrowane są na działaniach wokół tekstu. Sprawdzają rozumienie globalne oraz szczegółowe. Przed wykonaniem zadania 1 należy przanalizować tytuły, spośród których uczniowie mają dokonywać wyboru. Zadanie 3 wymaga znajomości słownictwa, które zostało wyróżnione w tekście. Warto je wprowadzić do leksykonu uczniów przed pracą z artykułem. Ostatnie zadanie, stymulowane fotografią, może wydawać się ćwiczeniem, którego celem jest bardziej rozwijanie umiejętności pisania niż czytania ze zrozumieniem. Aby wykonać to zadanie, uczeń musi stale pracować z tekstem. Im więcej słów z tekstu użyje w swojej wypowiedzi pisemnej, tym lepiej zrealizuje cel dydaktyczny. Uczestnikom zajęć trzeba zwrócić uwagę, że formy wyrazów muszą zmieniać w zależności od tego, jakich konstrukcji gramatycznych używają. W kluczu umieszczono przykładowe rozwiązanie tego zadania, wytłuszczając słowa zaczerpnięte z artykułu.

Część ćwiczeniowa – poziom C

Stopień trudności zadania 1 można uznać za wysoki ze względu na technikę, jaką tu zastosowano – uzupełnianie tekstu usuniętymi fragmentami. Rozwiązanie zadania

wymaga od ucznia odpowiedniej strategii pracy. Sugerowane jest rozpoczęcie od analizy fragmentów (A–G), a dopiero później czytanie tekstu i praca nad rozwiązaniem. Celem kolejnego zadania jest kształcenie umiejętności uczniów w wyrażaniu tej samej treści semantycznej z wykorzystaniem innej struktury gramatyczno-leksykalnej. Bazą językową do zadania jest tekst. Zadanie 3 oraz 4 nie dotyczą bezpośrednio tekstu. Postanowiono je wprowadzić, ponieważ leksyka związana z edycją książek jest niezbędna w środowisku szkolnym. Uczniowie na co dzień pracując z podręcznikami i zeszytami ćwiczeń, muszą operować takim słownictwem. Ostatnie zadanie – 5, tak jak w poziomie B, łączy czytanie z pisaniem. Tym razem zrezygnowano z materiału stymulującego. Dzięki temu zabiegowi zadanie można zaklasyfikować do puli wspierających kreatywne pisanie ucznia.

► Ulubione miejsce w domu, czyli jak urządzić kącik do czytania

Czytać można wszędzie – w autobusie, poczekalni u lekarza, w kawiarni czy na plaży. Wiele osób lubi czytać książki w domu – w specjalnym miejscu. Radzimy, jak urządzić taki kącik do czytania.

Gdzie zorganizować kącik czytelniczy?

Wszystko zależy od wielkości mieszkania. Niektórzy najchętniej wybierają sypialnię,

bo daje więcej prywatności niż pokój dzienny. Jest niewielka i nie zawsze ma miejsce na duży, wygodny fotel. Kącik do czytania często znajduje się w salonie. Można wybrać także inną cichą i jasną część domu, w której czujemy się wygodnie. Na przykład w kuchni.

Jakie meble?

W miejscu do czytania powinien stać wygodny fotel. Możemy na nim położyć poduszkę i ciepły koc. A przed fotelem – puszysty dywan. Dobrze jest czytać w dzień, ale czytamy często wieczorami. W naszym kąciku czytelniczym musi być lampa. Światło powinno padać na czytany tekst.

Kiedy czytamy, miło jest pić ciepłą herbatę. Można ją postawić na małym stoliku, szafce czy skrzyni. Taki niewielki stolik obok fotela przyda się, żeby położyć na nim telefon, okulary, przekąskę czy książkę.

Kącik może być obok naszych regałów z książkami. Będziemy mieli miły widok, który zachęca do czytania. Jeśli nie mamy takiej możliwości, warto postawić w kąciku do czytania małą półkę na kolejne książki.

Jak czytać więcej książek?

Kiedy mamy taki przytulny kącik, jest szansa, że częściej będziemy czytać. W takim miejscu będziemy mogli zapomnieć o problemach. A może dzięki temu inni zaczną także czytać.

(237 wyrazów)

Na podstawie: <https://lubimyczytac.pl/ulubione-miejsce-w-domu-czyli-jak-uradzic-kacik-do-czytania>

Zadanie 1

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, która fotografia (A–D) najlepiej do niego pasuje. Uzasadnij swój wybór.

A

B

C

D

Zadanie 2

Przeczytaj uważnie tekst kolejny raz i uzupełnij tabelę zgodnie podanym przykładem.

pomieszczenia	sypialnia
meble i wyposażenie	

Zadanie 3

Na podstawie przeczytanego tekstu napisz w punktach 5 rad, jak urządzić kącik czytelniczy.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Zadanie 4

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F) zgodnie z podanym przykładem.

0.	Tekst jest formą poradnika, jak urządzić miejsce do czytania.	P	F
1.	Chętnie czytamy w miejscu, w którym śpimy.	P	F
2.	Kącik czytelniczy koniecznie musi być w salonie.	P	F
3.	W kąciu najważniejsza jest poduszka i ciepły koc.	P	F
4.	Podczas czytania ważne jest ustawienie światła.	P	F
5.	Nasze książki muszą stać w regale.	P	F
6.	Widok książek nie mobilizuje do czytania.	P	F

Zadanie 5

Dokończ zdania według przykładu, tak aby były zgodne z tekstem.

0. Najchętniej czytamy w domu.
1. Na kącik czytelniczy najchętniej wybieramy .....
2. Oświetlenie jest ważne, ponieważ częściej czytamy .....
3. Małego stolika potrzebujemy, żeby .....
4. Jeżeli nie mamy regału na książki, ...
5. Kącik czytelniczy pomoże nam .....

Zadanie 1

Przeczytaj uważnie tekst. Dopasuj tytuły (A–E) do fragmentów. Uwaga! Dwa tytuły nie pasują do żadnego fragmentu.

► Ulubione miejsce w domu, czyli jak urządzić kącik do czytania

Czytać można wszędzie – w autobusie, poczekalni u lekarza, w kawiarni czy na plaży. Jednak wiele osób lubi cieszyć się książką w domu, najlepiej w specjalnie stworzonym do tego miejscu. **Podpowiadamy**, jak urządzić taki kącik i na co zwrócić uwagę.

1. ....

Wszystko zależy od wielkości mieszkania. Niektórzy najchętniej wybierają sypialnię. To pomieszczenie daje więcej **prywatności** niż pokój dzienny. Jednak często jest niewielkie i nie zawsze zmieści się w nim duży, wygodny fotel. Najpopularniejszą opcją jest kącik do czytania w salonie. Można wybrać także inną cichą i jasną część domu, w której czujemy się dobrze. Może to być nawet kuchnia.

2. ....

W miejscu do czytania powinien stać wygodny fotel. Możemy na nim położyć poduszkę i ciepły koc lub pled. A przed fotelem – **puszysty** dywan, który sprawi, że kącik będzie wyglądał przytulniej.

Dobrze jest czytać w dzień. Częściej czytamy wieczorami, dlatego w naszym kąciku czytelniczym musi znaleźć się dobrze ustawiona lampa. Światło powinno **padać na** czytany tekst, a nie na nas.

Podczas lektury miło jest pić ciepłą herbatę. Można ją postawić na małym stoliku, szafce czy **skrzyni**. Taki niewielki stolik obok fotela przyda się, żeby umieścić na nim telefon, okulary, przekąskę czy książkę.

Doskonałym **rozwiązaniem** jest zorganizowanie kącika obok naszych regałów z książkami. Będziemy mieli miły widok, który zachęca do czytania. Jeśli nie mamy takiej możliwości, warto postawić w kąciku do czytania małą półkę na kolejne lektury.

3. ....

Jeśli stworzymy sobie przytulny kącik do czytania, istnieje szansa, że częściej będziemy sięgać po książki. W takim miejscu będziemy mogli się **wyciszyć** i zapomnieć o problemach. A może dzięki temu uda nam się też zachęcić do czytania innych.

(276 wyrazów)

Na podstawie: <https://lubimyczytac.pl/ulubione-miejsce-w-domu-czyli-jak-urzadzic-kacik-do-czytania>

A: Jak kupować książki?

B: Gdzie zorganizować kącik czytelniczy?

C: Gdzie położyć dywan?

D: Jak czytać więcej książek?

E: Jakie wyposażenie?

Zadanie 2

Przeczytaj uważnie tekst. Do każdego zdania wybierz a), b) lub c) zgodnie z podanym przykładem.

Ludzie czytają książki w:

- a) księgarniach,
- b) miejscach publicznych,
- c) bibliotekach.

0. Kącik czytelniczy to miejsce w:

- a) księgarni,
- b) bibliotece,
- c) domu.

1. Najchętniej czytamy książki w:

- a) kuchni,
- b) sypialni,
- c) salonie.

2. Fotel w kąciku czytelniczym powinien być:

- a) przytulny,
- b) ciężki,
- c) komfortowy.

3. Kącik czytelniczy będzie wyglądał przytulnie dzięki:

- a) dodatkom,
- b) meblom,
- c) oświetleniu.

4. W kąciu czytelniczym dobrze jest mieć:

- a) regał,
- b) stolik,
- c) dywan.

5. Widok na kolejne książki:

- a) mobilizuje do czytania,
- b) zniechęca do czytania,
- c) zmusza do czytania.

Zadanie 3

Uzupełnij zdania wyrazami **wytluszczonymi** w tekście. Uwaga! Należy zmienić formę gramatyczną wyrazów, jeśli jest to konieczne.

- 0. Nasza nauczycielka nie lubi, kiedy podpowiadamy komuś podczas odpowiedzi.
- 1. Po kłótni z bratem musiałam ..... w swoim pokoju.
- 2. W rogu pokoju stała drewniana ....., w której były stare książki.
- 3. Każdy znajdzie trochę ..... w swoim pokoju.
- 4. Cień filiżanki ..... na stół.
- 5. Pianka na mleku była bardzo .....
- 6. Uczniowie długo zastanawiali się nad ..... zadania z matematyki.

Zadanie 4

Przeczytaj jeszcze raz tekst i odpowiedz na pytania.

- 1. W którym pomieszczeniu w domu najchętniej czytamy?
- 2. Dlaczego w kąciu czytelniczym musimy mieć lampę?
- 3. Co sprawi, że kącik będzie bardziej przytulny?
- 4. W jakim celu powinniśmy mieć mały stolik w kąciu?
- 5. W czym pomaga przebywanie w kąciu czytelniczym?

Zadanie 5

Popatrz uważnie na zdjęcie. Jest to jedna z propozycji kącika czytelniczego. Magda znalazła ją na portalu internetowym. Opisz fotografię. Użyj jak najwięcej słów oraz wyrażeń, które znajdują się w tekście „Ulubione miejsce w domu, czyli jak urządzić kącik do czytania”. Twoja wypowiedź powinna mieć około 130 słów.

Zadanie 1

Przeczytaj uważnie tekst i wstaw usunięte fragmenty (A–G) zgodnie z podanym przykładem.

► Ulubione miejsce w domu, czyli jak urządzić kącik do czytania

Czytać można wszędzie – w autobusie, poczekalni u lekarza, w kawiarni czy na plaży. Jednak wiele osób lubi cieszyć się książką w domu, [A]⁰. Podpowiadamy, jak urządzić taki kącik i na co zwrócić uwagę.

Gdzie zorganizować kącik czytelniczy?

Wszystko zależy od tego, jak duże jest mieszkanie. Niektórzy najchętniej wybierają sypialnię, ponieważ to [...]¹. Jednak często jest niewielkie i nie zawsze zmieści się w nim duży, wygodny fotel. Najpopularniejszą opcją jest więc kącik do czytania w salonie, na przykład we wnęce przy oknie czy niedaleko kominka. Można wybrać także inną część domu. Ma być to pomieszczenie, w którym czujemy się komfortowo – najlepiej ciche i jasne. Może to być kuchnia.

Jakie wyposażenie?

W miejscu do czytania powinien stać wygodny fotel. Warto na nim położyć poduszkę i ciepły koc lub pled, którym [...]². A przed fotelem – puszysty dywan, który sprawi, że kącik będzie wyglądał przytulniej.

Dobrze jest czytać przy świetle dziennym, ale najczęściej czas na czytanie znajdujemy wieczorem, po pracy lub szkole, kiedy słońce powoli chowa się za horyzontem – dlatego [...]³ odpowiednio umieszczona lampa. Światło powinno padać na czytany tekst, a nie bezpośrednio na nas.

Podczas lektury miło jest popijać ciepłą herbatę. Można ją postawić na małym stoliku, szafce czy skrzyni. Taki niewielki, ale [...]⁴, żeby umieścić na nim telefon, okulary, przekąskę czy książkę.

Doskonałym rozwiązaniem jest usytuowanie kącika czytelniczego obok naszych regałów z książkami. Będziemy mieli przyjemny [...]⁵. Jeśli nie mamy takiej możliwości, warto postawić w kąciku do czytania małą półkę na kolejne lektury.

Jak czytać więcej książek?

Jeśli stworzymy sobie przytulny kącik do czytania, istnieje [...]⁶. W takiej strefie łatwiej będziemy mogli się wyciszyć i zapomnieć o problemach. A może dzięki temu uda nam się też zachęcić do czytania innych domowników.

(276 wyrazów)

Na podstawie: <https://lubimyczytac.pl/ulubione-miejsce-w-domu-czyli-jak-uradzic-kacik-do-czytania>

- A: najlepiej w specjalnie stworzonym do tego miejscu
- B: można okryć się w chłodniejsze jesienne czy zimowe dni
- C: duża szansa, że częściej będziemy sięgać po książki
- D: stabilny stolik obok fotela przyda się
- E: pomieszczenie daje więcej prywatności niż pokój dzienny
- F: w naszym kąciku czytelniczym musi znaleźć się
- G: widok, który zachęca do czytania

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
A						

Zadanie 2

Co znaczą poniższe wyrażenia? Wybierz poprawną odpowiedź. Tekst z zadania 1 powinien ci pomóc.

0. cieszyć się książką
  - a) lubić czytać
  - b) lubić kupować książki
1. sięgać po książki
  - a) brać książki z półki
  - b) czytać
2. czuć się komfortowo
  - a) czuć się wygodnie
  - b) czuć się bezpiecznie
3. światło pada
  - a) światło jest skierowane na coś
  - b) światło świeci do dołu
4. podczas lektury
  - a) w czasie omawiania książki
  - b) w czasie czytania książki
5. wyciszyć się
  - a) znaleźć spokój
  - b) znaleźć ciszę

Zadanie 3

Połącz słowa z ich definicjami zgodnie z podanym przykładem.

0.	rozdział	A.	czas publikacji książki
1.	spis treści	B.	jeden z dwóch zewnętrznych elementów książki, między którymi znajdują się kartki z tekstem
2.	okładka	C.	jedna z powierzchni książki, czasopisma, dokumentu, kartki
3.	autor	D.	część książki
4.	rok wydania	E.	przekład tekstu, np. książki z jednego języka na inny
5.	tłumaczenie	F.	zestawienie tytułów i pozostałych elementów książki
6.	strona	G.	osoba, która napisała książkę

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
D						

Zadanie 4

Uzpełnij zdania wyrazami z zadania 3 w poprawnej formie gramatycznej zgodnie z podanym przykładem.

0. Do skończenia tej książki zostały mi jeszcze dwa rozdziały.
1. Niestety, nie znam ..... tej powieści.
2. Czasami ..... jest na początku książki, a czasami na końcu.
3. Proszę, otwórzcie podręczniki na 24 .....
4. Muszę sprawdzić miejsce i ..... tej książki.
5. Nie wybiera się książek po .....
6. Czy wiesz, kto robił ..... tego kryminału?

Zadanie 5

Opisz swój wymarzony kącik do czytania. Twoja wypowiedź powinna liczyć 150 słów. Użyj jak najwięcej słów z tekstu z zadania 1.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tekst ten realizuje zakres tematyczny dotyczący sposobu spędzania wolnego czasu – sportu. Można znaleźć też w nim elementy związane z takimi polami semantycznymi, jak: środki transportu, żywienie, zdrowie oraz ubranie. Przed rozpoczęciem pracy z tekstem powinno się wprowadzić uczniów w jego tematykę. Można to zrobić na podstawie zdjęć, dyskusji czy rozmowy o funkcji roweru w życiu człowieka. Leksyka potrzebna do zrozumienia ważnych elementów tekstu została wprowadzona w zadaniu 1. Jest ono wspólne dla wszystkich poziomów. Zdecydowano się na taki zabieg, ponieważ dostępne na rynku materiały do nauczania JPJO nie zawierają słownictwa z zakresu budowy roweru oraz zakupu roweru, które można uznać za podstawowe w codziennej komunikacji. Poza tym uczniowie, zdając na kartę rowerową oraz użytkując ten środek transportu, powinni dysponować odpowiednią leksyką.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Zadanie 2 sprawdza, czy czytelnik zrozumiał treść tekstu. W tym celu wykorzystano technikę odpowiadania na pytania szczegółowe. Trzeba zwrócić uwagę, że odpowiedzi na nie należy szukać w poszczególnych akapitach. Kolejne zadanie łączy się z zadaniem 1, którego celem jest aktywizacja nowego słownictwa. W zadaniu 4 zastosowano materiał ilustracyjny, który także sprawdza stopień zrozumienia tekstu. Fotografie, które wykorzystano w zadaniu 5, wiążą się bezpośrednio tylko z jednym akapitem tekstu. Ćwiczenie ukierunkowane jest na rozwijanie sprawności pisania, jednak uczeń musi wykorzystać słowa i wyrażenia użyte w tekście. Dzięki temu zabiegowi dodatkowo utrwala w pamięci nową leksykę. W kluczu znajduje się przykładowa wypowiedź poprawnie realizująca zadanie.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zrozumienie przeczytanego tekstu sprawdzane jest z wykorzystaniem zadań 2 i 3. To ostatecznie może sprawić trudności, ponieważ wymaga od uczniów kreatywnego podejścia – samodzielnego wymyślenia śródtytułów, które trafnie będą oddawały treść akapitu. Celem zadania 4 jest praca i z tekstem, i z nową leksyką. Z kontekstu zdania w zadaniu uczniowie samodzielnie muszą wybrać słowo z tekstu, które będzie pasowało do luki. Zadanie 5 łączy w sobie pisanie i pracę z tekstem. Uczeń musi samodzielnie napisać ogłoszenie. Na tym poziomie znajomości języka uwzględniono w poleceniu informacje, które powinna zawierać wypowiedź. To także pomoże mu w odpowiedniej konstrukcji ogłoszenia.

Część ćwiczeniowa – poziom C

Zadanie 2 dla tego poziomu zawansowania językowego sprawdza zrozumienie tekstu z wykorzystaniem techniki polegającej na wyborze poprawnego słowa z podanych trzech możliwości. Wyrazy w nawiasach zostały tak dobrane, aby jeden z nich był antonimem właściwego, a drugi był zbliżony do niego semantycznie, nie będąc jego synonimem.

Podczas wykonywania tego zadania uczniowie mogą korzystać ze słowników. Kolejne zadanie dotyczy leksyki użytej w tekście i polega na odszukiwaniu wyrazów bliskoznacznych lub synonimów. Uczeń musi dokładnie przeanalizować tekst i odszukać poprawne słowo. Musi on jednak patrzeć na kontekst poszczególnych wyrazów użytych w tekście. Zadanie 4 ma charakter gramatyczny – na podstawie przeczytanego tekstu sprawdza, czy uczący się dysponuje wiedzą z zakresu poprawnej łączliwości wyrazów. Każda luka w zdaniu dotyczy związku wyrazowego użytego w tekście. Ostatecznie z zaproponowanych zadań łączy w sobie przeczytane treści z umiejętnością pisania. Konstrukcja zadania jest jedną z form stosowaną w arkuszach egzaminacyjnych dla uczniów kończących klasę ósmą.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na ilustrację. Podpisz zaznaczone elementy roweru wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

pedał ♦ hamulec ♦ koło ♦ łańcuch ♦ siodelko ♦ koszyk
rama ♦ bagażnik ♦ kierownica ♦ błotnik

Zadanie 2

Przeczytaj uważnie tekst i odpowiedz na pytania zgodnie z podanym przykładem.

➔ Wszystko, co warto wiedzieć o jeździe na rowerze

⁰Jazda na rowerze jest prostą dyscypliną. Zanim wyruszysz w trasę, zapoznaj się z kilkoma radami dla rowerzystów.

¹Rower to bardzo praktyczna inwestycja. Na rowerze możesz jeździć do pracy, na zakupy, w odwiedziny do znajomych. Nie wydajesz pieniędzy na benzynę, dbasz o zdrowie i kondycję. Nie musisz kupować karnetów na siłownię ani do klubów fitness, bo ćwiczysz codziennie podczas jazdy.

²Masz w garażu stary rower i chcesz znowu na nim jeździć, więc sprawdź hamulce, łańcuch i koła. Masz wątpliwości – oddaj rower do serwisu. Chcesz kupić nowy – zastanów się, jak często będziesz jeździć i gdzie. Jeżeli codziennie – wybierz model miejski

lub trekkingowy. Ten ostatni jest też dobry na krótkie, jednodniowe wycieczki za miasto. Zwróć uwagę na rozmiar ramy, siodełko, amortyzację, błotniki, oświetlenie.

³Każdy kolarz musi mieć kask. Chroni on rowerzystę w razie wypadku. Ważne są także buty. Zwykle tenisówki lub trampki nie nadają się do jazdy na rowerze. Kup specjalne obuwie rowerowe.

⁴Masz już rower, kask i buty – więc możesz ruszać. Nie do końca. Przed każdą, nawet krótką przejażdżką, musisz się rozgrzać. Jeśli wcześniej nie uprawiałeś regularnie sportu, zacznij od krótkich tras 2–3 razy w tygodniu. Stopniowo zwiększaj ich długość.

⁵Treningi wymagają zmian w diecie. Pieczywo pełnoziarniste, orzechy i brązowy ryż zapewnią ci energię na cały dzień.

(213 wyrazów)

Na podstawie: https://fit.poradnikzdrowie.pl/rekreacja/rower/poradnik-rowerzysty-czyli-wszystko-co-warto-wiedziec-o-jezdzie-na-aa-HM8F-wgQY-ZDuq.html#google_vignette

0. Dokąd można jeździć na rowerze?

Na rowerze można jeździć do pracy, na zakupy lub w odwiedziny do znajomych.

1. Dlaczego jazda na rowerze jest praktyczna?

.....
.....

2. O czym musisz pamiętać, kiedy kupujesz nowy rower?

.....
.....

3. Co musi mieć każdy rowerzysta?

.....
.....

4. Jak musisz przygotować się do przejażdżki na rowerze?

.....
.....

5. Co musimy jeść, kiedy dużo jeździmy na rowerze?

.....
.....

Zadanie 3

Odszukaj w tekście wyrazy z zadania 1, następnie ułóż z nimi zdania.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4

Dopasuj ilustracje (A–H) do poszczególnych akapitów zgodnie z podanym przykładem.
Uwaga! Dwie ilustracje nie pasują do żadnego akapitu.

A

B

C

D

E

F

G

H

0.	1.	2.	3.	4.	5.
A					

Zadanie 5

Paweł i jego tata są w sklepie rowerowym. Popatrz na fotografie, a następnie napisz, co na nich widzisz. Twoja wypowiedź powinna mieć przynajmniej 100 słów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 1

Popatrz uważnie na ilustrację. Podpisz zaznaczone elementy roweru wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

pedał ♦ hamulec ♦ koło ♦ łańcuch ♦ siodelko ♦ koszyk
rama ♦ bagażnik ♦ kierownica ♦ błotnik

Zadanie 2

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F) zgodnie z podanym przykładem.

► Wszystko, co warto wiedzieć o jeździe na rowerze

⁰Jazda na rowerze wydaje się prostą dyscypliną, która nie wymaga specjalnych przygotowań. Jednak zanim wyruszysz w trasę, warto zapoznać się z kilkoma wskazówkami.

¹Rower to bardzo praktyczna inwestycja, bo pieniądze szybko się zwrócą – jeśli to będzie twój główny środek transportu. Na rowerze możesz jeździć do pracy, na zakupy, w odwiedziny do znajomych. Nie wydajesz przy tym pieniędzy na benzynę, omijasz korki, a do tego dbasz o zdrowie i kondycję. Nie musisz kupować karnetów na siłownię ani do klubów fitness, bo ćwiczysz codziennie podczas jazdy.

²Jeśli w twoim garażu stoi stary rower i chcesz ponownie zacząć na nim jeździć, koniecznie sprawdź, jak działa. Najpierw upewnij się, że ma sprawne hamulce. Przyjrzyj się łańcuchowi i kołom. Sprawdź każdą część roweru. Masz wątpliwości, oddaj rower do serwisu.

³Chcesz kupić nowy rower, zastanów się, jaki rodzaj jazdy cię interesuje. Jeżeli planujesz jeździć rowerem codziennie do pracy, wybierz model miejski lub trekkingowy. Ten ostatni jest też dobry na krótkie, jednodniowe wycieczki za miasto. Zwróć uwagę na rozmiar ramy, siodełko, amortyzację, błotniki, oświetlenie.

⁴Obowiązkowym elementem stroju każdego kolarza jest kask. Chroni rowerzystę w razie wypadku. Ważne są także buty. Zwykłe tenisówki lub trampki nie nadają się do jazdy na rowerze, zwłaszcza jeśli planujemy jeździć nim codziennie. Warto mieć specjalne obuwie rowerowe.

⁵Masz już odpowiedni sprzęt, kask i buty – więc możesz ruszać. Nie do końca. Przed każdą, nawet krótką przejażdżką trzeba się rozgrzać. Jeśli wcześniej nie uprawiałeś regularnie sportu, zacznij od krótkich tras 2–3 razy w tygodniu. Stopniowo zwiększaj ich długość.

⁶Treningi wymagają zmian w jadłospisie. Zadbaj o dobrą dietę. Pieczywo pełnoziarniste, orzechy i brązowy ryż zapewnią ci energię na cały dzień.

(274 wyrazy)

Na podstawie: https://fit.poradnikzdrowie.pl/rekreacja/rower/poradnik-rowerzysty-czyli-wszystko-co-warto-wiedziec-o-jezdzie-na-aa-HM8F-wgQY-ZDuq.html#google_vignette

0.	Do jazdy na rowerze nie trzeba się przygotowywać.	P	F
1.	W rower warto zainwestować.	P	F
2.	Najlepiej jest samodzielnie sprawdzać, czy rower działa.	P	F
3.	Wybór modelu roweru zależy od tego, jak często jeździmy.	P	F
4.	Nie tylko rower jest najważniejszy dla rowerzysty.	P	F
5.	Trening nie jest konieczny, kiedy jeździsz na rowerze.	P	F
6.	Rowerzyści potrzebują specjalnych posiłków.	P	F

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst po raz drugi. Zaproponuj tytuły dla poszczególnych akapitów zgodnie z podanym przykładem.

- akapit 1   Dlaczego warto jeździć na rowerze?
akapit 2   .....
akapit 3   .....
akapit 4   .....
akapit 5   .....
akapit 6   .....

Zadanie 4

Uzupełnij zdania brakującymi wyrazami, które pojawiły się w tekście w zadaniu 2.

0. Kolarstwo jest dyscypliną sportową na letnich igrzyskach.
1. Paweł pływa regularnie, dlatego kupił ..... na basen.
2. Tata musi jechać do ....., ponieważ ma problem z samochodem.
3. W przyszłym tygodniu nasza klasa jedzie na ..... do Gdańska.
4. Wczoraj koło szkoły widzieliśmy ..... samochodowy.
5. Marek zaproponował Izie krótką ..... do lasu.
6. Obok naszej szkoły można codziennie kupić świeże .....

Zadanie 5

Napisz ogłoszenie, że chciałbyś/chciałabyś sprzedać używany rower. Użyj wyrazów z zadania 1. Twoja wypowiedź powinna liczyć 40 słów i zawierać następujące informacje:

- opis roweru,
- cena roweru,
- dane kontaktowe.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na ilustrację. Podpisz zaznaczone elementy roweru wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

pedał ♦ hamulec ♦ koło ♦ łańcuch ♦ siodelko ♦ koszyk
rama ♦ bagażnik ♦ kierownica ♦ błotnik

Zadanie 2

Wybierz i podkreśl najlepszą z trzech możliwości podanych w nawiasach zgodnie z przykładem.

➔ Wszystko, co warto wiedzieć o jeździe na rowerze

⁰Jazda na rowerze wydaje się prostą dyscypliną, która nie wymaga (skomplikowanych, jasnych, prostych)⁰ przygotowań. Jednak zanim wyruszysz w trasę, warto zapoznać się z kilkoma (pytaniami, odpowiedziami, wskazówkami)¹.

¹Rower to bardzo praktyczna inwestycja. Pieniądze wydane na sprzęt szybko się zwrócą, jeśli tylko zaczniesz wykorzystywać go na co dzień jako (możliwość, środek, formę)² transportu. Na rowerze możesz jeździć do pracy, na zakupy, w odwiedziny do znajomych – nie wydajesz przy tym pieniędzy na benzynę, omijasz korki, a do tego dbasz o zdrowie i kondycję. Nie musisz kupować karnetów na (siłownię, muzeum, teatru)³ ani do fitness klubów, bo ćwiczysz codziennie podczas jazdy.

²Jeśli w twoim (piwnicy, garażu, salonie)⁴ stoi od lat nieużywany rower i chcesz ponownie zacząć na nim jeździć, koniecznie zrób gruntowny przegląd. Najpierw upewnij się, że ma sprawne hamulce. Przyjrzyj się też bliżej, w jakim stanie jest łańcuch i koła. Sprawdź, czy każda część roweru jest dobrze dokręcona. Jeśli masz wątpliwości, oddaj rower w ręce (fachowców, mechaników, hydraulików)⁵.

³W przypadku zakupu nowego roweru zastanów się, jaki rodzaj jazdy cię interesuje. Jeżeli planujesz jeździć rowerem codziennie do pracy, wybierz model miejski lub trekkingowy. Ten ostatni jest też odpowiedni na krótkie, jednodniowe (wycieczki, podróże, wakacje)⁶ za miasto. Przyjrzyj się też parametrom sprzętu takim jak: rozmiar ramy, siodełko, amortyzacja, błotniki, oświetlenie.

⁴Obowiązkowym elementem stroju każdego kolarza jest kask – jedyny element chroniący rowerzystę w razie wypadku. Ważne są także (wygodne, odpowiednie, nowe)⁷ buty. Zwykle tenisówki lub trampki nie nadają się do jazdy na rowerze, zwłaszcza jeśli planujemy jeździć nim codziennie, np. do szkoły. Warto mieć specjalne obuwie rowerowe z grubą podeszwą i praktycznym zapięciem na rzepy.

⁵Masz już odpowiedni sprzęt, kask i buty – więc nie pozostało nic innego, jak tylko wsiąść na rower i jechać przed siebie? Nie do końca. Przed każdą, nawet krótką (jazdą, wizytą, przejażdżką)⁸ rowerową trzeba koniecznie się rozgrzać. Jeśli wcześniej nie uprawiałeś regularnie innego (hobby, sportu, zainteresowania)⁹, zacznij od krótkich przejazdów 2–3 razy w tygodniu. Stopniowo zwiększaj długość trasy.

⁶Treningi wymagają zmian w jadłospisie. Zadbaj o kaloryczność (posiłku, śniadania, przekąski)¹⁰ i wysoką zawartość węglowodanów. Pieczywo pełnoziarniste, orzechy i brązowy ryż zapewnią ci energię na cały dzień.

(354 wyrazy)

Na podstawie: https://fit.poradnikzdrowie.pl/rekreacja/rower/poradnik-rowerzysty-czyli-wszystko-co-warto-wiedziec-o-jezdzie-na-aa-HM8F-wgQY-ZDuq.html#google_vignette

Zadanie 3

Odszukaj w tekście słowa, które oznaczają:

0. łatwy	prosty
1. użyteczny	.....
2. używać	.....
3. dokładny	.....
4. niepewność	.....
5. dobry	.....

- 6. cyklicznie .....
- 7. potrzebować .....
- 8. menu .....

Zadanie 4

Uzupełnij zdania brakującymi przyimkami zgodnie z podanym przykładem.

- 0. Paweł je dużo owoców i warzyw, ponieważ dba o swoje zdrowie.
- 1. Jutro po południu wyruszamy ..... trasę dookoła jeziora.
- 2. Każdy trening trzeba zacząć ..... dobrej rozgrzewki.
- 3. Te warzywa nie są świeże i nie nadają się ..... sałatki.
- 4. Ten strój nie jest odpowiedni ..... wizytę w galerii sztuki.
- 5. Samochód taty ma uszkodzone hamulce, musi go oddać ..... ręce dobrego mechanika.
- 6. Moja siostra wydaje dużo pieniędzy ..... książki, bo bardzo lubi czytać.

Zadanie 5

Razem z klasą wybieracie się na wycieczkę rowerową. Napisz ogłoszenie dla uczniów waszej szkoły, w którym zachęcisz ich do udziału w wycieczce. Użyj dwóch argumentów. Pamiętaj, aby twoja praca zawierała wszystkie elementy ogłoszenia.

Tekst 4

Tekst ten pod względem leksykalnym realizuje zagadnienia związane z wypoczynkiem, podróżami, sportami wodnymi, sposobem spędzania wolnego czasu oraz kulinariami. Jego treść wpisuje się także w dydaktykę z zakresu realioznawstwa, ponieważ czytelnik poznaje krainę geograficzną – Mazury – wraz z jej zasobami naturalnymi i atrakcjami turystycznymi. Dodatkowo przywołane zostały liczne nazwy własne – nazwy geograficzne charakterystyczne dla tego regionu. Przed rozpoczęciem pracy z tekstem warto wykorzystać dwie mapy: fizyczną oraz administracyjną. Uczniowie powinni uświadomić sobie, o jakiej części Polski będzie mowa. Dodatkowo konieczne są leksykalne ćwiczenia wprowadzające, które dotyczyć będą kluczowych słów oraz wyrażen użytych w tekście.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Zadania dla niższego poziomu zaawansowania językowego rozpoczyna ćwiczenie leksykalne, którego celem jest zwizualizowanie słów niezbędnych do zrozumienia tekstu. Po wykonaniu tego zadania warto uzupełnić je, dodając do nowych rzeczowników inne słowa, które najczęściej występują z nimi w kolokacji. Mogą to być przymiotniki albo czasowniki. Następnie związki wyrazowe powinny zostać uaktywnione poprzez budowanie z nimi zdań. Zadanie 2 ma charakter wprowadzający do zagadnień, które będą poruszane w tekście. Do wykonania go konieczna jest mapa lub atlas geograficzny. Przydadzą się także elementarne umiejętności dokonywania obliczeń z wykorzystaniem skali na mapie. Jeżeli uczniowie nie dysponują nimi, mogą skorzystać z internetu. Kolejne zadanie związane jest już bezpośrednio z tekstem. Przed przystąpieniem do jego rozwiązywania i samego czytania tekstu należy upewnić się, czy uczniowie wiedzą, co oznaczają słowa w ramce. Wówczas będą czytali tekst pod kątem konkretnych informacji. Zadanie 4 sprawdza szczegółowe zrozumienie tekstu, natomiast 5 jest ćwiczeniem leksykalno-gramatycznym, pośrednio związanym z tekstem.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Bank zadań dla tego poziomu zaawansowania rozpoczyna się od ćwiczeń wprowadzających czytelnika w temat. Pierwsze z nich jest zadaniem leksykalnym, wymagającym od ucznia wyeliminowania słownictwa niezwiązanego z wypoczynkiem nad wodą. Zadanie 2 łączy w sobie poszerzenie wiedzy o Polsce z gramatyką – deklinacją wybranych nazw miejscowych w dopełniaczu i miejscowniku. Dwa kolejne zadania sprawdzają zrozumienie tekstu poprzez odpowiadanie na pytania szczegółowe oraz wyszukiwanie konkretnych informacji w poszczególnych akapitach. Zadanie 5 ma charakter leksykalny – uczniowie muszą odszukać w tekście synonimy do podanych wyrazów. Dzięki temu wzbogacają swoje słownictwo i mogą uniknąć powtórzeń w pracach pisemnych.

Część ćwiczeniowa – poziom C

Dla tego poziomu także przygotowano dwa zadania wprowadzające ucznia w tematykę tekstu. Zadanie 1 jako materiał stymulacyjny wykorzystuje zdjęcia związane z Mazurami.

Uczniowie powinni opisać je jak najbardziej szczegółowo. W zadaniu 2 do wprowadzenia nowej leksyki wybrano definicje. Trzeba jednak zwrócić uwagę na to, że niektóre słowa w polszczyźnie mają inne znaczenie w zależności od kontekstu, np. czasownik *biec*. Zadanie 3 i 4 sprawdzają szczegółowo zrozumienie tego, co przeczytał uczeń. Należy wrócić uwagę na ostatnie zadanie, które wychodzi poza ramy tekstu, czyli tego, co zostało w nim napisane. Dotyczy ono rozumienia konwencji, w której został przygotowany tekst.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na rysunki i podpisz je wyrazami z tabeli zgodnie z podanym przykładem.

motorówka ♦ jezioro ♦ kajak ♦ żaglówka ♦ skuter wodny
owoce leśne ♦ pierogi ♦ ryba

ryba

.....

.....

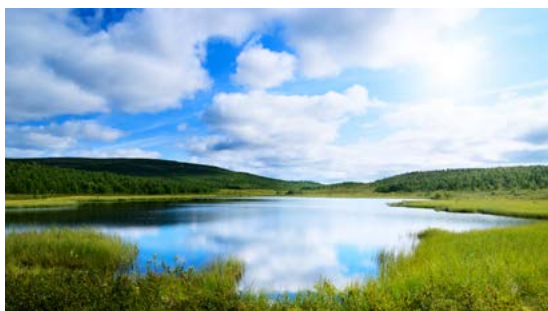
.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2

Otwórz atlas geograficzny Polski i odzuskaj na mapie fizycznej Mazury. Odpowiedz na następujące pytania:

- Gdzie leżą Mazury?
- Jak nazywają się największe miasta tego regionu?
- Jak nazywają się rzeki i jeziora w tym regionie?
- Jak daleko jest ten region od miejsca, gdzie mieszkasz?

Zaznacz kolorem niebieskim Mazury na konturowej mapie Polski. Dodatkowo wpisz nazwy poszczególnych kierunków geograficznych.

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i uzupełnij tabelę zgodnie z podanym przykładem.

jeziora	Brzozolasek
miasta	
wodne środki transportu	
jedzenie	

➔ Kraina Jezior

¹Mazury zachęcają piękną przyrodą. Możesz tam aktywnie spędzić wolny czas. Nie musisz jedynie się kąpać albo opalać. Wybierz kajak czy jacht i pokonaj fragment popularnego Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. W całym regionie jest ich ponad 4 tysiące. Kanały i połączenia pozwalają, żeby przepłynąć szlak podczas jednej długiej wyprawy kajakiem lub żaglówką.

²Szlak zaczyna się na jeziorze Brzozolasek blisko miasta Pisz, a kończy się na kanale w Węgorzewie. Biegnie z północy na południe. Jego długość to 132 kilometry. Czas na przepłynięcie całości to około 7 do 10 dni. Trasa nie jest trudna, ale może być tam duży ruch. Szczyt sezonu trwa od maja do jesieni. Szlak można przepłynąć żaglówką, kajakiem, motorówką czy nawet skuterem wodnym.

³Trasa prowadzi przez największe miejscowości na Mazurach. Można tam zwiedzić wiele interesujących miejsc związanych z historią i kulturą. W Węgorzewie, Giżycku, Mrągowie i w Mikołajkach jest wiele atrakcji. Jeziora oraz lasy kryją wiele zabytków z II wojny światowej. Można je zwiedzać do dziś m.in. w Wilczym Szańcu.

⁴Podczas wyprawy musisz spróbować lokalnego jedzenia. W mazurskiej kuchni znajdziesz świeże ryby, sery i leśne owoce. Koniecznie zjedz pierogi z jajkiem i kaszą gryczaną. Spróbuj stynki – małej ryby. Na deser zamów brukowiec – kuleczki z piernika.

(198 wyrazów)

Na podstawie: <https://www.national-geographic.pl/traveler/artykul/szlak-wielkich-jezior-mazurskich-rozpocznij-przygode-pod-zaglami-220801015147>

Zadanie 4

Przeczytaj uważnie tekst i zaznacz w tabeli informacje, które znajdują się lub nie w tekście:

0.	... gdzie znajdują się Mazury.	TAK	NIE
1.	... co można robić na Mazurach.	TAK	NIE
2.	... ile kosztuje rejs Szlakiem Wielkich Jezior Mazurskich.	TAK	NIE
3.	... jak długo trwa rejs Szlakiem Wielkich Jezior Mazurskich.	TAK	NIE
4.	... czym można przepłynąć Szlak Wielkich Jezior Mazurskich.	TAK	NIE
5.	... gdzie wypożyczyć kajak lub motorówkę.	TAK	NIE
6.	... jakie potrawy są popularne na Mazurach.	TAK	NIE

Zadanie 5

Wyrazy w nawiasie napisz w poprawnej formie zgodnie z podanym przykładem.

0. W tym roku wakacje spędzamy na Mazurach (Mazury).
1. Moja babcia zrobiła dziś dla nas pierogi z ..... (owoce leśne).
2. Dziś czytaliśmy tekst związany z ..... (geografia) Mazur.
3. Wujek mojej koleżanki mieszka w ..... (Giżycko).
4. Tę rzekę można przepłynąć ..... (prom).
5. W górach szczyt sezonu jest od ..... (grudzień) do ..... (luty).
6. Podczas ..... (spływ kajakowy) odwiedziliśmy Pisz.

Zadanie 1

Zaznacz tylko te czynności, które według Ciebie można robić na wakacjach nad jeziorem.
Uzasadnij swój wybór.

- A: pływać
- B: jeździć na nartach
- C: jeździć na rowerze
- D: grać na komputerze
- E: chodzić do kina
- F: zwiedzać zabytki
- G: lepić bałwana
- H: pływać kajakiem

Zadanie 2

Na mapie fizycznej Polski odzyskaj Mazury oraz miasta: Pisz, Giżycko, Węgorzewo, Mikołajki, Mrągowo, Olsztyn, Szczytno, Kętrzyn. Następnie uzupełnij zdania poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasie zgodnie z przykładem.

0. W poniedziałek jedziemy do Węgorzewa zobaczyć zamek krzyżacki.
1. Dwa lata temu moi rodzice byli w ..... (Pisz).
2. Bartek pochodzi z ..... (Olsztyn), bo tam się urodził.
3. Wczoraj byliśmy w..... (Szczytno) na zakupach.
4. Jutro płyniemy żaglówką do ..... (Mikołajki).
5. Co można zwiedzić w ..... (Giżycko)?
6. Nie wiem, ile jest stąd kilometrów do ..... (Mrągowo).
7. Paweł chodzi do szkoły w ..... (Kętrzyn).

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i dopasuj temat do akapitów (1–4) zgodnie z podanym przykładem.

Kraina jezior

¹Mazury zachęcają turystów piękną przyrodą. Możesz tam aktywnie spędzić wolny czas. Nie musisz jedynie się kąpać albo opalać. Wybierz kajak czy jacht i pokonaj fragment popularnego Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. W całym regionie jest ich ponad 4 tysiące. Dzięki kanałom i połączeniom największe z nich można przepłynąć podczas jednej długiej wyprawy kajakiem lub żaglówką.

²Szlak zaczyna się na jeziorze Brzozolasek w pobliżu miasta Pisz, a kończy się na kanale w Węgorzewie. Biegnie z północy na południe. Jego długość wynosi 132 kilometry. Czas na przepłynięcie całości to około 7 do 10 dni. Sama trasa nie jest trudna. Jednak stosunkowo duży ruch na jeziorach może być problemem. Szczyt sezonu zaczyna się już na początku maja i trwa aż do jesieni. Szlak można przepłynąć jachtem żaglowym, kajakiem, motorówką czy nawet skuterem wodnym.

³Przygoda na szlaku to nie tylko woda i żagle. Trasa prowadzi przez największe miejscowości na Mazurach. Można tam zwiedzić wiele interesujących miejsc związanych z historią i kulturą. W Węgorzewie i Giżycku znajdują się zamki krzyżackie. Mrągowo słynie z amfiteatru. W Mikołajkach można odwiedzić Obserwatorium Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Jeziora oraz lasy podczas II Wojny Światowej były linią obrony, dlatego jest tam wiele bunkrów i schronów. Pozostałości tych obiektów można zwiedzać do dziś, m.in. w Wilczym Szańcu.

⁴Podczas wyprawy musisz spróbować lokalnych potraw. W mazurskiej kuchni znajdziesz świeże ryby, sery i leśne owoce. Koniecznie zjedz pierogi z jajkiem i kaszą gryczaną. Spróbuj stynki – malutkiej ryby. Na deser zamów brukowiec – kuleczki z piernika.

(241 wyrazów)

Na podstawie: <https://www.national-geographic.pl/traveler/artykul/szlak-wielkich-jezior-mazurskich-rozpocznij-przygode-pod-zaglami-220801015147>

(a) regionalne jedzenie	4
(b) atrakcje turystyczne	.....
(c) sposoby wypoczynku	.....
(d) opis szlaku	.....
(e) miejscowości turystyczne	.....
(f) możliwości transportu	.....

Zadanie 4

Utwórz pytania do tekstu, używając wyrazów z ramki zgodnie z podanym przykładem.

Z czym... ♦ Jak długo... ♦ Gdzie... ♦ Co... ♦ Kiedy... ♦ Ile... ♦ Czym...

0. Z czym są mazurskie pierogi?

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

Zadanie 5

Odszukaj w tekście synonimy do następujących słów.

0. namawiać	zachęcać
1. znany	.....
2. dystans	.....
3. pora	.....
4. być znanym z	.....
5. budynek	.....
6. obowiązkowo	.....

Zadanie 1

Popatrz na zdjęcia. Co na nich widzisz? Z jakim tematem ci się kojarzą?

Zadanie 2

Dopasuj słowa/wyrażenia do definicji.

zawijać do portu

wyprawa

odgałęzienia

przecinać się

obsługa

prowadzić

bunkier

schron

długa podróż

pomieszczenie, w którym można się ukryć

krzyżować się

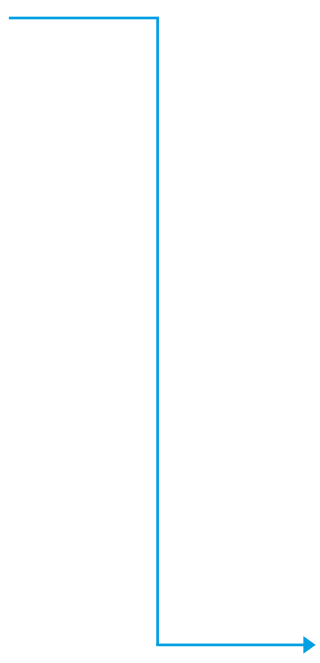
używanie czegoś

biec

część odchodząca w bok

rodzaj budowli obronnej

przyplýwać do portu

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F) zgodnie z przykładem.

➔ Kraina jezior

¹Mazury zachęcają turystów bliskością natury, rezerwatów i parków krajobrazowych. Możesz tam aktywnie spędzić wolny czas. Nie musisz jedynie się kąpać albo opalać. Wybierz kajak czy jacht i pokonaj fragment popularnego Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. W całym regionie jest ich ponad 4 tysiące. Dzięki kanałom i połączeniom największe z nich można przepłynąć podczas jednej długiej wyprawy kajakiem lub żaglówką.

²Szlak zaczyna się na jeziorze Brzozolasek w pobliżu miasta Pisz, natomiast kończy się na kanale w Węgorzewie. Biegnie z północy na południe, ma wiele odgałęzień i przecina się z innymi, mniejszymi szlakami, także kajakowymi. Jego długość wynosi 132 kilometry. Czas na przepłynięcie całości to około 7 do 10 dni. Sama trasa nie jest szczególnie wymagająca, ale jej przepłynięcie może utrudniać stosunkowo duży ruch na jeziorach. Szczyt sezonu zaczyna się już na początku maja i trwa aż do jesieni. Możliwości przepłynięcia szlaku jest wiele. Wszystko zależy od naszych umiejętności i zaawansowania w obsłudze poszczególnych sprzętów wodnych. Do wyboru są: jachty żaglowe, kajaki, łodzie motorowe czy nawet skutery wodne. Przy wyborze należy pamiętać o swoim doświadczeniu w żegludze czy pływaniu kajakami.

³Przygoda na szlaku to nie tylko woda i żagle. Szlak Wielkich Jezior Mazurskich prowadzi przez największe miejscowości na Mazurach, położone nad jeziorami. W tych miastach można zwiedzić wiele interesujących miejsc związanych z historią i kulturą. Warto więc zawijać do kolejnych portów. W Węgorzewie i Giżycku znajdują się zamki krzyżackie. Mrągowo słynie z amfiteatru, w którym odbywa się Piknik Country. W Mikołajkach warto odwiedzić Obserwatorium Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Jeziora oraz lasy podczas II wojny światowej były linią obrony, dlatego w tym czasie wybudowano tu wiele bunkrów i schronów. Pozostałości tych obiektów można zwiedzać do dziś, m.in. w Wilczym Szańcu.

⁴Podczas wyprawy warto spróbować lokalnych przysmaków. W mazurskiej kuchni znajdziemy świeże ryby, sery i leśne owoce. Turyści polecają specjalną odmianę pierogów z jajkiem i kaszą gryczaną. Warto też spróbować stynki – malutkiej ryby, przypominającej szprotkę. Ze słodczy dużą popularnością cieszy się brukowiec – kuleczki z piernika.

(321 wyrazów)

Na podstawie: <https://www.national-geographic.pl/traveler/artykul/szlak-wielkich-jezior-mazurskich-rozpoznij-przygode-pod-zaglami-220801015147>

0.	Mazury mają do zaoferowania wiele atrakcji.	P	F
1.	Szlak Wielkich Jezior Mazurskich można przepłynąć podczas wakacji.	P	F
2.	Szlak Wielkich Jezior Mazurskich jest dostępny dla wszystkich środków transportu.	P	F
3.	Pokonanie szlaku zajmuje dwa tygodnie.	P	F
4.	Wybór środka transportu zależy od umiejętności.	P	F
5.	Nie każdy port jest atrakcyjnym miejscem turystycznym.	P	F
6.	Kuchnia regionalna wykorzystuje naturalne produkty.	P	F

Zadanie 4

Dokończ zdania zgodnie z przeczytanym tekstem.

1. Szlak można pokonać podczas jednej wyprawy, ponieważ .....
2. Szlak Wielkich Jezior Mazurskich nie jest trudny, ale .....
3. Na szlaku turyści mogą pływać oraz .....
4. Warto spróbować mazurskich przysmaków, bo .....

Zadanie 5

Przeczytaj jeszcze raz tekst i wybierz odpowiedź a), b) lub c).

1. Tekst ten ma charakter:
  - a) naukowy
  - b) informacyjny
  - c) popularnonaukowy.
2. Tekst ten nie mógłby zostać opublikowany:
  - a) w przewodniku turystycznym po Mazurach.
  - b) w encyklopedii
  - c) na ulotce promocyjnej Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich.
3. Autor tekstu:
  - a) przedstawia wyłącznie informacje,
  - b) odwołuje się do własnych doświadczeń,
  - c) odwołuje się do opinii innych.
4. Autor tekstu:
  - a) pisze o historii Mazur,
  - b) odradza wyprawę szlakiem,
  - c) podaje konkretne nazwy geograficzne.

Tekst 5

Tekst wpisuje się w tematykę podróży. Pod względem leksykalnym nasycony jest toponimami – nazwami państw, miast oraz rzek. Dodatkowo znajdują się w nim liczebniki, które wymagają zastosowania odpowiedniej składni. Przed rozpoczęciem pracy z tekstem uczniowie powinni popracować z mapą fizyczną Europy oraz Azji. Będzie to pomocne w analizie tekstu oraz rozwiązaniu niektórych zadań. Warto też porozmawiać z uczestnikami o samych podróżach, poznać ich preferencje oraz miejsca, które odwiedzili. Można pomówić o tym, jak podróżowano kiedyś, a jak wygląda to teraz.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Zadanie 1 jest mapą myśli, którą trzeba uzupełnić wyrazami związanymi z wyrazem *pociąg*. Należy pamiętać, że powinny pojawić się tam rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki. Zadanie 2 ma charakter leksykalny. W ramce znalazły się słowa, które są ważne w zrozumieniu samego tekstu. Oba zadania mają na celu wprowadzenie ucznia w tematykę tego, o czym będzie czytał. Kolejne zadania odnoszą się już bezpośrednio do tekstu. Zadanie 1 wymaga od ucznia szczegółowej lektury tekstu, ponieważ musi on poprawić błędy w zdaniach. Podczas rozwiązywania powinien podkreślić nieprawidłowy wyraz, co może zrobić na kolorowo, a dopiero później w miejscu kropek w pisać wyraz poprawny. Można poprosić uczniów o przepisanie zdań do zeszytu. Zadanie 2 skoncentrowane jest na nazwach państw, które występują w tekście. Powinny one zostać zapisane w formie podstawowej – mianownika. Zadanie 5 można wykonać najpierw ustnie, a dopiero później pisemnie.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zestaw zadań rozpoczyna ćwiczenie polegające na uzupełnieniu tabeli, w której w punktach należy wypisać wszystkie „za” oraz „przeciw” podróżom pociągiem. Warto tak pokierować uczniami, żeby podczas rozwiązywania używali stopnia wyższego przymiotników oraz konstrukcji z wyrazami „do” lub „niż”. Zadanie 2 wymaga od uczniów szerszej wiedzy ogólnej, ponieważ na fotografiach zostały pokazane: Titanic oraz Orient Express. Jeżeli uczniowie będą mieli problem z rozpoznaniem obiektów, nauczyciel powinien ich naprowadzić. Zadanie 3 sprawdza, czy tekst został zrozumiany. Natomiast zadanie 4 bazuje na jednym z akapitów tekstu i jest ćwiczeniem gramatycznym – uczniowie utrwalają formy dopełniacza oraz miejscownika. Ostatnie zadanie wymaga ponownej lektury tekstu, a jego celem jest odszukanie tych wyrazów, które najlepiej go charakteryzują. Powinny być to nie tylko rzeczowniki, ale także czasowniki oraz związki wyrazowe.

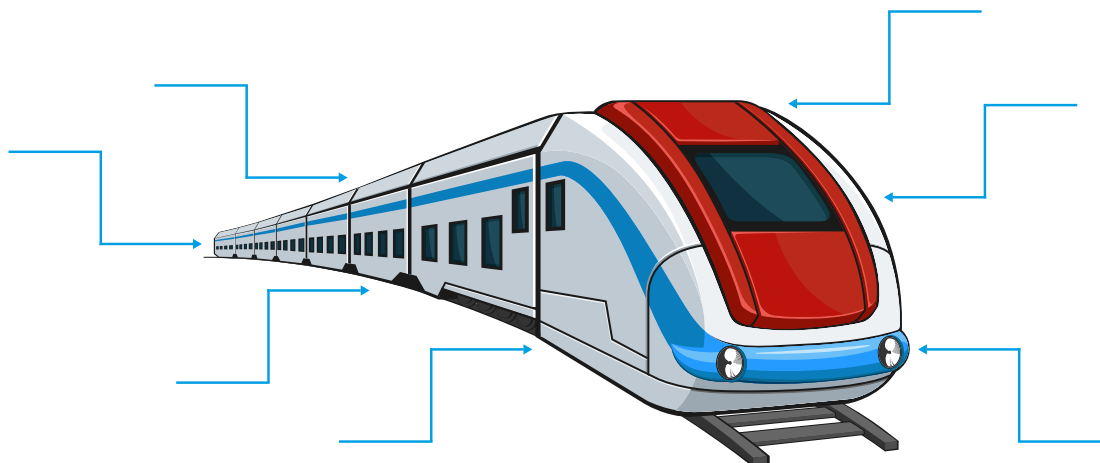
Część ćwiczeniowa – poziom C

Zadanie 1 jest mapą myśli związaną z podróżami. To, co pojawi się w poszczególnych polach, nie musi łączyć się koniecznie z kolejną. Przed wykonaniem następnego zadania warto sprawdzić, czy uczestnicy zajęć dysponują słownictwem związanym z podróżowaniem pociągiem. Jeżeli nie, trzeba wprowadzić leksykę z tego zakresu. W tym celu

warto sięgnąć po materiał ikonograficzny albo plansze dydaktyczne dla nauczania wczesnoszkolnego. Zadanie 2 polega na porównywaniu dwóch wagonów. Tu w odpowiedziach uczniów powinny pojawić się przymiotniki w stopniu wyższym. Im bardziej szczegółowy będzie opis, tym lepiej. Kolejne zadanie wymaga lektury tekstu i uzupełnienia luk brakującymi wyrazami. Pierwszym krokiem powinno być wyjaśnienie słów, które są w tabeli, a dopiero później – lektura tekstu oraz rozwiązanie. Zadanie 4 wymaga od uczniów kreatywności, a jednocześnie sprawdza stopień zrozumienia tego, co przeczytali. Zaproponowane tytuły akapitów powinny być zwięzłe. Blok zadań zamyka nietypowe ćwiczenie, którego celem jest uważna i selektywna lektura tekstu pod kątem faktografii. Odpowiedzi mogą być zapisywane w formie równoważników zdań, ale nie jest to konieczne. Warto jest odczytać treść zadania na głos, żeby uczniowie mieli szansę utrwalić artykulację liczebników.

Zadanie 1

Uzupełnij diagram wyrazami, które kojarzą ci się z podróżowaniem pociągiem.

Zadanie 2

Uzupełnij zdania wyrazami z ramki zgodnie z przykładem.

trasa ♦ wybrał się ♦ przyjechała ♦ kursuje ♦ właścicielem
skróciłem ♦ bezpośredni

0. Do Płocka z Warszawy jest tylko jeden bezpośredni pociąg.
1. Wczoraj .....sobie drogę ze szkoły do domu.
2. Autobus szkolny ..... przed lekcjami i po lekcjach.
3. Dziadek ..... na spacer do lasu.
4. Kto jest ..... tego samochodu?
5. Kasia ..... na rowerze 25 kilometrów.
6. Niestety ..... autobusu jest czasowo zmieniona

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i popraw zdania poniżej zgodnie z przykładem.

➔ Z Paryża do Hongkongu

¹Orient Express to najbardziej znany luksusowy pociąg. W pierwszą trasę – 2880 kilometrów wyruszył 4 października 1883 roku. Zaczynała się ona w Paryżu, a kończyła w Konstantynopolu (dziś: Sztambuł). Bilety były bardzo drogie, dlatego podróżowali nim tylko bogaci ludzie.

²Pierwsza podróż pociągiem nie była wygodna, bo nie istniał bezpośredni dojazd do Konstantynopola. W Rumunii podróżni przesiadali się na prom przez Dunaj. Potem wsiadali do mniej luksusowego pociągu i jechali do Konstantynopola. Dopiero w 1889 roku całą podróż można było odbyć bezpośrednio.

³Legendarny pociąg z Francji do Turcji kursował do 1977 roku. Niestety, jego właściciele skrócili trasę – najpierw do Bukaresztu, potem do Budapesztu i Wiednia. Ostatnia podróż Orient Expressu zakończyła się w Belgii w grudniu 2009 roku.

⁴Niewiele osób wie, że pociągi Orient Express kursowały w Polsce. Jeden z nich, który przejeżdżał przez Warszawę, znalazł się w księdze rekordów Guinnessa. Przez 19 dni przejechał 15 tysięcy kilometrów. Pasażerowie podróżowali specjalną trasą: Paryż – Lyon – Kolonia – Berlin – Warszawa – Moskwa – Harbin – Pekin – Hongkong.

⁵Dziś można wybrać się pociągiem Orient Express z Londynu przez Paryż do Wiednia. Można też pojechać oryginalną trasą z Paryża przez Budapeszt, Bukareszt do Sztambułu. Taka podróż kosztuje ponad 30 tysięcy złotych.

(194 wyrazy)

0. Orient Express wyruszył w swoją pierwszą podróż latem.	Jesienią
1. Bilety na pociąg mógł kupić każdy podróżny.	.....
2. Podróżni płynęli promem do Konstantynopola.	.....
3. Ostatni przystanek pociągu w 2009 roku był w Wiedniu.	.....
4. Każdy Orient Express przejeżdżał przez Warszawę.	.....
5. Podróż do Hongkongu trwała tydzień.	.....
6. Teraz bilet na Orient Express jest tani.	.....

Zadanie 4

Wpisz wszystkie nazwy państw, które występują w tekście.

.....

Zadanie 5

Przeczytaj jeszcze raz uważnie tekst i odpowiedz na pytania.

1. Kiedy zaczęła się historia Orient Expressu?
2. Dlaczego nie każdy mógł podróżować Orient Expressem?
3. Od kiedy Orient Express docierał bezpośrednio do Konstantynopola?
4. Gdzie zakończyła się historia Orient Expressu?
5. Jak długa była trasa do Hongkongu?
6. Jakimi trasami można dzisiaj podróżować Orient Expressem?

Zadanie 1

Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że pociąg jest najlepszym środkiem transportu. Swoje argumenty „za” lub „przeciw” wpisz do tabeli poniżej.

argumenty „za”	argumenty „przeciw”

Zadanie 2

Popatrz na fotografie. Czy wiesz, co przedstawiają? Zastanów się, co je łączy, a co różni. Czy znasz historię tych środków transportu.

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i wybierz odpowiedź a), b) lub c) zgodnie z podanym przykładem.

➔ Z Paryża do Hongkongu

¹Orient Express to najbardziej znany luksusowy pociąg. W pierwszą trasę – 2880 kilometrów wyruszył 4 października 1883 roku. Zaczynała się w Paryżu, a kończyła w Konstantynopolu (dziś: Sztambuł). Bilety były bardzo drogie, ponieważ pociąg miał luksusowe wagony. Podróżowali nim tylko arystokraci, dyplomaci i ludzie biznesu.

²Pierwsza podróż pociągiem nie była najwygodniejsza. Nie było bezpośredniego dojazdu do Konstantynopola. W Giurgiu (miasto w Rumunii) podróżni musieli przesiąść się na prom przez Dunaj. Potem wsiadali do mniej luksusowego pociągu, który jechał do Konstantynopola. Dopiero w 1889 roku całą podróż można było odbyć bezpośrednio.

³Legendarny pociąg z Francji do Turcji kursował do 1977 roku. Miał przerwę w okresie I oraz II wojny światowej. Niestety, jego właściciele skrócili trasę – najpierw do Bukaresztu, potem do Budapesztu i Wiednia. Na świecie jest już tylko kilka wagonów tego pięknego pociągu. Jeden z nich to hotel – Simplon Orient Express (Włochy). Inny stoi w Belgii. Tam zakończył swoją ostatnią podróż w grudniu 2009 roku.

⁴Niewiele osób wie, że pociągi Orient Express kursowały w Polsce. Jedną z tras była podróż z Paryża do Warszawy przez Pragę, inną Warszawa – Berlin – Paryż. Jeden z pociągów, który przejeżdżał przez Warszawę, znalazł się w księdze rekordów Guinnessa. Przez 19 dni przejechał 15 tysięcy kilometrów. Pasażerowie podróżowali specjalną trasą Paryż – Lyon – Kolonia – Berlin – Warszawa – Moskwa – Harbin – Pekin – Hongkong.

⁵Dzisiaj można wybrać się w podróż pociągiem Venice-Simplon Orient Express z Londynu przez Paryż do Wiednia. Można też pojechać oryginalną trasą z Paryża przez Budapeszt, Bukareszt do Sztambułu. Koszt takiej podróży to ponad 30 tysięcy złotych.

(251 wyrazów)

0. Orient Express wyruszył w swoją pierwszą podróż:
  - a) latem,
  - b) wiosną,
  - c) jesienią.
1. Pociągiem podróżowali ludzie, którzy:
  - a) mieszkali we Francji,
  - b) mieli dużo pieniędzy,
  - c) chcieli zwiedzić Turcję.
2. Podróżni podczas pierwszej podróży:
  - a) zmieniali środki transportu,
  - b) spali w hotelu,
  - c) wysiadali w Budapeszcie.
3. Od pierwszej do ostatniej podróży Orient Express:
  - a) kursował na tej samej trasie,
  - b) kursował bez przerw,
  - c) zaczynał trasę w Paryżu.
4. Obecnie w jednym z pociągów Orient Express można:
  - a) zatrzymać się na noc,
  - b) podróżować do Hongkongu,
  - c) zrobić zakupy.
5. Pociąg z księgi rekordów Guinnessa jechał:
  - a) standardową trasą,
  - b) skróconą trasą,
  - c) wyjątkową trasą.
6. Obecnie pociągi Orient Express:
  - a) kursują wyłącznie oryginalną trasą,
  - b) jeżdżą nie tylko oryginalną trasą,
  - c) stoją w Belgii.

Zadanie 4

Uzupełnij zdania wyrazami z tekstu w poprawnej formie gramatycznej zgodnie z przykładem.

Pociąg Orient Express z księgi rekordów Guinnessa, przejeżdżał przez Warszawę⁰. Swoją trasę rozpoczął w .....¹, potem zatrzymał się w .....² i .....³. Następnie pojechał do .....⁴ i .....⁵, żeby mieć przystanek w .....⁶. Później ruszył do .....⁷. Przedostatnia stacja była w .....⁸. Na końcu dotarł do .....⁹.

Zadanie 5

Wypisz z tekstu 10 słów kluczy. Zapoznaj się najpierw z definicją.

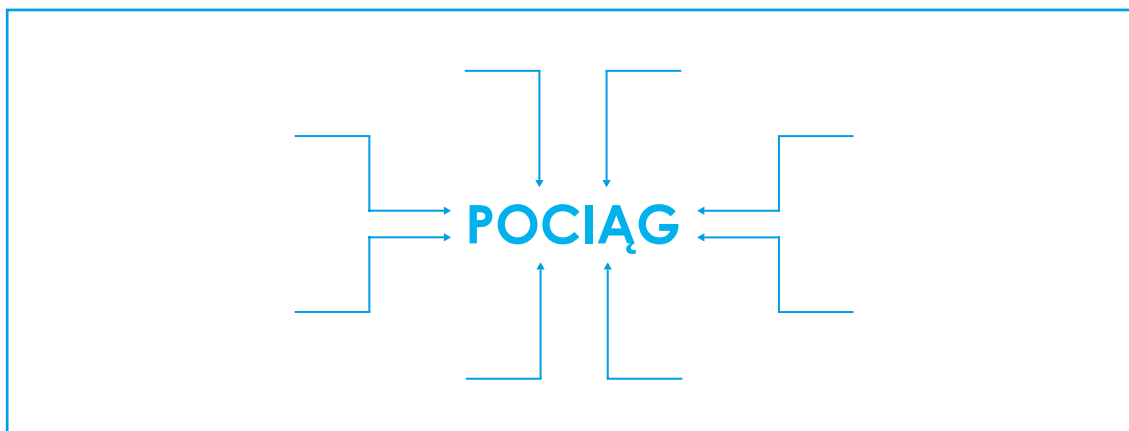
słowo klucz – wyraz charakterystyczny dla danego tekstu, autora, stylu, gatunku.

1..... 2..... 3..... 4..... 5.....

6..... 7..... 8..... 9..... 10.....

Zadanie 1

Wypisz skojarzenia z wyrazem „pociąg”.

Zadanie 2

Przyjrzyj się fotografiom wagonów restauracyjnych oraz sypialnych. Porównaj je. Którym chciałbyś podróżować, a którym nie? Uzasadnij swój wybór.

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i uzupełnij go wyrazami z ramki zgodnie z przykładem.

podróż ♦ luksusowego ♦ ponownie ♦ dworcu ♦ księżde ♦ dyplomoci
 przesiąść się ♦ prędkość ♦ zamieniony ♦ bezpośredni ♦ skrócili

➔ Z Paryża do Hongkongu

¹Orient Express to nazwa luksusowego⁰ pociągu, który od 4 października 1883 roku zabierał bogatych Europejczyków w egzotyczną podróż. Trasa miała długość 2880 kilometrów. Zaczynała się na paryskim .....¹ wschodnim, a kończyła w Konstantynopolu (dziś: Sztambuł). Bilety były bardzo drogie, ponieważ pociąg miał luksusowe wagony sypialne i restauracyjne. Podróżowali nim tylko arystokraci,

.....² i ludzie biznesu.

²Pierwsza podróż pociągiem nie była najwygodniejsza, ponieważ dojazd do Konstantynopola nie był, niestety, ...³. W Giurgiu – miasto w Rumunii – podróżni musieli .....⁴ na prom przez Dunaj, aby w Ruse wsiąść do mniej luksusowego pociągu, który przez Warnę jechał do Konstantynopola. Dopiero w 1889 roku całą podróż można było odbyć bezpośrednio, a pociąg rozwijał, jak na tamte czasy, zawrotną .....⁵ – 80 kilometrów na godzinę.

³Legendarny pociąg kursował do 1914 roku. Na czas I wojny światowej podróże na tej trasie wstrzymano. Pociągi powróciły na tory w 1919 roku. Niestety, wybuch II wojny światowej w 1939 roku .....⁶ spowodował, że pociąg przestał kursować. Podróżni mogli wsiąść do Orient Expressu w 1945 roku. Pociąg jeździł z Francji do Turcji do 1977 roku. Niestety, właściciele pociągu .....⁷ jego trasę najpierw do Bukaresztu, potem do Budapesztu i Wiednia. Na świecie pozostało już tylko kilka wagonów tego pięknego pociągu. Jeden z nich został .....⁸ w hotel – w Simplon Orient Express (Włochy). Inny stoi w Belgii, w miejscu, w którym zakończył swoją ostatnią podróż w grudniu 2009 roku.

⁴Mało kto wie, że pociągi Orient Express kursowały w Polsce. Jedną z tras była podróż z Paryża do Warszawy przez Pragę, inną Warszawa – Berlin – Paryż czy Oslo – Sztokholm – Trelleborg – Odra Port – Poznań – Wrocław – Praga – Budapeszt – Sztambuł. Jeden z pociągów, który przejeżdżał przez Warszawę, został zapisany w .....⁹

rekordów Guinnessa. Podróż nim trwała 19 dni, a długość trasy wynosiła 15 tys. kilometrów. Jechał on specjalną trasą Paryż – Lyon – Kolonia – Berlin – Warszawa – Moskwa – Harbin – Pekin – Hongkong.

⁵Dzisiaj można wybrać się w podróż pociągiem Venice-Simplon Orient Express na trasach, np. z Londynu przez Paryż do Wiednia, a także oryginalną trasą z Paryża przez Budapeszt, Bukareszt do Stambułu. Koszt takiej .....¹⁰ to ponad 30 tysięcy złotych.

(341 wyrazów)

Zadanie 4

Zaproponuj tytuły dla poszczególnych akapitów tekstu.

- akapit 1 .....
- akapit 2 .....
- akapit 3 .....
- akapit 4 .....
- akapit 5 .....

Zadanie 5

Do podanych dat dopisz wydarzenia na podstawie tekstu.

- 1883 – .....
- 1889 – .....
- 1914 – .....
- 1919 – .....
- 1945 – .....
- 1977 – .....
- 2009 – .....

Tekst 6

Tekst wpisuje się w tematykę przyrodniczą. Pod względem leksykalnym skoncentrowany jest na zwierzętach polarnych oraz trybie ich życia. Może zostać wykorzystany jako element wspierający kształcenie uczniów z zakresu biologii lub geografii. Przed rozpoczęciem pracy warto wprowadzić czytelnika w tematykę tekstu nie tylko w zakresie językowym – elementy leksyki oraz gramatyki – ale także w obszarze wiedzy o świecie. Tu warto na zajęciach posłużyć się atlasem geograficznym oraz planszami edukacyjnymi dla edukacji wczesnoszkolnej.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Zadanie 1 ma charakter leksykalny, a jego celem jest wprowadzenie lub przypomnienie elementów budowy ciała ptaka. Aby utrwalić słownictwo, można wykorzystać kalambury lub grę, tzw. wisielca, także w formie elektronicznej. Zadanie 2 ma na celu przypomnienie uczniom nazw zwierząt reprezentujących poszczególne kategorie. Dla ułatwienia można przygotować listę zwierząt, z której będą wybierane ich nazwy i wpisywane we właściwe miejsca w tabeli. Kolejne ćwiczenie rozwija sprawność pisania na poziomie elementarnym. Uczniowie muszą opisać jedno zwierzę z poprzedniego zadania. Dla ułatwienia im kompozycji tekstu wypunktowano elementy, które musi on zawierać. Zadanie 4 oraz zadanie 5 są bezpośrednio związane z tekstem. Pierwsze z nich sprawdza w sposób szczegółowy zrozumienie tego, co przeczytał uczeń, natomiast drugie wymaga selekcji informacji w zdaniu oraz uzupełnienia nimi tabeli.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zestaw zadań rozpoczyna ćwiczenie sprawdzające pamięć słowną ucznia, który powinien przeczytać tekst po cichu. Kolejne ćwiczenie wymaga ponownej lektury, ponieważ szczegółowo sprawdza zrozumieniem tekstu. Uczeń powinien zaznaczać w tekście, np. różnymi kolorami, miejsca, które świadczą o tym, czy zdanie jest prawdziwe czy fałszywe. Zadanie 3, tak jak poprzednie, odnosi się do szczegółowej analizy tekstu. Udzielając poprawnej odpowiedzi, czytający może wskazywać jednocześnie akapit, w którym znajdują się informacje. Należy zwrócić uwagę na polecenie, które nie jest standardowe i rzadko występuje w materiałach dydaktycznych do JPJO. Kolejne ćwiczenie jest związane z zadaniem 3, którego poprawne rozwiązanie jest *de facto* poleceniem. Uczeń oprócz tekstu powinien wykorzystać zdjęcie. Zadanie 5 wzbogaca leksykę. Przed jego rozwiązaniem konieczne jest upewnienie się, czy uczniowie dysponują słownictwem wykorzystanym w zadaniu.

Część ćwiczeniowa – poziom C

Celem zadania 1 oraz 2 w zestawie jest zainteresowanie ucznia tematem tekstu, z którym będzie pracować. Do wprowadzenia go w problematykę wykorzystano materiał ilustracyjny. Oprócz przyporządkowania nazw zwierzętom warto porozmawiać o nich na forum klasy. W tym celu przygotowano zadanie 2 – gramatyczne, w którym należy

użyć poprawnej formy słowa w zdaniu. Rzeczownik *zwierzę* na lekcjach biologii czy geografii jest słowem, którego deklinacja nie jest łatwa. Kolejne dwa zadania związane są z tekstem i wymagają jego szczegółowej lektury. Warto zwrócić uwagę, że zadanie 4 przygotowuje ucznia do pisania w języku polskim. Dzięki znajomości synonimów unika on powtórzeń leksykalnych w swoich pracach. Zestaw zadań zamyka ćwiczenie, które utrwala zasady pisania zaproszenia, formy pojawiającej się na egzaminie ósmoklasisty.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na fotografię. Co na niej widzisz? Podpisz słowa wyrazami z ramki.

dziób ♦ skrzydło ♦ głowa ♦ pazury ♦ pióra ♦ ogon ♦ szyja

Zadanie 2

Uzupełnij w tabelce kategorie zwierząt zgodnie z podanym przykładem.

zwierzęta wiejskie	zwierzęta domowe	zwierzęta tropikalne
koń	złota rybka	żyrafa

Zadanie 3

Wybierz jedno zwierzę z zadania 2 i opisz je. Pamiętaj, że twoja wypowiedź musi zawierać następujące elementy: opis wyglądu, miejsce jego występowania oraz styl życia. Możesz także podzielić się jakąś ciekawostką o tym zwierzęciu.

Zadanie 4

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

➔ Ma skrzydła, ale nie lata

¹Pingwiny to niezwykle ptaki. Są zwinne, szybkie, sprawne, ale przede wszystkim wytrzymałe. Przyrodnicy mówią, że pingwiny są wielkimi podróżnikami, dobrymi rodzicami, wiernymi partnerami oraz świetnymi myśliwymi. To ptaki, ale nie potrafią latać. Na lądzie poruszają się niezgrabnie, ponieważ 75 procent swojego życia spędzają w wodzie.

²Pingwiny jedzą głównie ryby. Pływają z prędkością 10 kilometrów na godzinę i nurkują na głębokość od 50 do 250 metrów. Potrafią być pod wodą nawet kilkanaście minut. Kiedy pingwin nurkuje, jego serce zaczyna bić wolniej. Wtedy jego organizm zużywa mniej tlenu i ptak może długo nurkować.

³W rodzinie pingwinów nie tylko samica wysiaduje jaja. Kiedy mały pingwin jest już na świecie, to każdy z rodziców się nim opiekuje. Młode jest bardzo głodne. Co 20 minut chce coś do jedzenia.

⁴Wszystkie pingwiny są pod ochroną. Na świecie żyje ich 17 gatunków. Ptaki mieszkają na półkuli południowej – Antarktydzie. Co roku, 20 stycznia, obchodzimy Światowy Dzień Wiedzy o Pingwinach, ale te nietypowe ptaki mają też swoje święto w kalendarzu. Światowy Dzień Pingwinów wypada 25 kwietnia.

(172 wyrazy)

0.	Pingwiny to ptaki, które nie latają.	P	F
1.	Pingwiny żyją głównie w wodzie.	P	F
2.	Pingwiny są dobrymi nurkami i pływakami.	P	F
3.	Małe pingwiny muszą często jeść.	P	F
4.	Pingwiny można spotkać na południu.	P	F
5.	Dzień Pingwina obchodzimy latem.	P	F

Zadanie 5

Uzupełnij tabelę na podstawie tekstu oraz fotografii.

nazwa zwierzęcia	pingwin
rodzaj zwierzęcia	
wygląd	
styl życia	
występowanie	
ciekawostka	

Zadanie 1

Przeczytaj szybko tekst i zakryj go. Następnie podkreśl te wyrazy w ramce, które pojawiły się w tekście o pingwinach. Uwaga! Formy wyrazów w ramce mogą być inne od tych, które występują w tekście.

► **Ma skrzydła, ale nie lata**

¹Pingwiny to najbardziej niezwykle ptaki, które mieszkają na Ziemi. Są zwinne, szybkie, sprawne, ale przede wszystkim wytrzymałe. Przyrodnicy mówią, że pingwiny są wielkimi podróżnikami, troskliwymi rodzicami, wiernymi partnerami oraz świetnymi myśliwymi. To ptaki, które nie potrafią latać. Na lądzie poruszają się niezgrabnie, ponieważ to woda jest ich

królestwem. Spędzają w niej 75 procent swojego życia.

²Co lubią jeść pingwiny? Żywią się głównie rybami. Podczas jednego polowania potrafią złowić nawet kilkadziesiąt ryb. Pływają z prędkością 10 kilometrów na godzinę i nurkują na głębokość od 50 do 250 metrów. Pingwiny potrafią pozostać pod wodą nawet kilkanaście minut. Kiedy pingwin nurkuje, jego serce zaczyna bić wolniej. Wtedy organizm zużywa mniej tlenu i ptak może długo nie wypływać na powierzchnię.

³W rodzinie pingwinów nie tylko samica wysiaduje jaja. Kiedy pisklę pojawi się już na świecie, to oboje rodzice się nim opiekują. Młode jest tak głodne, że co 20 minut domaga się czegoś do jedzenia. Wtedy rodzice karmią je własnym dziobem.

⁴Wszystkie pingwiny są objęte ochroną. Na świecie żyje ich 17 gatunków. Ptaki zamieszkują półkulę południową – Antarktydę. Uwaga! Niedźwiedzie polarne nie są sąsiadami pingwinów, bo „białe misie” występują wyłącznie na półkuli północnej. Co roku, 20 stycznia, obchodzimy Światowy Dzień Wiedzy o Pingwinach, ale te nietypowe ptaki mają też swoje święto w kalendarzu. Światowy Dzień Pingwinów wypada 25 kwietnia.

(218 wyrazów)

sprawny ♦ podróżować ♦ poruszać ♦ królestwo ♦ gniazdo ♦ polowanie
nurkować ♦ powietrze ♦ opiekować się ♦ dziób ♦ karmić
jeść ♦ samiec ♦ półkula ♦ dzień

Zadanie 2

Przeczytaj uważnie zdania i podkreśl tylko te, które są prawdziwe.

1. Pingwiny żyją głównie w wodzie.
2. Pingwiny latają bardzo wysoko.
3. Pingwiny nie potrafią dobrze pływać.
4. Pingwiny to ptaki, które nurkują bardzo głęboko.
5. Młode pisklę musi często jeść.
6. Pingwiny i niedźwiedzie polarne mieszkają obok siebie.

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie pytania i podkreśl te, na które nie znajdziesz odpowiedzi w tekście.

1. Ile ryb mogą upolować pingwiny?
2. Dlaczego pingwiny są dobrymi nurkami?
3. Jak wyglądają pingwiny?
4. Kto zajmuje się młodymi pingwinami?
5. Gdzie można spotkać pingwiny na Ziemi?
6. Kiedy pingwiny mają swoje święto?

Zadanie 4

Przeczytaj pytanie, które podkreśliłeś w zadaniu 3. Napisz na nie odpowiedź poniżej. Możesz wykorzystać fotografię.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 5

Odszukaj słowa w tekście, których definicje znajdziesz poniżej.

1. osoby, które lubią obserwować zwierzęta i rośliny
.....
2. inaczej Ziemia
.....
3. odległość od powierzchni do dna
.....
4. jeden ze składników powietrza
.....
5. bardzo o coś prosić
.....
6. świętować jakąś uroczystość
.....
7. duże drapieżne zwierzę
.....

Zadanie 1

Popatrz na zdjęcia zwierząt. Czy wiesz, jak one się nazywają? Dopasuj nazwy z tabeli do fotografii.

lis polarny ♦ niedźwiedź polarny ♦ foka ♦ renifer ♦ pingwin ♦ mors

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2

Uzupełnij zdania poprawną formą wyrazu „zwierzę” zgodnie z podanym przykładem.

0. Marek bardzo lubi zwierzęta. (lm.)
1. Tomek i Asia boją się ..... (lm.)
2. Struś to ....., które mieszka w Australii. (lp.)
3. Kasia przygląda się ..... z ZOO. (lm.)
4. Niestety, w tym parku nie ma ..... (lm.)
5. Łoś jest niebezpiecznym ..... (lp.)
6. Mama myśli o małym ..... (lp.)
7. Wczoraj oglądaliśmy film o ..... polarnych. (lm.)
8. Dyrektor ZOO kupił nowe ..... do ogrodu. (lp.)

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i wybierz odpowiedź a), b) lub c) zgodnie z podanym przykładem.

► Ma skrzydła, ale nie lata

¹Pingwiny to najbardziej niezwykłe ptaki, które mieszkają na Ziemi. Są zwinne, szybkie, sprawne, ale przede wszystkim wytrzymałe. Przyrodnicy twierdzą, że pingwiny są wielkimi podróżnikami, troskliwymi rodzicami, wiernymi partnerami oraz świetnymi myśliwymi. To ptaki, które nie potrafią latać, chociaż mają skrzydła. Na lądzie poruszają się niezgrabnie, ponie-

waż to woda jest ich królestwem. Spędzają w niej trzy czwarte swojego życia.

²Co lubią jeść pingwiny? Żywią się głównie rybami. Podczas jednego polowania potrafią złowić nawet kilkadziesiąt ryb. Nie mają zębów, ale w polowaniu pomagają im język oraz bardzo dobry wzrok. Pływają z prędkością 10 kilometrów na godzinę i nurkują na głębokość od 50 do 250 metrów. Kiedy pingwin nurkuje, jego serce zaczyna bić wolniej. Wtedy organizm zużywa mniej tlenu i ptak może długo nie wypływać na powierzchnię. Może być tam nawet 20 minut.

³W rodzinie pingwinów nie tylko samica wysiaduje jaja. Robi to również samiec. Kiedy pisklę pojawi się już na świecie, to oboje rodzice dbają o nie. Młode jest tak głodne, że co 20 minut domaga się czegoś do jedzenia. Wtedy rodzice karmią je własnym dziobem. Mały pingwin szybko rośnie. Kiedy ma dwa miesiące, zaczyna spotykać się z innymi młodymi. Do rodziców wraca wtedy, gdy jest głodny.

⁴Wszystkie pingwiny są objęte ochroną. Na świecie żyje ich 17 gatunków. Ptaki zamieszkują półkulę południową – Antarktydę, gdzie panują ekstremalne warunki do życia. Uwaga! Niedźwiedzie polarne nie są sąsiadami pingwinów, bo „białe misie” występują wyłącznie na półkuli północnej. Co roku, 20 stycznia, obchodzimy Światowy Dzień Wiedzy o Pingwinach, ale te nietypowe ptaki mają też swoje święto w kalendarzu. Światowy Dzień Pingwinów wypada 25 kwietnia.

(263 wyrazy)

0. Pingwiny .....:
  - a) świetnie latają,
  - b) opiekują się dziećmi,
  - c) żyją przede wszystkim na lądzie.
1. Dieta pingwinów składa się z .....:
  - a) roślin,
  - b) mięsa,
  - c) roślin i mięsa.
2. Serce pingwina .....:
  - a) zwalnia pod wodą,
  - b) zatrzymuje się pod wodą,
  - c) przyspiesza pod wodą.
3. Jajami pingwinów .....:
  - a) opiekuje się samiec,
  - b) opiekuje się samica,
  - c) opiekują się rodzice.
4. Małe pingwiny .....:
  - a) są szybko samodzielne,
  - b) potrafią polować,
  - c) dostają jedzenie od rodziców.
5. Pingwiny .....:
  - a) mieszkają w trudnych warunkach klimatycznych,
  - b) są sąsiadami niedźwiedzi,
  - c) zamieszkują północne tereny Ziemi.
6. Konkurs wiedzy o pingwinach najlepiej zorganizować .....:
  - a) latem,
  - b) zimą,
  - c) jesienią.

Zadanie 4

Odszukaj w tekście synonimy następujących wyrazów zgodnie z podanym przykładem.

0. szybki	<u>zwinny</u>
1. opiekuńczy	.....
2. jeść	.....
3. ciało	.....
4. chcieć	.....
5. trudny	.....
6. tylko	.....

Zadanie 5

Twoja klasa organizuje spotkanie z ornitologiem z okazji Światowego Dnia Pingwina. Napisz zaproszenie dla pozostałych uczniów z twojej szkoły.

Czy wiesz, że ...

Ornitolog to osoba, która obserwuje ptaki. Robi im zdjęcia, nagrywa ich odgłosy i sporządza notatki o ich zachowaniu.

Tekst wpisuje się w tematykę przyrodniczą. Pod względem leksykalnym skoncentrowany jest na zwierzętach polarnych oraz trybie ich życia. Może zostać wykorzystany jako element wspierający kształcenie uczniów z zakresu biologii lub geografii. Przed rozpoczęciem pracy warto wprowadzić czytelnika w tematykę tekstu nie tylko w zakresie językowym – elementy leksyki oraz gramatyki – ale także w obszarze wiedzy o świecie. Tu warto na zajęciach posłużyć się atlasem geograficznym oraz planszami edukacyjnymi dla edukacji wczesnoszkolnej. Zadanie pierwsze jest ćwiczeniem wspólnym dla wszystkich poziomów zaawansowania językowego.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Zadanie 2 wprowadza uczniów w tematykę tekstu. Uczniowie muszą zastanowić się, co łączy obie fotografie, a co różni. Zadanie 3 oraz zadanie 4 są bezpośrednio związane z tekstem. Pierwsze z nich sprawdza, czy uczeń zrozumiał to, co przeczytał, wykorzystując pytania szczegółowe do tekstu. Uczeń, udzielając odpowiedzi, powinien zapisywać pełne zadania, a nie pojedyncze wyrazy lub wyrażenia. Podczas wykonywania zadania warto zachęcać uczniów do podkreślania na kolorowo tych fragmentów tekstu, w których znajdują się odpowiedzi na pytania. Zadanie 4 wymaga ponownej pracy z tekstem, ale tym razem jego lektura musi być selektywna, czyli uczeń wyszukuje w nim konkretne informacje, którymi musi uzupełnić tabelkę. Ostatnie zadanie z pakietu jest ćwiczeniem gramatycznym, ukierunkowanym na utrwalanie form dopełniacza nazw państw, które pojawiają się w tekście.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zadania 2 oraz 3 są jednostkami typowymi dla sprawdzania zrozumienia tekstu przez ucznia. W pierwszym z nich wykorzystano technikę wyboru jednej z trzech odpowiedzi. Wymaga to od ucznia uważnej lektury. Kolejne zadanie polega na samodzielnym tworzeniu pytań do tekstu, z wykorzystaniem podanych zaimków pytających. Zadanie 4 łączy pracę z tekstem oraz poszukiwanie nowych informacji z zakresu edukacji przyrodniczej. Uczniowie muszą samodzielnie odszukać fakty dotyczące niedźwiedzi brunatnych i uzupełnić informacjami tabelę. Po wykonaniu zadania powinni ustnie lub pisemnie porównać oba gatunki, wykorzystując do tego stopniowanie przymiotnika. Zadanie 5 przygotowuje ucznia do samodzielnego tworzenia zarówno wypowiedzi pisemnej, jak i ustnej. Wyrażenia podane w tabeli mają zwrócić jego uwagę, jak należy patrzeć na fotografię – w określonym porządku. Podczas rozwiązywania zadania powinien on korzystać z zasobów leksykalnych uwzględnionych we wszystkich zadaniach w zestawie.

Część ćwiczeniowa – poziom C

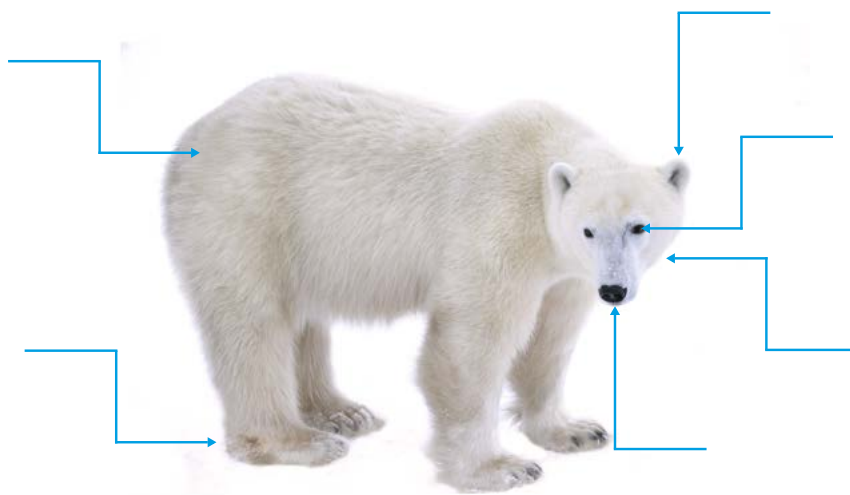
Celem zadania 2 jest wprowadzenie słownictwa, które wychodzi poza katalog języka ogólnego, a występuje w tekście. Należy zwrócić uwagę, że jest to leksyka reprezentująca język edukacji szkolnej z zakresu przedmiotów przyrodniczych. Technika wykorzystana

w tym zadaniu polega na dopasowaniu słowa do definicji, która została przygotowana z wykorzystaniem słów podstawowych. Zadanie 3 oraz 4 wymagają od ucznia uważnej lektury tekstu. Stopień trudności zadań jest zróżnicowany. Zestaw zamyka zadanie, które rozwija słownictwo, ale jednocześnie sprawdza, czy wyrazy kluczowe dla tekstu zostały poprawnie zrozumiane przez czytającego. Warto, żeby uczniowie dodatkowo ułożyli zdania z parą słów/wyrażeń i zapisali je w zeszycie.

Zadanie 1

Popatrz na ilustrację? Czy wiesz, jak nazywa się to zwierzę? Podpisz zaznaczone elementy jego ciała wyrazami z ramki.

głowa ♦ futro ♦ łapa ♦ nos ♦ oko ♦ ucho

Zadanie 2

Popatrz na fotografie. Co na nich widzisz? Napisz w dwóch zdaniach o tym, co je łączy, a co różni.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i odpowiedz na pytania.

➡ Biały niedźwiedź z czarną skórą

¹Naturalnym środowiskiem niedźwiedzi polarnych jest półkula północna – Arktyka. Mieszkają nie tylko w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, na Grenlandii, ale także w Danii, Norwegii oraz Rosji. Najczęściej żyją przy brzegu morza, dlatego bardzo dobrze pływają. Potrafią też nurkować.

²Niedźwiedź polarny waży od 350 do 680 kilogramów i jest bardzo wysoki. Futro niedźwiedzia nie jest białe. Jest transparentne, a jego skóra jest czarna.

³Niedźwiedzie jedzą przede wszystkim mięso. Czasami mogą jeść rośliny, ale wolą mięso. Ich głównym pokarmem są foki, ryby i ptaki. Rzadko polują na renifera.

⁴Małe niedźwiedzie rodzą się w grudniu lub w styczniu. Ważą do 700 gramów. Po trzech miesiącach są już cięższe, ponieważ mają już około 13 kilogramów. Niedźwiedzie polarne na wolności żyją od 15 do 18 lat. Te w zoo o wiele dłużej.

(130 wyrazów)

1. Gdzie można spotkać niedźwiedzie polarne?

.....

2. Dlaczego niedźwiedzie polarne bardzo dobrze pływają?

.....

3. Jak wygląda niedźwiedź polarny?

.....

4. Co je niedźwiedź polarny?

.....

5. Kiedy rodzą się niedźwiedzie polarne?

.....

6. Jak długo żyją niedźwiedzie polarne?

.....

Zadanie 4

Przeczytaj jeszcze raz tekst i uzupełnij tabelę wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

nazwy państw	wyrażenia z liczebnikami	przymiotniki	nazwy z zwierząt
			niedźwiedź

Zadanie 5

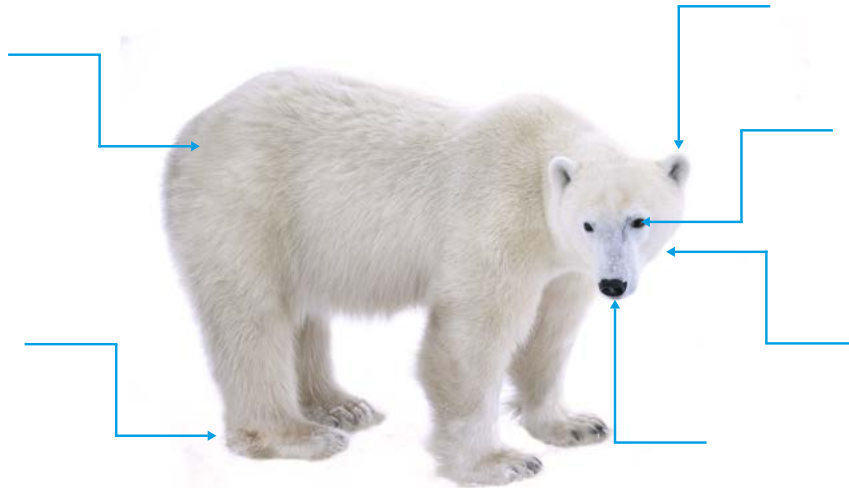
Uzupełnij zdania wyrazami w nawiasach zgodnie z podanym przykładem.

0. Paweł i Tomek pojechali na wycieczkę do Niemiec (Niemcy).
1. Za dwa tygodnie wybieramy się do ..... (Kanada).
2. Podróżnicy spędzi dwa tygodnie na ..... (Grenlandia).
3. Ten samolot leci bezpośrednio do ..... (Stany Zjednoczone).
4. Kamila popłynęła promem do ..... (Dania).
5. W przyszłym roku wybieramy się na wakacje do ..... (Norwegia).
6. Nie chcemy jechać do ..... (Rosja).

Zadanie 1

Popatrz na ilustrację? Czy wiesz, jak nazywa się to zwierzę? Podpisz zaznaczone elementy jego ciała wyrazami z ramki.

głowa ♦ futro ♦ łapa ♦ nos ♦ oko ♦ ucho

Zadanie 2

Przeczytaj uważnie tekst i wybierz odpowiedź a), b) lub c) zgodnie z podanym przykładem.

► Biały niedźwiedź z czarną skórą

¹Naturalnym środowiskiem niedźwiedzi polarnych jest półkula północna – Arktyka. Mieszkają nie tylko w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, na Grenlandii, ale także w Danii, Norwegii oraz Rosji. Najczęściej niedźwiedzie żyją przy brzegu morza, dlatego bardzo dobrze pływają. Potrafią też nurkować.

²Niedźwiedź polarny jest największym drapieżnikiem lądowym. Waży od 350 do 680 kilogramów. To bardzo wysokie zwierzęta. Samce są dłuższe niż samice. Mogą mieć do 310 centymetrów . Futro niedźwiedzia nie jest białe. Jest transparentne, a jego skóra czarna.

³Niedźwiedzie polarne jedzą przede wszystkim mięso. Czasami mogą jeść rośliny, a nawet ptasie jaja. Ich głównym pokarmem są foki, morsy, ryby, lemingi i ptaki. Rzadko polują na renifera.

⁴Niedźwiedzie polarne rodzą się w grudniu lub styczniu. Tuż po urodzeniu są ślepe i ważą do 700 gramów. Po trzech miesiącach są cięższe, ponieważ mają już około 13 kilogramów. Niedźwiedzie na wolności żyją od 15 do 18 lat. Te w zoo o wiele dłużej.

(152 wyrazy)

0. Niedźwiedzie polarne żyją:
  - a) w wielu miejscach na półkuli północnej,
  - b) tylko w jednym miejscu na półkuli północnej,
  - c) na półkuli południowej.
1. Niedźwiedzie polarne:
  - b) boją się wody,
  - c) są dobrymi pływakami,
  - d) mieszkają daleko od wody.
5. Niedźwiedzie polarne:
  - a) są lekkie i niskie,
  - b) mają czarne futro,
  - c) mają ciemną skórę.
6. Dieta niedźwiedzi jest bogata w:
  - a) rośliny,
  - b) mięso,
  - c) rośliny i mięso.
7. Niedźwiedzie polarne:
  - a) żyją nie tylko na wolności,
  - b) po urodzeniu bardzo dobrze widzą,
  - c) rosną bardzo powoli.

Zadanie 3

Przeczytaj jeszcze raz tekst o niedźwiedziach polarnych. Przygotuj sześć pytań zgodnie z podanym przykładem.

Ile? ♦ Kiedy? ♦ Gdzie? ♦ Jak długo? ♦ Co? ♦ Jakie? ♦ Jak?

0. Gdzie mieszkają niedźwiedzie polarne?
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

Zadanie 4

Poszukaj w internecie lub w podręcznikach do biologii oraz geografii informacji na temat niedźwiedzia brunatnego i uzupełnij tabelkę. Informacje na temat niedźwiedzia polarnego wpisz na podstawie tekstu.

	niedźwiedź polarny	niedźwiedź brunatny
miejsce występowania		
wzrost		
waga		
długość życia		
dieta		

Zadanie 5

Popatrz na ilustrację do tekstu i opisz ją. Twoja wypowiedź powinna liczyć 100 słów. Użyj wyrazów z ramki.

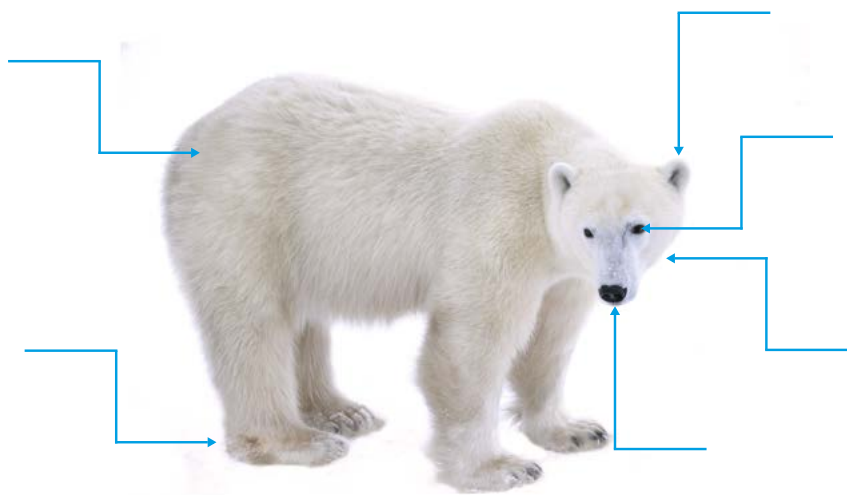
w lewym górnym rogu ♦ na górze ♦ w prawym górnym rogu ♦ z tyłu
w tle po lewej stronie ♦ na środku ♦ po prawej stronie
w lewym dolnym rogu na dole ♦ w prawym dolnym rogu

Zadanie 1

Popatrz na ilustrację? Czy wiesz, jak nazywa się to zwierzę? Podpisz zaznaczone elementy jego ciała wyrazami z ramki.

głowa ♦ futro ♦ łapa ♦ nos ♦ oko ♦ ucho

Zadanie 2

Dopasuj słowa z ramki do definicji według podanego przykładu.

kra lodowa ♦ radzić sobie ♦ drapieżnik ♦ okaz ♦ ślepy ♦ odzwiać się ♦ mech

0. drobna roślina w lesie, która rośnie w miejscach wilgotnych	<u>mech</u>
1. kawałek lodu, który pływa po wodzie	.....
2. pozbawiony wzroku lub jeszcze ten, który nie widzi	.....
3. egzemplarz, który ma charakterystyczne cechy swego gatunku	.....
4. zwierzę żywiące się mięsem innych zwierząt	.....
5. jeść	.....
6. potrafić żyć w konkretnych warunkach	.....

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie pytania i dopasuj je do poszczególnych akapitów.

1. Jak długo żyją niedźwiedzie polarne?	akapit .....
2. Gdzie można spotkać niedźwiedzia polarnego?	akapit .....
3. Jak wygląda niedźwiedź polarny?	akapit .....
4. Co jedzą niedźwiedzie polarne?	akapit .....

➔ Biały niedźwiedź z czarną skórą

¹Półkula północna jest naturalnym środowiskiem niedźwiedzi polarnych. Można je spotkać u wybrzeży Arktyki. Te duże zwierzęta mieszkają nie tylko w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, na Grenlandii, ale także w Danii, Norwegii oraz Rosji. Najczęściej niedźwiedzie żyją przy brzegu morza. Można je również zobaczyć na krach lodowych. Podróżują na nich, aby szukać nowych miejsc, gdzie będą mogły polować. Tak jak pingwiny, świetnie radzą sobie w wodzie, w której spędzają większość czasu. Potrafią też nurkować.

²Niedźwiedź polarny jest największym drapieżnikiem lądowym. Może ważyć od 350 do 680 kilogramów. W 1960 roku na Alasce żył okaz, który ważył 1002 kilogramy. Czy niedźwiedzie polarne są wysokie? Tak, ale samce zawsze są dłuższe niż samice. Długość tego zwierzęcia może dochodzić do 310 centymetrów. Mimo że futro tego mieszkańca Arktyki wygląda na białe, to w rzeczywistości jest ono przezroczyste, a jego skóra czarna.

³Dieta niedźwiedzi polarnych to przede wszystkim mięso, ale latem mogą one odżywiać się mchem i trawą. Niektóre z nich jedzą nawet ptasie jaja. Głównym pokarmem niedźwiedzi są foki, ale zdarzają się też morysy, ryby, lemingi i ptaki, te morskie i lądowe. Czasami zapolują także na renifera.

⁴Niedźwiedzie polarne przychodzą na świat w grudniu lub styczniu. Samica rodzi do trzech niedźwiadków, które tuż po urodzeniu są ślepe i ważą do 700 gramów. Po trzech miesiącach są już cięższe, ponieważ mają już około 13 kilogramów. Niedźwiedzie na wolności żyją od 15 do 18 lat. Te w zoo o wiele dłużej.

(239 wyrazów)

Zadanie 4

Przeczytaj jeszcze raz tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

0.	Niedźwiedzie polarne mieszkają na obu półkulach Ziemi.	P	F
1.	Niedźwiedzie polarne nie boją się wody.	P	F
2.	Niedźwiedzie polarne mają białe futro i czarną skórę.	P	F
3.	Niedźwiadki polarne są mięsożerne.	P	F
4.	Niedźwiedzie polarne jedzą czasami rośliny.	P	F
5.	Niedźwiedzie polarne rodzą się wiosną.	P	F
6.	Małe niedźwiedzie polarne szybko rosną.	P	F

Zadanie 5

Odszukaj w tekście słowa lub wyrażenia o podobnym znaczeniu.

1. miejsce występowania

.....

2. pływać głęboko pod wodą

.....

3. jedzenie

.....

4. sierść

.....

5. przejrzysty

.....

6. rodzić się

.....

7. niewidomy

.....

Tekst 8

Tekst wpisuje się w tematykę geograficzną i porusza zagadnienia związane z Puszcą Kampinoską. Pod względem leksykalnym może wydać się trudny, ponieważ nasycony jest leksyką specjalistyczną. Specyfika nauczania JPJO w szkole do celów edukacji narzuca inne rozwiązania dydaktyczne niż te, z którymi spotykamy się na standardowych kursach JPJO. Zadanie 1 dla wszystkich poziomów zaawansowania jest takie samo. Wykorzystuje materiał ikonograficzny w celu pokazania uczniom słów kluczowych do omawiania tekstu. Podczas zajęć warto wykorzystać nie tylko mapę Polski, ale także mapę Kampinoskiego Parku Narodowego. Można skorzystać ze zdjęć oraz ikonografii zamieszczonej na stronach parku. Dodatkowo można wykorzystać elementy graficzne z podręcznika do geografii.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Zadanie 2 ma charakter leksykalno-gramatyczny. Zostały w nim wykorzystane czasowniki, których znajomość jest niezbędna do zrozumienia tekstu. W tabeli umieszczono formę podstawową czasownika – bezokolicznik. Uczeń musi wpisać wyraz w poprawnej formie gramatycznej. Należy zwrócić uwagę na to, czy ma to być forma czasu teraźniejszego czy czasu przeszłego. Zadanie 3 jest związane bezpośrednio z tekstem, po którego lekturze uczeń musi odpowiedzieć na pytania szczegółowe. Trzeba zaznaczyć, że odpowiedzi po ich ustnym udzieleniu powinny zostać zapisane w zeszycie. Kolejne zadanie także wymaga pracy z tekstem. Uczniowie muszą ponownie go przeanalizować i wskazać konkretne akapity, w których znajdują się odpowiedzi na postawione w zadaniu pytania. Ostatnie zadanie rozwija sprawność kreatywnego pisania. Mimo że polecenie dotyczy napisania krótkiej wiadomości tekstowej, należy zwrócić uwagę na to, żeby uczeń stosował poprawnie nie tylko zasady interpunkcji, ale także znaki diakrytyczne.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zadanie 2 polega na burzy mózgów. W diagramie powinny znaleźć się nie tylko rzeczowniki oraz przymiotniki. Warto zadbać, aby uczniowie wpisali do niego wyrażenia związane z tematem. Zadanie to odwołuje się do ich wiedzy z zakresu geografii jako przedmiotu. Kolejne zadanie wymaga od uczniów pracy z tekstem. Po lekturze tekstu muszą zdecydować, które zdanie jest prawdziwe, a które fałszywe. Warto poprosić ich, aby w samym tekście na niebiesko podkreślali treści prawdziwe, a na czerwono te, które nie zgadzają się ze stwierdzeniem w zadaniu. Zadanie 4 to także praca z tekstem. Tym razem uczniowie muszą dopasować akapity do zaproponowanych śródtytułów. Swój wybór muszą koniecznie uzasadnić. Ostatnie zadanie – 5 kształtuje ich umiejętność kreatywnego pisania. Im więcej słów z tekstu pojawi się w wypowiedzi ucznia, tym lepiej.

Część ćwiczeniowa – poziom C

Zadanie 2 jest nie tylko leksykalne, ale także związane z wiedzą uczniów dotyczącą pustyni. Uczeń po wyborze słownictwa powinien uzasadnić, dlaczego wybrał to słowo

lub wyrażenie, a inne odrzucił. Kolejne zadania – 3 oraz 4 weryfikują, czy tekst został zrozumiany przez czytającego. Wykorzystano dwie techniki wyboru jednej odpowiedzi z trzech oraz technikę prawda/fałsz. Ostatnie zadanie rozwija sprawność samodzielnego tworzenia tekstu użytkowego. Tym razem jest to mail do kolegi lub koleżanki. Należy dopilnować, żeby uczniowie wykorzystywali aktywnie słownictwo oraz wiedzę z tekstu.

Zadanie 1

Popatrz na zdjęcia. Czy wiesz, co na nich jest? Podpisz fotografie wyrazami z ramki.

pustynia ♦ wydma ♦ sosny ♦ wojsko

Zadanie 2

Uzupełnij zdania wyrazami z ramki w poprawnej formie gramatycznej zgodnie z podanym przykładem.

jechać ♦ zobaczyć ♦ zachować się ♦ nagrzać się ♦ spadać ♦ rosnąć ♦ wycinać

0. Na zimę mój dziadek zawsze wycina stare drzewa w lesie obok domu.
1. Dzieci ..... bardzo głośno.
2. W naszym ogrodzie ..... tylko róże.
3. Paweł ..... dzisiaj do Łodzi.
4. Jesienią liście ..... z drzew.
5. Wczoraj było gorąco, więc woda w basenie szybko.....
6. Rodzice jutro ..... nasz nowy samochód.

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i odpowiedz na pytania.

➔ Pustynia pod Warszawą

¹Nie musisz jechać do Słowińskiego Parku Narodowego ani na Pustynię Błędowską, żeby zobaczyć pustynię. Jest ona w okolicach Warszawy, blisko Kampinoskiego Parku Narodowego. To Grochalskie Piachy. W środku lasu znajdziemy tam pustynię. Zachowuje się jak klasyczna pustynia – ma duże różnice temperatur. W dzień piasek nagrzewa się od słońca do wysokich tem-

peratur. W nocy temperatura spada do okolic zera.

²Kampinoski Park Narodowy to obszar z wydymami, które są na środku łądu. Wyróżnia je wysokość. Niektóre mają nawet do 30 metrów wysokości i nietypową budowę. Na wydymach rosną sosny, krzewy i niskie rośliny.

³W wielu innych regionach kraju ludzie wycinali lasy na wydymach. To doprowadziło do rozwiewania piachu. Podobna sytuacja była w Puszczy Kampinoskiej. Grochalskie Piachy to ostania z „pustyń” w tym rejonie. Jest położona w jego północno-wschodniej części, około 40 kilometrów od Warszawy. Można tam dojechać samochodem, a potem iść przez las.

⁴Na terenie Grochalskich Piachów filmowcy kręcili fragmenty filmu „W pustyni i w puszczy” według powieści Henryka Sienkiewicza. Niestety, wstęp na pustynię jest wzbroniony. To teren wojskowy.

(170 wyrazów)

Gdzie znajdują się Grochalskie Piachy?

1. Jak zachowuje się pustynia?
2. Co wyróżnia wydmy w Puszczy Kampinoskiej?
3. Dlaczego wydmy znikają?
4. Jak daleko od stolicy znajduje się pustynia?
5. Jakimi środkami transportu można dotrzeć do Grochalskich Piachów?
6. Jaki film kręcili filmowcy na terenie pustyni?
7. Dlaczego nie można wejść na pustynię?

Zadanie 4

Przeczytaj uważnie jeszcze raz tekst. Dopasuj do pytań numery akapitów, w których znajdziesz na nie odpowiedzi.

0.	Gdzie jest zlokalizowana pustynia?	akapit 1, 3
1.	Jak wyglądają wydmy?	akapit .....
2.	Dlaczego wejście na pustynię jest wzbronione?	akapit .....
3.	Gdzie są pustynie i wydmy w Polsce?	akapit .....
4.	Czym można dojechać na pustynię?	akapit .....
5.	Co rośnie na wydmach?	akapit .....
6.	Jakie są cechy charakterystyczne pustyni?	akapit .....

Zadanie 5

Razem z klasą wybieracie się na wycieczkę do Puszczy Kampinoskiej. Napisz do kolegi SMS z informacją, gdzie i o której godzinie się spotykacie (15 słów).

.....

.....

.....

.....

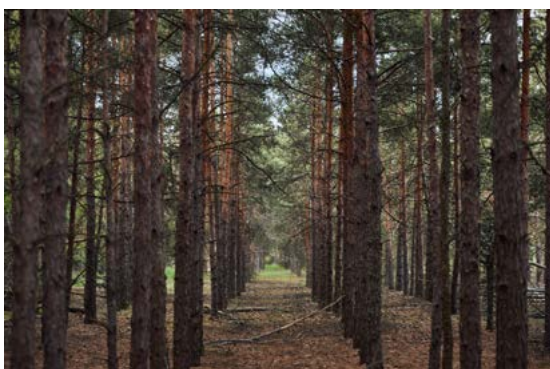
.....

Zadanie 1

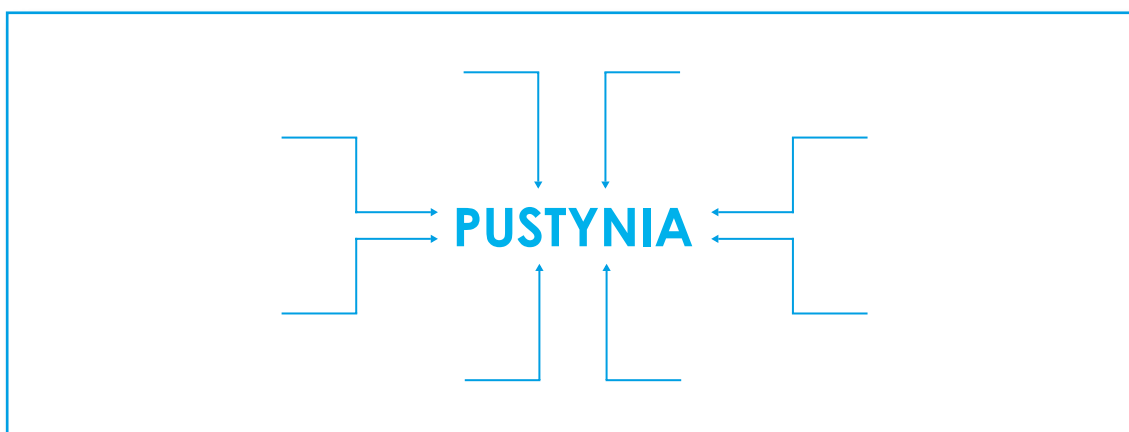
Popatrz na zdjęcia. Czy wiesz, co na nich jest? Podpisz fotografie wyrazami z ramki.

pustynia ♦ wydma ♦ sosny ♦ wojsko

Zadanie 2

Uzupełnij diagram. Z czym kojarzy ci się słowo „pustynia”?

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

➔ Pustynia pod Warszawą

¹Nie musisz jechać do Słowińskiego Parku Narodowego ani na Pustynię Błędowską, żeby zobaczyć pustynię. Jest ona w okolicach Warszawy, blisko Kampinoskiego Parku Narodowego. To Grochalskie Piachy. W środku lasu znajdziemy tam pustynię. Zachowuje się jak klasyczna pustynia – ma duże różnice temperatur. W dzień piasek nagrzewa się od słońca do wysokich temperatur.

W nocy temperatura spada do okolic zera.

²Kampinoski Park Narodowy to obszar z wydmami, które są na środku łądu. Wyróżnia je wysokość. Niektóre mają nawet do 30 metrów i nietypową budowę. Na wydmach rosną sosny, krzewy i niskie rośliny.

³W wielu innych regionach kraju ludzie wycinali lasy na wydmach. To doprowadziło do rozwiewania piachu. Podobna sytuacja była w Puszczy Kampinoskiej. Grochalskie Piachy to ostania z „pustyń” w tym rejonie. Jest położona w jego północno-wschodniej części, około 40 kilometrów od Warszawy. Można tam dojechać samochodem, a potem iść przez las.

⁴Pustynne okolice stolicy lubią filmowcy. Na terenie Grochalskich Piachów kręcili niektóre sceny do filmu „W pustyni i w puszczy” według powieści Henryka Sienkiewicza. Wstęp na teren pustyni jest wzbroniony. Należy on teraz do wojska. Grochalskie Piachy to miejsce, gdzie ćwiczą żołnierze.

(184 wyrazy)

0.	Grochalskie Piachy są na północy Polski.	P	F
1.	W nocy temperatura na pustyni jest bardzo niska.	P	F
2.	Na wydmach rosną różne drzewa.	P	F
3.	Na wydmach rosły kiedyś lasy.	P	F
4.	Grochalskie Piachy są blisko Warszawy.	P	F
5.	Na teren „pustyń” można wchodzić.	P	F
6.	Grochalskie Piachy są dobrym plenerem filmowym.	P	F

Zadanie 4

Przeczytaj uważnie jeszcze raz tekst i dopasuj śródtytuły do akapitów. Uwaga! Dwa śródtytuły zostały podane dodatkowo.

Akapit 1 ..... Akapit 2 ..... Akapit 3 ..... Akapit 4 .....

- a) Znikające wydmy
- b) Wiatr od morza
- c) Jak na pustyni
- d) Jak wygląda wydma
- e) Polska Sahara
- f) Tylko dla żołnierzy

Zadanie 5

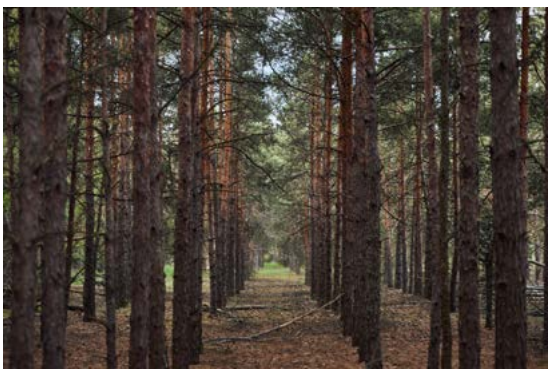
Byłeś/byłaś na wycieczce klasowej w Puszczy Kampinoskiej. Na podstawie tekstu napisz krótką notatkę o tym, co widzieliście, czym tam pojechaliście i co robiliście. W swojej wypowiedzi użyj jak najwięcej wyrazów z przeczytanego tekstu (100 słów).

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 1

Popatrz na zdjęcia. Czy wiesz, co na nich jest? Podpisz fotografie wyrazami z ramki.

pustynia ♦ wydma ♦ sosny ♦ wojsko

Zadanie 2

Przeczytaj uważnie słowa i wyrażenia. Podkreśl tylko te, które pasują do hasła „pustynia”. Następnie uzasadnij swój wybór.

gorący piasek

park

bór

odczuwać upał

wydmy

krzewy

czuć chłód

Afryka

brak wody

słońce

oaza

samochód

drzewa

okulary przeciwsłoneczne

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i wybierz poprawną odpowiedź A, B lub C zgodnie z podanym przykładem.

➔ Pustynia pod Warszawą

¹Nie musisz jechać do Słowińskiego Parku Narodowego ani na Pustynię Błędowską, żeby poczuć pod stopami piasek i wiatr na twarzy. Stolica ma swoją pustynię tuż obok Kampinoskiego Parku Narodowego. Grochalskie Piachy to idealne miejsce na jednodniową wycieczkę poza miasto. Pośrodku lasu znajdziemy tam pustynię, która zachowuje się jak klasyczna pustynia – posiada duże amplitudy temperatur.

W dzień piasek nagrzewa się od słońca do wysokich temperatur. W nocy temperatura przy gruncie spada do okolic 0.

²Kampinoski Park Narodowy to obszar w Europie z kompleksami wydmy, które znajdują się na środku lądu. Na terenach pustynnych nie są one niczym niezwykłym, ale w klimacie wilgotnym tak. Wydmy kampinoskie wyróżnia wysokość. Niektóre mają nawet do 30 metrów. Dobry obserwator zauważy ich charakterystyczną budowę. Ramiona skierowane są na zachód, natomiast wschodni stok jest mocno nachylony. Wydmy częściowo są porośnięte borem sosnowym. Na terenach pozbawionych drzew rosną za to krzewy i niska roślinność.

³W wielu innych regionach kraju ludzie wycinali lasy, które rosły na wydmach. To doprowadziło do rozwiewania piachu. Podobna sytuacja była w Puszczy Kampinoskiej, ale szczęśliwie na znacznie mniejszą skalę. Grochalskie Piachy to ostania z „pustyni” w rejonie parku. Jest położona w północno-wschodniej części Kampinosu – około 40 kilometrów od Warszawy. Można tam dojechać samochodem, a potem iść przez las.

⁴Pustynne okolice stolicy są dobrym plenerem filmowym. Na terenie Grochalskich Piachów ekipa filmowa kręciła niektóre sceny do filmu „W pustyni i w puszczy” według powieści Henryka Sienkiewicza. Niestety, wstęp na teren pustyni jest wzbroniony, ponieważ należy on teraz do wojska. Dookoła można zobaczyć napisy informacyjne „Teren wojskowy, zakaz wstępu”. Grochalskie Piachy to miejsce, gdzie ćwiczą żołnierze.

(263 wyrazy)

0. W Polsce można poczuć klimat pustyni:
  - a) tylko w jednym miejscu,
  - b) w dwóch miejscach,
  - c) w trzech miejscach.
1. Każda pustynia charakteryzuje się:
  - a) bogatą roślinnością,
  - b) różnicą temperatur,
  - c) wstępem wzbronionym.
2. Wydmy w klimacie wilgotnym są:
  - a) typowym elementem pustyni,
  - b) częstym elementem pustyni,
  - c) rzadkim elementem pustyni.
3. Na wydmach można zobaczyć:
  - a) pojedyncze sosny,
  - b) skupiska sosen,
  - c) las sosnowy.
4. Wiatr rozwiewa wydmy, kiedy:
  - a) nie rosną na nich drzewa,
  - b) nie rosną na nich krzewy,
  - c) nie rosną na nich trawy.
5. Grochalskie Piachy są miejscem, w którym:
  - a) każdy może spacerować,
  - b) można spotkać żołnierzy,
  - c) dostępnym tylko ekip filmowych.

Zadanie 4

Przeczytaj jeszcze raz tekst i zdecyduj, które zdanie jest fałszywe (F), a które prawdziwe (P) zgodnie z podanym przykładem.

0.	Puszcza Kampinoska znajduje się blisko miasta.	P	F
1.	Grochalskie Piachy nie są typową pustynią.	P	F
2.	Wydmy w Puszczy Kampinoskiej znajdują się w głębi łądu.	P	F
3.	Na terenie Puszczy Kampinoskiej panuje wilgotny klimat.	P	F
4.	Ludzie wycinali lasy na wydmach z powodu silnych wiatrów.	P	F
5.	Do północno-wschodniej części puszczy można dojść też pieszo.	P	F
6.	Grochalskie Piachy są dostępne dla każdego.	P	F

Zadanie 5

Ostatni weekend spędziłeś/spędziłaś na wycieczce w Puszczy Kampinoskiej. Napisz maila do kolegi/koleżanki, w którym poinformujesz jego/ją o tym, co tam robiłeś/robiłaś. Wykorzystaj informacje z tekstu z zadania 3. Twoja wypowiedź powinna liczyć 150 słów.

Tekst 9

Tekst wpisuje się w tematykę kulturoznawczą i dotyczy kultury Włoch – karnawału w Wenecji, który jest znany na całym świecie. Leksyka tekstu realizuje następujące kręgi tematyczne: człowiek – ubranie; życie codzienne – życie towarzyskie; sposoby spędzania wolnego czasu – rozrywki; zdrowie i higiena osobista – części ciała; kultura – wydarzenia kulturalne. Zadania 1 oraz 2 są wspólne dla wszystkich poziomów zaawansowania językowego. Ich celem jest wprowadzenie uczniów w tematykę tekstu. Zadanie 1 zawiera elementy kształcenia geograficznego. Podczas jego wykonywania warto mieć atlas geograficzny albo fizyczną mapę Europy. Zadanie 2 wprowadza leksykę, która jest bezpośrednio związana z tekstem. Można też dodatkowo na koniec lekcji lub jako pracę domową zaproponować uczniom przygotowanie mapy własnej maski, a następnie na kolejnych zajęciach ją opisać.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Ćwiczenie 3 jest bezpośrednio związane z tekstem. Po jego lekturze uczniowie odpowiadają na pytania szczegółowe. Odpowiedzi muszą mieć formę zdań rozwiniętych i zostać zapisane na karcie pracy. Warto poprosić uczniów o zaznaczanie w tekście tych fragmentów, w których znajdują się szukane informacje. Kolejne zadanie polega na dopasowaniu typu maski na podstawie lektury tekstu. Najpierw warto poprosić uczniów, aby odszukali i podkreślili te fragmenty, które charakteryzują poszczególne maski weneckie. Następnie trzeba ustnie opisać maski pokazane na zdjęciach i dopasować je do tych, o których mowa w tekście. Uczniowie powinni uzasadnić swoją decyzję. Ostatnie zadanie łączy w sobie leksykę oraz gramatykę, nawiązując do tekstu. Zadanie opracowano w celu utrwalenia deklinacji przymiotników oraz rzeczowników.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zadanie 3 jest jednostką sprawdzającą szczegółowe zrozumienie przeczytanego tekstu. Uczniowie muszą zdecydować, które zdanie jest prawdziwe, a które fałszywe. Przed rozwiązywaniem warto sprawdzić, czy zrozumiałe są zdania składowe zadania. Kolejne zadanie, tak jak poprzednie, wymaga pracy z tekstem. Uczniowie uważnie powinni przeczytać pytania, a następnie odszukać informacje w konkretnych akapitach. Celowo pytania nie zostały ułożone w kolejności chronologicznej, aby czytający cały czas śledził tekst. Zadanie 5 jest zadaniem gramatycznym, które wykorzystuje leksykę oraz tematykę tekstu.

Część ćwiczeniowa – poziom C

Zadanie 3 jest związane z kreatywnością czytelnika, który po lekturze tekstu musi samodzielnie wymyślić śródtytuły do trzech akapitów. Warto wspomnieć uczniom, że do ich przygotowania powinni używać związków wyrazowych, które mogą zbudować z wyrazów kluczy właściwych danemu akapitowi. Kolejne zadanie jest typowym ćwiczeniem sprawdzającym globalne zrozumienie tekstu. Uczeń musi wybrać jedną z trzech

odpowiedzi, która właściwie kończy zdanie. Do każdego akapitu przygotowano jedną jednostkę. Rozwiązując ją, czytający dokonuje po trosze interpretacji przeczytanego fragmentu. Zadanie 5 jest ćwiczeniem gramatycznym, którego głównym celem jest utrwalenie łączliwości przyimków.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na rysunek. Czy wiesz, jak nazywa się to państwo? Uzupełnij tabelę.

stolica	mieszkańcy	język	sąsiedzi

Zadanie 2

Podpisz wyrazami z ramki elementy zaznaczone na masce.

policzek ♦ oko ♦ usta ♦ nos ♦ broda ♦ brwi ♦ wąsy ♦ czoło

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i odpowiedz na pytania.

➔ Tajemnice włoskich masek

¹Karnawał w Wenecji to kolorowa tradycja. Kojarzemy go z bogato zdobionymi maskami. Dawnej zakładali je arystokraci, aby nikt ich nie rozpoznał.

²Teraz maski spotykamy w Wenecji tylko podczas karnawału. Każdy może taką maskę założyć i poczuć się anonimowo. Są trzy rodzaje weneckich masek. Pierwsze

z nich są białe, proste i skromne. Drugie są kolorowe, dekorowane złotem, kryształkami lub kamieniami. Ostatni rodzaj ma styl *commedia dell'arte*. Kiedyś używali ich aktorzy w przedstawieniach teatralnych. Takie maski można kupić w sklepach z pamiątkami.

³Najpopularniejszą maską jest Colombina – zdobiona złotem, srebrem oraz piórami. Kiedy ukrywasz się za taką maską, nikt cię nie rozpozna. Uczestnicy karnawału zakładają też chętnie Arlecchino – prostą, czarną maskę. Zakrywa ona nie tylko czoło, oczy i nos, ale także policzki. Ciekawą maską jest Dottore, inaczej Doktor Dżuma. Ma ona długi nos.

⁴Weneckie maski dla turystów są robione z gipsu, masy papierowej lub szkła. Prawdziwe dzieła sztuki można zobaczyć i kupić w warsztatach o długiej tradycji. To tam mistrzowie ręcznie przygotowują formy oraz zdobienia.

(165 wyrazów)

1. Z czym kojarzymy karnawał w Wenecji?

.....

2. Kto nosił kiedyś maski i dlaczego?

.....

3. Jakie maski można kupić w sklepie z pamiątkami?

.....

4. Jaka maska jest najpopularniejsza podczas karnawału?

.....

5. Z jakich materiałów są robione maski weneckie?

.....

6. Jakie maski są najdroższe?

.....

Zadanie 4

Popatrz uważnie na maski. Na podstawie przeczytanego tekstu zdecyduj, jaka to maska.

.....

.....

.....

Zadanie 5

Uzupełnij zdania wyrazami w nawiasach, w poprawnej formie i zgodnie z podanym przykładem.

0. Marysia szuka bogato zdobionej (zdobiony) sukienki na szkolny bal.
1. Kamil kupił ..... (maska) na wakacjach w Wenecji.
2. Wczoraj oglądaliśmy relację z ..... (wenecki) karnawału.
3. W tym roku nasza klasa była na czterech ..... (przedstawienia) w teatrze.
4. Nigdy nie kupuję ..... (pamiątki), ponieważ wolę robić zdjęcia.
5. Mój dziadek pracuje w ..... (warsztat) samochodowym.
6. Nasi piłkarze są ..... (mistrzowie) świata.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na rysunek. Czy wiesz, jak nazywa się to państwo? Uzupełnij tabelę.

stolica	mieszkańcy	język	sąsiedzi

Zadanie 2

Podpisz wyrazami z ramki elementy zaznaczone na masce.

policzek ♦ oko ♦ usta ♦ nos ♦ broda ♦ brwi ♦ wąsy ♦ czoło

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst, a następnie zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F) zgodnie z podanym przykładem.

➔ Tajemnice włoskich masek

¹Karnawał w Wenecji to kolorowa tradycja, która ma swój początek w XII wieku. Kojarzy się on przede wszystkim z bogato zdobionymi maskami. Dawnej zakładali je arystokraci, aby nikt ich nie rozpoznał.

²Teraz maski są noszone tylko podczas karnawału. Każdy, kto odwiedza w tym czasie Wenecję, może taką maskę założyć i poczuć się anonimowo.

Są trzy rodzaje weneckich masek. Pierwsze z nich są białe, proste i skromne. Drugie są kolorowe, dekorowane złotem, kryształkami lub kamieniami. Ostatni rodzaj weneckiej maski ma styl *commedia dell'arte*. Można je kupić w sklepach z pamiątkami. Maski tego typu były używane w pantomimie i przedstawieniach teatralnych.

³Najpopularniejszą wenecką maską jest Colombina. Jest zdobiona złotem, srebrem oraz piórami. Osoba, która ukrywa się za maską, jest całkowicie nierozpoznawalna. Uczestnicy karnawału zakładają też chętnie Arlecchino – prostą, czarną maskę. Zakrywa ona nie tylko czoło, oczy i nos, ale także policzki. Ciekawą maską z długim nosem jest Dottore, inaczej Doktor Dżuma. Zakłada się do niej długi czarny płaszcz i trójkątny kapelusz.

⁴Weneckie maski dla turystów są robione z gipsu, masy papierowej lub szkła. Ich ceny zaczynają się od kilkudziesięciu euro. Prawdziwe dzieła sztuki można zobaczyć i kupić w warsztatach o długiej tradycji. To tam mistrzowie ręcznie przygotowują formy oraz zdobienia.

(201 wyrazów)

0.	Karnawał w Wenecji jest tradycją o bardzo długiej historii.	P	F
1.	Od samego początku maski nosili wszyscy mieszkańcy Wenecji.	P	F
2.	Wszystkie weneckie maski są kolorowe i bogato zdobione.	P	F
3.	Pamiątkowe maski są wzorowane na maskach teatralnych.	P	F
4.	Maska Arlecchino nie zakrywa całej twarzy.	P	F
5.	Pamiątkowe maski są robione ręcznie.	P	F

Zadanie 4

Na podstawie tekstu z zadania 3 dopasuj akapity (1–4), w których znajdują się odpowiedzi na następująca pytania.

(a) Gdzie można kupić maski?	akapit .....
(b) Jak długa jest tradycja karnawału w Wenecji?	akapit .....
(c) Z czego robione są maski?	akapit .....
(d) Która maska wymaga odpowiedniego stroju?	akapit .....
(e) Dlaczego arystokraci nosili maski?	akapit .....
(f) Ile jest rodzajów weneckich masek?	akapit .....
(g) Jakie maski były używane w pantomimie?	akapit .....

Zadanie 5

Słowa w nawiasach wpisz w poprawnej formie zgodnie z podanym przykładem.

Dwa tygodnie temu pojechaliśmy do Włoch⁰ (Włochy). Spędziliśmy tam dziesięć dni na podziwianiu ..... (włoska architektura)¹. Najbardziej podobała się nam wycieczka do .....² (Wenecja), gdzie mogliśmy poczuć atmosferę .....³ (karnawał). Każdy z nas mógł cały dzień chodzić w .....⁴ (maska) i być nierozpoznawalny. Niektórzy wzięli udział w .....⁵ (warsztaty), podczas których poznali tajemnice robienia masek. Na koniec pływaliśmy gondolami po weneckich .....⁶ (kanały).

Zadanie 1

Popatrz uważnie na rysunek. Czy wiesz, jak nazywa się to państwo? Uzupełnij tabelę.

stolica	mieszkańcy	język	sąsiedzi

Zadanie 2

Podpisz wyrazami z ramki elementy zaznaczone na masce.

policzek ♦ oko ♦ usta ♦ nos ♦ broda ♦ brwi ♦ wąsy ♦ czoło

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i zaproponuj tytuły (A–C) poszczególnym akapitom.

➔ Tajemnice włoskich masek

¹Karnawał w Wenecji to kolorowa tradycja, która ma swój początek w XII wieku. Kojarzy się on przede wszystkim z bogato zdobionymi maskami. W ubiegłych stuleciach zakładali je arystokraci, aby nikt ich nie rozpoznał. Ale maski nosili nie tylko podczas karnawału. Ukrywali pod nimi swoją tożsamość w każdej sytuacji, gdy robili rzeczy nie do końca akceptowane

przez społeczeństwo, np. pili alkohol w miejscach publicznych lub uprawiali hazard.

A: .....

²Teraz maski są noszone tylko podczas karnawału. Każdy, kto odwiedza w tym czasie Wenecję, może taką maskę założyć i poczuć się anonimowo. Rozróżnia się trzy rodzaje weneckich masek. Pierwsze z nich są białe, proste i skromne. Oddają cechy naturalne twarzy. Drugie są kolorowe, dekorowane złotem, kryształkami lub kamieniami. Ostatni rodzaj weneckiej maski ma styl commedia dell'arte. I to właśnie je można kupić na straganach i w sklepach z pamiątkami. Maski tego typu były używane w pantomimie i przedstawieniach teatralnych na weneckich ulicach w XVI wieku.

B: .....

³Najpopularniejszą wenecką maską jest Colombina. Zdobi się ją złotem, srebrem oraz piórami. Dzięki temu osoba ukryta za maską jest całkowicie nierozpoznawalna. Uczestnicy karnawału zakładają też chętnie Arlecchino, maskę czarną, prostą, która przedstawia prostaka lub niewolnika. Zakrywa ona nie tylko czoło, oczy i nos, ale także policzki. Ciekawą maską z długim nosem jest Dottore, inaczej Doktor Dżuma. Zakłada się do niej długi czarny płaszcz i trójkątny kapelusz.

C: .....

⁴Weneckie maski dla turystów są robione z gipsu, masy papierowej lub szkła. Kosztują od kilkudziesięciu euro w górę. Prawdziwe dzieła sztuki, a za takie uznaje się także maski, można zobaczyć i kupić w warsztatach o kilkusetletniej tradycji. To tam mistrzowie ręcznie przygotowują formy oraz zdobienia.

(271 wyrazów)

Zadanie 4

Przeczytaj jeszcze raz tekst i wybierz właściwą odpowiedź a), b) lub c) zgodnie z podanym przykładem.

0. Tekst opowiada o:
  - a) włoskiej tradycji,
  - b) historii weneckich masek,
  - c) karnawałowych maskach.
1. Maski pomagały arystokratom:
  - a) bawić się podczas karnawału,
  - b) być anonimowym w każdej sytuacji,
  - c) postępować niezgodnie z prawem.
2. Weneckie maski mają:
  - a) różne kształty,
  - b) różne style,
  - c) różne rozmiary.
3. Niektóre maski mają swoje:
  - a) nazwy,
  - b) imiona,
  - c) nazwiska.
4. Niektóre weneckie warsztaty masek:
  - a) produkują je tylko dla turystów,
  - b) mają długą historię,
  - c) robią złote maski dla turystów.

Zadanie 5

Na podstawie tekstu uzupełnij zdania brakującymi przyimkami zgodnie z podanym przykładem.

0. Ostatnie wakacje spędziliśmy w Wenecji.
1. Babcia zawsze kupuje warzywa ..... straganie.
2. Podczas spaceru spotkaliśmy ..... ulicy naszą sąsiadkę.
3. Ten znany aktor zagrał ..... przedstawieniu o weneckim karnawale.
4. Tomek ukrył kopertę z listem ..... szafą.
5. Marta założyła szpilki ..... czarnej sukienki z kryształkami.
6. Wczoraj kupiliśmy prezent ..... babci i dziadka.
7. Nie lubię nosić bluz ..... kapturem.
8. .... wtorku nie będzie mnie w szkole, bo idę do szpitala.

Tekst tematycznie związany jest z zakresem: kultura oraz jedzenie. Na początek zajęć warto przynieść tabliczki czekolady o różnych smakach i wspólnie z uczniami je popróbować. W trakcie zajęć można opisywać smaki i kolory tabliczek czekolady. Można też przeanalizować skład na opakowaniach. Warto porozmawiać z uczniami o tym, czy lubią czekoladkę, jaka jest ich ulubiona i jak często ją jedzą. Zadanie 1 zawiera elementy ikonograficzne i jest wspólne dla wszystkich poziomów nauczania. Jego celem jest wprowadzenie uczniów w tematykę tekstu. Należy podkreślić, że słowa umieszczone w tabeli występują w tekście.

Część ćwiczeniowa – poziom A

Ćwiczenie 2 wprowadza ucznia w tematykę tekstu, który będzie czytał. W tabeli znajdują się słowa w wersji podstawowej, którymi należy uzupełnić zdania w poprawnej formie gramatycznej. Są to słowa, które pojawiają się w tekście i jednocześnie można uznać je za tzw. słowa kluczowe. Reprezentują one słownictwo związane z kulinariami. W celu utrwalenia zarówno leksyki, jak i form gramatycznych można poprosić uczniów o budowanie pytań szczegółowych do wybranego elementu zdania. Zadanie 3 wymaga od czytelnika lektury tekstu. Z podanej listy pytań musi on wyeliminować te, na które nie znajdzie w tekście odpowiedzi. W trakcie wykonywania zadania zaleca się, aby uczniowie podkreślali w tekście te informacje, które są odpowiedziami na pytania przedstawione w zadaniu. Kolejne zadanie także wymaga od uczniów bezpośredniej pracy z tekstem. Muszą oni ponownie go przeczytać i dokończyć zdania. Trzeba jednak pamiętać, aby były to zdania rozwinięte. Serię ćwiczeń zamyka zadanie rozwijające sprawność pisania. Można przygotować dla uczniów bank wyrażen, których powinni użyć przy jego realizacji.

Część ćwiczeniowa – poziom B

Zadanie drugie ma na celu skupienie uwagi uczniów na tematyce związanej z tekstem. W formie ustnej powinni spróbować odpowiedzieć na pytania. Te, na które nie znają odpowiedzi, powinni podkreślić. Warto odpowiedzi uczniów zapisać na tablicy. Kolejne zadanie – 3 weryfikuje wiedzę czytelników, która była sprawdzana w poprzednim zadaniu. Wszystkie odpowiedzi muszą zostać zapisane pod tekstem. Zadanie 4 ma charakter kategoryzujący. Tabela wymaga uzupełnienia wyrazami z tekstu. Pod kategorią: jedzenie należy wpisać nazwy przypraw, słodczy oraz posiłków. Kategoria: data uwzględnia także przedziały czasowe, takie jak np. wiek. Zadanie 5 rozwija umiejętność samodzielnego komponowania ogłoszeń. Należy zwrócić uwagę, żeby uczniowie nie przekraczali podanej liczby wyrazów.

Część ćwiczeniowa – poziom C

Zadanie 2, tak jak 1, wprowadza uczniów w tematykę tekstu. W mapie myśli powinny pojawić się zarówno rzeczowniki, przymiotniki, jak i czasowniki. Warto zadbać, aby

uczniowie wpisali kilka związków wyrazowych. Ćwiczenie 3 sprawdza szczegółowe zrozumienie przeczytanego tekstu. Uczeń celowo musi wybierać z większej liczby śródtytułów te, które są do siebie zbliżone pod względem semantycznym. Podczas rozwiązywania zadania warto przeanalizować znaczenie tytułów z tabeli. Kolejne zadanie jest typową jednostką weryfikującą stopień zrozumienia tekstu. Dobrze byłoby, żeby uczniowie wskazywali w tekście, gdzie znaleźli potwierdzenie, że zdanie jest prawdziwe lub fałszywe. Ćwiczenie 5 rozwija umiejętność konstruowania dłuższych wypowiedzi na bazie przeczytanego tekstu. Trzeba zwrócić uwagę, żeby uczniowie samodzielnie budowali zdania z wykorzystaniem leksyki z tekstu. Aby ułatwić im pracę, można wspólnie stworzyć listę wyrazów, które powinny pojawić się w wypowiedzi.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na zdjęcia. Podpisz je wyrazami z ramki.

tabliczka czekolady ♦ Krzysztof Kolumb ♦ kakao ♦ ziarna kakao

Zadanie 2

Uzupełnij zdania wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

czekolada ♦ napój ♦ deser ♦ chili kukurydza cukier cynamon cukier

0. Basia ciągle marzy o czekoladzie z orzechami.
1. Tomka boli brzuch, ponieważ zjadł pół kilo .....
2. Zawsze piję kawę bez .....
3. Nigdy nie jem ..... po obiedzie w restauracji.
4. Zimą uwielbiam herbatę z .....
5. Zapomniałam dodać trochę ..... do pizzy.
6. Nie lubię sałatek z .....
7. Nie pij tego ....., bo jest nieświeży.

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, na które pytanie poniżej nie znajdziesz w nim odpowiedzi.

- A: Jaką czekoladę pili mieszkańcy Ameryki Południowej?
- B: Dlaczego mieszkańcy Europy słodzą czekoladę?
- C: Jak wygląda produkcja czekolady?
- D: Kto przywiózł czekoladę do Europy?
- E: Od kiedy można kupować tabliczki czekolady?

➔ Słodka historia

¹Kiedy mówimy o czekoladzie, myślimy o czymś słodkim. W życiu człowieka jest już od ponad 4000 lat. Na początku nie była słodkim deserem, lecz magicznym napojem w Ameryce Południowej. Jej mieszkańcy pili ją z chili i kukurydzą.

²Krzysztof Kolumb przywiózł ziarno kakaowca do Europy. Dla jej mieszkańców była zbyt gorzka, dlatego zaczęli dodawać do niej cukier i cynamon. Czekolada była symbolem bogactwa, ponieważ sprowadzano ją z innego kontynentu.

³W XVII wieku czekolada nie była już towarem luksusowym. Każdy mógł się jej napić w specjalnych miejscach – pijalniach czekolady. Mieszkańcy Europy i Ameryki uważali, że jest dobra dla zdrowia.

⁴Pierwsza tabliczka gorzkiej czekolady pojawiła się w sklepie w 1847 roku. Cukierki czekoladowe w 1868 roku. Na czekoladę mleczną musieliśmy czekać do 1875 roku.

(123 wyrazy)

Zadanie 4

Na podstawie przeczytanego tekstu dokończ zdania.

1. Człowiek zna czekoladę
.....
2. Mieszkańcy Ameryki Południowej
.....
3. Czekolada była towarem luksusowym
.....
4. Dzisiejsza forma czekolady
.....

Zadanie 5

Napisz życzenia urodzinowe dla swojego kolegi/swojej koleżanki, które dołączysz do pudełka czekoladek.

Zadanie 1

Popatrz uważnie na zdjęcia. Podpisz je wyrazami z ramki.

tabliczka czekolady ♦ Krzysztof Kolumb ♦ kakao ♦ ziarna kakao

Zadanie 2

Odpowiedz na pytania poniżej. Jeżeli nie znasz odpowiedzi na któreś z nich, podkreśl je na zielono.

- Jak długo ludzie znają czekoladę?
- Skąd czekolada trafiła do Europy?
- Kto przywiózł czekoladę do Europy?
- Dlaczego Europejczycy dodają cukier do czekolady?
- Gdzie żołnierze pili czekoladę na polach bitwy?
- Dlaczego ziarna kakaowca szybko się psują?
- Kiedy wyprodukowano pierwszą tabliczkę czekolady?
- Która czekolada była pierwsza: mleczna czy gorzka?

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst. Czy znalazłeś w nim odpowiedzi na podkreślone pytania z zadania 2? Zapisz odpowiedzi na wszystkie pytania pod tekstem.

➔ Słodka historia

¹Kiedy mówimy o czekoladzie, myślimy o czymś słodkim. W życiu człowieka jest już od ponad 4000 lat. Na początku znali ją tylko mieszkańcy Ameryki Łacińskiej. Nie była słodkim deserem, lecz magicznym napojem, do którego dodawali chili i kukurydzę.

²To Krzysztof Kolumb przywiózł ziarno kakaowca do Europy. Niestety, sam podróżnik nigdy nie spróbował tego magicznego napoju. Europejczycy zaczęli mieszać go z cukrem i z cynamonem, bo był dla nich zbyt gorzki. Czekolada stała się symbolem bogactwa, ponieważ sprowadzano ją z innego kontynentu.

³W XVII wieku czekolada nie była już towarem luksusowym. Każdy mógł się jej napić w pijalniach czekolady. Europejczycy uważali, że jest dobra dla zdrowia. Nawet w Ameryce żołnierze pili czekoladę na polach bitwy.

⁴Produkcja kakao była bardzo skomplikowana. Bardzo szybko się psuło, ponieważ było tłuste. Po zbudowaniu maszyny, która usuwała tłuszcz z ziaren, kakao długo pozostawało świeże. Dzięki temu udało się w 1847 roku wyprodukować pierwszą tabliczkę czekolady. Cukierki czekoladowe pojawiły się w sklepach w 1868 roku. Na czekoladę mleczną trzeba było trochę poczekać, bo aż do 1875 roku.

(172 wyrazy)

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....
- f) .....
- g) .....
- h) .....

Zadanie 4

Na podstawie tekstu uzupełnij tabelkę zgodnie z podanym przykładem.

Nazwy własne	Jedzenie	Daty	Przymiotniki
Ameryka Łacińska			

Zadanie 5

Napisz zaproszenie na spotkanie z dyrektorem fabryki czekolady (maksymalnie 50 słów).

Pamiętaj, aby zawierało następujące elementy:

- datę, godzinę oraz miejsce spotkania,
- adresata oraz nadawcę,
- dwa argumenty, które zachęcą do udziału w spotkaniu.

Zadanie 1

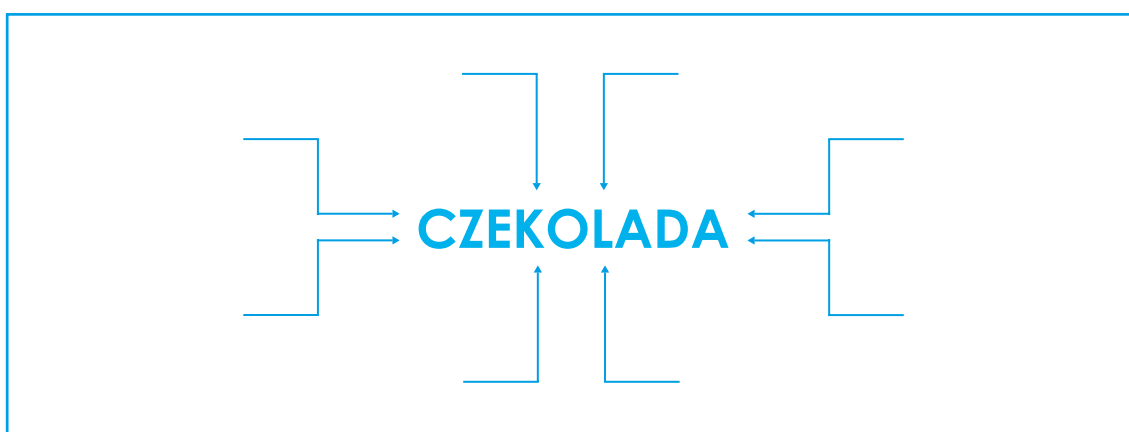
Popatrz uważnie na zdjęcia. Podpisz je wyrazami z ramki.

tabliczka czekolady ♦ Krzysztof Kolumb ♦ kakao ♦ ziarna kakao

Zadanie 2

Z czym kojarzy ci się czekolada? Uzupełnij mapę myśli.

Zadanie 3

Przeczytaj uważnie tekst i dopasuj śródtytuły do akapitów. Uwaga! Dwa z nich nie pasują do żadnego akapitu.

➔ Słodka historia

¹Kiedy mówimy o czekoladzie, zwykle myślimy o czymś słodkim. Jednak jej historia to przede wszystkim gorzki smak. Czekolada w życiu człowieka jest już od ponad 4000 lat.

²Na początku znali ją tylko mieszkańcy Ameryki Łacińskiej. Nie była słodkim deserem, lecz napojem magicznym. Majowie oraz Aztekowie wierzyli, że to bogowie przynieśli czekoladę na ziemię. Obie kultury piły czekoladę, dodając do niej chili i kukurydzę. Uważały, że ziarna kakaowca mają specjalną moc. Dlatego też używano ich podczas ważnych wydarzeń w życiu człowieka, takich jak: narodziny, ślub i śmierć.

³Europa poznała ziarno kakaowca dzięki podróżom Krzysztofa Kolumba. Podczas jednej z wypraw jego ludzie napadli na statek Majów i zamiast złota zabrali ziarna kakaowca. Niestety, sam podróżnik nigdy nie spróbował tego magicznego napoju. Dla Europejczyków był on gorzki, dlatego zaczęli dodawać do niego cukier i cynamon.

⁴Czekolada była bardzo droga, ponieważ sprowadzano ją z innego kontynentu. Stała się symbolem bogactwa i statusu. Jednak już w XVII wieku nie była towarem luksusowym. Każdy mógł się jej napić w pijalniach czekolady. W Anglii były one modnymi miejscami spotkań. Europejczycy uważali, że picie czekolady jest dobre dla zdrowia. Ciekawe jest to, że żołnierze, którzy walczyli o niepodległość Ameryki, pili czekoladę na polach bitwy, aby szybciej wracały im siły.

⁵Proces produkcji kakao był bardzo skomplikowany. Wysoka zawartość tłuszczu w ziarnach kakaowca powodowała, że kakao szybko się psuło. Dzięki rewolucji przemysłowej udało się zbudować maszynę, która usuwała tłuszcz z ziaren. W fabrykach przygotowywano masło kakaowe, które następnie formowano w bloki i mielono na proszek. Pierwsza tabliczka czekolady została wyprodukowana w 1847 roku. Cukierki czekoladowe zaczęto produkować w 1868 roku. Na czekoladę mleczną trzeba było czekać aż do 1875 roku.

(272 wyrazy)

	Śródtytuł	Numer akapitu
A.	Czekolada, jaką znamy	
B.	Czekoladowa dieta	
C.	Dlaczego czekolada jest słodka	
D.	Mleczna lepsza od gorzkiej	
E.	Samo zdrowie	
F.	Rewolucja w produkcji	

Zadanie 4

Przeczytaj jeszcze raz tekst z zadania 3 i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F) zgodnie z podanym przykładem.

0.	Pierwsza czekolada nie była słodka.	P	F
1.	Mieszkańcy Ameryki Łacińskiej pili czekoladę z dodatkami.	P	F
2.	Krzysztof Kolumb uwielbiał czekoladę.	P	F
3.	Czekolada w swojej historii była symbolem luksusu.	P	F
4.	Amerykańscy żołnierze pili czekoladę w pijalniach.	P	F
5.	XIX wiek był rewolucją w produkcji czekolady.	P	F

Zadanie 5

Napisz maila do kolegi albo do koleżanki, w którym opisziesz swoją wizytę w muzeum czekolady. Użyj jak najwięcej informacji z tekstu. Twoja wypowiedź powinna liczyć 150 słów. Uwaga: Nie cytuj zdań z tekstu!

Klucz do zadań

Tekst nr 1

Poziom A

Zadanie 1

C, ponieważ na pizzy są: ser, pomidory i bazylia.

Zadanie 2

A, 4, III; B, 1, IV; C, 2, V; D, 3, I; E, 5, II.

Zadanie 3

Zdanie prawdziwe: 1, 3, 4, 6.

Zadanie 4

1 – Włoch; 2 – mniej; 3 – najdroższa; 4 – najszybciej; 5 – możesz; 6 – dwa.

Zadanie 5

1 – G; 2 – C; 3 – F; 4 – J; 5 – I; 6 – H; 7 – D; 8 – B.

Poziom B

Zadanie 1

1 – połączył; 2 – drugim; 3 – kucharze; 4 – potrzebował; 5 – polskiego; 6 – szybciej;
7 – powinna; 8 – jeść; 9 – wody; 10 – świętujemy.

Zadanie 2

jedzą najwięcej pizzy – Norwegowie; najdłuższa pizza – Ameryka; najdroższa pizza – Ameryka; największa pizza – Włochy; najszybszy pożeracz pizzy – Filipiny.

Zadanie 3

1 – P; 2 – F; 3 – P; 4 – P; 5 – F; 6 – P.

Poziom C

Zadanie 1

1 – b; 2 – b; 3 – a; 4 – b; 5 – a.

Zadanie 2

B – 3; C – 2; D – 1; E – 3; F – 1; G – 2.

Zadanie 3

1 – w Grecji; 2 – we Włoszech; 3 – w Norwegii i w Niemczech; 4 – z Filipin; 5 – w Ameryce; 6 – w Kanadzie; 7 – z Polski.

Zadanie 4

1 – efektowna; 2 – jadłospis; 3 – pozeracze; 4 – specjałem; 5 – rekord; 6 – połączyć; 7 – średnicę.

Zadanie 5

1 – G; 2 – C; 3 – F; 4 – J; 5 – I; 6 – H; 7 – D; 8 – B.

Tekst nr 2

Poziom A

Zadanie 1

D

Zadanie 2

pomieszczenia: pokój dzienny, salon, kuchnia; meble i wyposażenie: fotel, stolik, dywan, lampa, regał, szafka, skrzynia.

Zadanie 3

1 – Poszukaj dobrego miejsca. 2 – Kup wygodny fotel. 3 – Postaw stolik. 4 – Zadbaj o dobre światło. 5 – Przygotuj małą biblioteczkę.

Zadanie 4

1 – P; 2 – F; 3 – F; 4 – P; 5 – P; 6 – F.

Zadanie 5

1 – salon; 2 – wieczorami; 3 – postawić herbatę; położyć telefon lub okulary; 4 – możemy je położyć na małej półce; 5 – częściej czytać.

Poziom B

Zadanie 1

1 – B; 2 – E; 3 – D.

Zadanie 2

1 – C; 2 – B; 3 – C; 4 – A; 5 – B; 6 – A.

Zadanie 3

1 – wyciszyć się; 2 – skrzynia; 3 – prywatności; 4 – padał; 5 – puszysta; 6 – rozwiązaniem.

Zadanie 4

1 – Najchętniej czytamy w sypialni; 2 – Potrzebujemy światła, ponieważ często czytamy wieczorami; 3 – Dodatki takie jak: poduszka, koc, pled oraz puszysty dywan; 4 – Na stoliku możemy położyć różne przedmioty, np. okulary czy książkę; 5 – Pomaga w zapomnieniu o problemach oraz w wyciszeniu się.

Zadanie 5

Fotografia przedstawia **kącik do czytania**. Moim zdaniem nie jest **w sypialni**, ale **w pokoju dziennym**. Ta część pokoju jest **jasna** i być może **cicha**. Niestety, nie ma tam **lampy**, ale są duże okna, które wpuszczają dużo **światła**. Wydaje mi się, że oświetlenie jest potrzebne, żeby czytać **wieczorami**, a nie tylko w **dzień**. W oknach ktoś powiesił białe firanki i szare zasłony.

Po lewej stronie znajduje się duży i szary **fotel**. Myślę, że jest on wygodny. Obok stoi mały stolik, na którym można położyć **telefon, okulary, przekąskę czy książkę**. Niestety, na podłodze nie ma **puszystego dywanu**, który **sprawia**, że pokój jest **przytulny**. Po prawej stronie stolika stoją jasnobrązowe **skrzynki**. Nie ma w nich książek, ale są kwiaty w doniczkach. One mogą być jak **regał** na **kolejne lektury**, które ktoś planuje przeczytać.

Poziom C

Zadanie 1

1 – E; 2 – B; 3 – F; 4 – D; 5 – G; 6 – C.

Zadanie 2

1 – B; 2 – A; 3 – A; 4 – B; 5 – A.

Zadanie 3

1 – F; 2 – B; 3 – G; 4 – A; 5 – E; 6 – C.

Zadanie 4

1 – autora; 2 – spis treści; 3 – stronie; 4 – rok wydania; 5 – okładce; 6 – tłumaczenie.

Tekst nr 3

Poziom A

Zadanie 2

- 1 – Jazda na rowerze jest praktyczna, ponieważ nie musimy używać transportu publicznego.
- 2 – Kiedy kupuję rower, muszę zastanowić się, gdzie i jak często będę jeździć.
- 3 – Każdy rowerzysta musi mieć kask i dobre buty.
- 4 – Przed przejażdżką muszę się rozgrzać.
- 5 – Kiedy dużo jeździmy na rowerze, musimy jeść pieczywo pełnoziarniste, orzechy i brązowy ryż.

Zadanie 3

- 1 – W moim rowerze nie działa prawy hamulec.
- 2 – Muszę jechać do serwisu rowerowego wymienić łańcuch.
- 3 – Zanim ruszymy, musimy napompować koła.
- 4 – To siodełko jest niewygodne.
- 5 – Jesteś wysoki, więc rama musi być większa.
- 6 – Jutro kupuję nowe błotniki do mojego roweru.

Zadanie 4

- 1 – E; 2 – G; 3 – D; 4 – H; 5 – C.

Zadanie 5

Paweł bardzo lubi jeździć na rowerze do szkoły oraz w weekendy. Uważa, że to jest bardzo zdrowe. Zbliża się nowy rok szkolny. Chłopiec poprosił tatę o nowy rower, bo stary jest dla niego za mały. Teraz są w sklepie rowerowym blisko domu. Miła pani sprzedawczyni pokazuje im różne modele rowerów miejskich i trekkingowych. Paweł sprawdza, czy rama jest dla niego dobra i czy hamulce dobrze działają. Chłopiec koniecznie musi mieć kask. Zastanawia się, który wybrać. Na ścianie wisi dużo modeli w różnych kolorach. Decyduje się na żółty. Zanim tata go kupi, Paweł musi przymierzyć kask i sprawdzić, czy rozmiar jest dobry.

Poziom B

Zadanie 2

- 1 – P; 2 – F; 3 – P; 4 – P; 5 – F; 6 – P.

Zadanie 3

- akapit 2 – Co zrobić ze starym rowerem?
akapit 3 – Nowy? Ale jaki?
akapit 4 – Sprzęt rowerzysty

akapit 5 – Zanim wyruszysz

akapit 6 – Co jeść

Zadanie 4

1 – karnet; 2 – serwisu; 3 – wycieczka; 4 – wypadek; 5 – przejażdżkę; 6 – pieczywo.

Zadanie 5

Sprzedam używany rower trekkingowy męski. Rok produkcji: 2020. Rozmiar ramy L. Kolor czarny. Błotniki srebrne. Brak bagażnika. Co roku serwisowany. Nowy łańcuch. Gratis kask (zielony) oraz koszyk na zakupy. Cena: 1750 zł. Kontakt telefoniczny pod numerem XXX XXX XXX wieczorem lub rano.

Poziom C

Zadanie 2

1 – wskazówkami; 2 – środek; 3 – siłownię; 4 – garażu; 5 – fachowców; 6 – wycieczki; 7 – odpowiednie; 8 – przejażdżką; 9 – sportu; 10 – posiłku.

Zadanie 3

1 – praktyczny; 2 – wykorzystywać; 3 – gruntowny; 4 – wątpliwość; 5 – odpowiedni; 6 – regularnie; 7 – wymaga; 8 – jadłospis.

Zadanie 4

1 – w; 2 – od; 3 – do; 4 – na; 5 – w; 6 – na.

Tekst nr 4

Poziom A

Zadanie 3

miasta: Pisz, Węgorzewo, Mrągowo, Giżycko, Mikołajki; wodne środki transportu: kajak, motorówka, skuter wodny, żaglówka; jedzenie: ryby, sery, leśne owoce, pierogi, kuleczki z piernika.

Zadanie 4

1 – TAK; 2 – NIE; 3 – TAK; 4 – TAK; 5 – NIE; 6 – TAK.

Zadanie 5

1 – owocami leśnymi; 2 – geografią; 3 – Giżycku; 4 – promem; 5 – grudnia, lutego; 6 – spływu kajakowego.

Poziom B

Zadanie 1

A, C, F, H.

Zadanie 2

1 – Pisz; 2 – Olsztyn; 3 – Szczytnie; 4 – Mikołajek; 5 – Giżycko; 6 – Mrągora; 7 – Kętrzyn.

Zadanie 3

(b) – 3; (c) – 1; (d) – 2; (e) – 3; (f) – 2.

Zadanie 5

1 – popularny; 2 – długość; 3 – sezon; 4 – słynąć; 5 – obiekt; 6 – koniecznie.

Poziom C

Zadanie 3

1 – P; 2 – N; 3 – N; 4 – P; 5 – N; 6 – P.

Zadanie 5

1 – b; 2 – b; 3 – a; 4 – c.

Tekst nr 5

Poziom A

Zadanie 2

1 – skróciłem; 2 – kursuje; 3 – wybrał się; 4 – właścicielem; 5 – przejechał; 6 – trasa.

Zadanie 3

1 – bogaty; 2 – przez Dunaj; 3 – w Belgii; 4 – niektóre pociągi; 5 – 19 dni; 6 – drogi.

Zadanie 4

Francja, Turcja, Rumunia, Belgia, Polska.

Poziom B

Zadanie 3

1 – b; 2 – a; 3 – c; 4 – a; 5 – c; 6 – b.

Zadanie 4

1 – Paryżu; 2 – Lyonie; 3 – Kolonii; 4 – Berlina; 5 – Warszawy; 6 – Moskwie; 7 – Harbinu;
8 – Pekinie; 9 – Hongkongu.

Zadanie 5

podróż, pociąg, rekord, trasa, pasażer, luksus, legenda, wagon, Paryż, Konstantynopol.

Poziom C

Zadanie 3

1 – dworcu; 2 – dyplomacji; 3 – bezpośredni; 4 – przesiąść się; 5 – prędkość; 6 – ponownie;
7 – skrócili; 8 – zamieniony; 9 – księdze; 10 – podróży.

 Tekst nr 6

Poziom A

Zadanie 4

1 – P; 2 – P; 3 – P; 4 – F; 5 – F.

Poziom B

Zadanie 1

sprawny, królestwo, polowanie, karmić, półkula, dzień, opiekować się.

Zadanie 2

1, 4, 5.

Zadanie 3

3

Zadanie 5

1 – przyrodnicy; 2 – ląd; 3 – głębokość; 4 – tlen; 5 – domagać się; 6 – obchodzić;
7 – niedźwiedź.

Poziom C

Zadanie 1

A – niedźwiedź polarny; B – renifer; C – foka; D – mors; E – pingwin; F – lis polarny.

Zadanie 2

1 – zwierząt; 2 – zwierzę; 3 – zwierzętom; 4 – zwierząt; 5 – zwierzęciem; 6 – zwierzęciu;
7 – zwierzętach; 8 – zwierzę.

Zadanie 3

1 – b; 2 – a; 3 – c; 4 – c; 5 – a; 6 – b.

Zadanie 4

1 – troskliwy; 2 – żywić się; 3 – organizm; 4 – domagać się; 5 – ekstremalny; 6 – wyłącznie.

 Tekst nr 7

Poziom A

Zadanie 4

nazwy państw: Kanada, Stany Zjednoczone, Dania, Norwegia, Rosja; wyrażenia z liczebnikami: 350 kilogramów, 680 kilogramów, 700 gramów, 13 kilogramów, 15 lat, 18 lat; przymiotniki: naturalny, polarny, wysoki, biały, transparenty, czarny, główny, ciężki; nazwy zwierząt: foka, renifer, ryby, ptaki.

Zadanie 5

1 – Kanadzie; 2 – Grenlandii; 3 – Stanów Zjednoczonych; 4 – Danii; 5 – Norwegii; 6 – Rosji.

Poziom B

Zadanie 2

1 – b; 2 – c; 3 – b; 4 – a.

Poziom C

Zadanie 2

1 – kra lodowa; 2 – ślepy; 3 – okaz; 4 – drapieżnik; 5 – odżywiać się; 6 – radzić sobie.

Zadanie 3

1 – 4; 2 – 1; 3 – 2; 4 – 3.

Zadanie 4

1 – P; 2 – F; 3 – P; 4 – P; 5 – F; 6 – P.

Zadanie 5

1 – środowisko; 2 – nurkować; 3 – pokarm; 4 – futro; 5 – transparentny; 6 – przychodzić na świat; 7 – ślepy.

Tekst nr 8

Poziom A

Zadanie 2

1 – zachowują się; 2 – rosną; 3 – jedzie; 4 – spadają; 5 – nagrzała; 6 – zobaczą.

Zadanie 4

1 – akapit 2; 2 – akapit 4; 3 – akapit 1; 4 – akapit 3; 5 – akapit 2; akapit – 1.

Zadanie 5

Pawle! Jutro spotykamy się przed szkołą o godzinie 8.30. Nie spóźnij się! Pozdrawiam XYZ.

Poziom B

Zadanie 3

1 – P; 2 – F; 3 – P; 4 – P; 5 – F; 6 – P.

Zadanie 4

akapit 1 – c; akapit 2 – d; akapit 3 – a; akapit 4 – f.

Zadanie 5

Wczoraj pojechaliśmy całą klasą na wycieczkę do Puszczy Kampinoskiej. Najpierw jechaliśmy około 40 kilometrów autobusem, a potem szliśmy piechotą. Czekał na nas miły przewodnik. Chcieliśmy zobaczyć pustynię w Grochalskich Piachach, ale niestety nie mogliśmy wejść na wydmy, chociaż bardzo chcieliśmy. Teraz to jest teren wojskowy, na którym ćwiczą żołnierze. Przewodnik powiedział nam, że piasek na wydmach szybko się nagrzewa w dzień. W nocy jest zimny, bo temperatura spada nawet do zera stopni. Na wydmach rosną sosny, krzewy i niska roślinność. Wszędzie widać jasny piasek. Dowiedzieliśmy się, że w tym miejscu filmowcy kręcili „W pustyni i w puszczy”, naszą lekturę szkolną.

Poziom C

Zadanie 3

1 – b; 2 – c; 3 – c; 4 – a; 5 – b.

Zadanie 4

1 – F; 2 – ; 3 – P; 4 – F; 5 – P; 6 – F.

Tekst nr 9

Poziom A

Zadanie 1

Rzym, Włosi, włoski, Francja, Szwajcaria, Austria, Słowenia.

Zadanie 5

1 – maskę; 2 – weneckiego; 3 – przedstawieniach; 4 – pamiątek; 5 – warsztacie;
6 – mistrzami.

Poziom B

Zadanie 3

1 – F; 2 – F; 3 – P; 4 – P; 5 – F.

Zadanie 4

A – 4; B – 1; C – 4; D – 3; E – 1; F – 2; G – 2.

Zadanie 5

1 – włoskiej architektury; 2 – Wenecji; 3 – karnawału; 4 – masce; 5 – warsztatach;
6 – kanałach.

Poziom C

Zadanie 4

1 – c; 2 – b; 3 – a; 4 – b.

Zadanie 5

1 – na; 2 – na; 3 – w; 4 – za; 5 – do; 6 – dla; 7 – z; 8 – od.

Tekst nr 10

Poziom A

Zadanie 1

A – Krzysztof Kolumb; B – kakao; C – tabliczka czekolady; D – ziarna kakaowca.

Zadanie 2

1 – cukierków; 2 – cukru; 3 – deseru; 4 – cynamonem; 5 – chili; 6 – kukurydzą; 7 – napoju.

Zaradnie 3

C

Poziom B

Zadanie 1

A – Krzysztof Kolumb; B – kakao; C – tabliczka czekolady; D – ziarna kakaowca.

Poziom C

Zadanie 1

A – Krzysztof Kolumb; B – kakao; C – tabliczka czekolady; D – ziarna kakaowca.

Zadanie 3

A – 5; C – 3; E – 4; F – 5.

Zadanie 4

1 – P; 2 – F; 3 – P; 4 – F; 5 – P.

Bibliografia

Banach M., Bucko D., (2019), *Rozumienie tekstu pisanego w języku obcym na przykładzie języka polskiego jako obcego*, Kraków: Księgarnia Akademicka.

Janowska I., Lipińska E., Rabiej A., Seretny A., Turek A., (2016), *Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1 – C2*, Kraków: Księgarnia Akademicka.

Lipińska E., Seretny A., (2013), *Integrowanie kompetencji lingwistycznych w glottodydaktyce na przykładzie nauczania języka polskiego jako obcego/drugiego*, Kraków: Księgarnia Akademicka.

Seretny A., (2011), *Kompetencja leksykalna uczących się języka polskiego jako obcego w świetle badań ilościowych*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wykaz fotografii i ilustracji

- © .shock/Bank zdjęć Photogenica, © 3drenderings/Bank zdjęć Photogenica
- © ABBPhoto/Bank zdjęć Photogenica, © alebloshka/Bank zdjęć Photogenica
- © almir1968/Bank zdjęć Photogenica, © AntonMatyukha/Bank zdjęć Photogenica
- © axily/Bank zdjęć Photogenica, © Azazelka/Bank zdjęć Photogenica
- © belchonock/Bank zdjęć Photogenica, © BluezAce/Bank zdjęć Photogenica
- © Cloud7Days/Bank zdjęć Photogenica, © CogentMarketing/Bank zdjęć Photogenica
- © compuinfoto/Bank zdjęć Photogenica, © CoNe88/Bank zdjęć Photogenica
- © dabooost/Bank zdjęć Photogenica, © dabooost/Bank zdjęć Photogenica
- © dabooost/Bank zdjęć Photogenica, © dabooost/Bank zdjęć Photogenica
- © Dmyrto_Z/Bank zdjęć Photogenica, © Elena Schweitzer/Bank zdjęć Photogenica
- © ElizavetaLarionova/Bank zdjęć Photogenica, © endpz/Bank zdjęć Photogenica
- © Erdosain / Bank zdjęć Photogenica, © G3N3SIS/Bank zdjęć Photogenica
- © georgios/Bank zdjęć Photogenica, © Iakov/Bank zdjęć Photogenica
- © igorkovalcuk/Bank zdjęć Photogenica, © IgorVetushko/Bank zdjęć Photogenica
- © Ischukigor/Bank zdjęć Photogenica, © januszlipinski / Bank zdjęć Photogenica
- © Jirsak/Bank zdjęć Photogenica, © kaninstudio/Bank zdjęć Photogenica
- © kk_studio/Bank zdjęć Photogenica, © Kryzhov/Bank zdjęć Photogenica
- © krzysztofz/Bank zdjęć Photogenica, © kvkirillov/Bank zdjęć Photogenica
- © leksele/Bank zdjęć Photogenica, © Lesnik_5/Bank zdjęć Photogenica
- © lifeonwhite / Bank zdjęć Photogenica, © lifeonwhite/Bank zdjęć Photogenica
- © maxcam/Bank zdjęć Photogenica, © maxcam/Bank zdjęć Photogenica
- © maxxystas/Bank zdjęć Photogenica, © mic1805/Bank zdjęć Photogenica
- © NewAfrica/Bank zdjęć Photogenica, © olly18/Bank zdjęć Photogenica
- © OndrejProsicky/Bank zdjęć Photogenica, © OndrejProsicky/Bank zdjęć Photogenica
- © Pakhnyushchyy/Bank zdjęć Photogenica, © Passakorn211/Bank zdjęć Photogenica
- © Patryk_Kosmider/Bank zdjęć Photogenica, © photographee.eu/Bank zdjęć Photogenica
- © PhotosVac/Bank zdjęć Photogenica, © PierreOlivier/Bank zdjęć Photogenica
- © pio3/Bank zdjęć Photogenica, © PixelsAway/Bank zdjęć Photogenica
- © pustosh/Bank zdjęć Photogenica, © Roberto_Sorin/Bank zdjęć Photogenica
- © Roberto_Sorin/Bank zdjęć Photogenica, © Scrudje/Bank zdjęć Photogenica
- © sedneva/Bank zdjęć Photogenica, © sereznij/Bank zdjęć Photogenica
- © Shaadjutt36/Bank zdjęć Photogenica, © studioM/Bank zdjęć Photogenica
- © SURZet/Bank zdjęć Photogenica, © SURZet/Bank zdjęć Photogenica
- © uatp12/Bank zdjęć Photogenica, © Valentyn_Volkov/Bank zdjęć Photogenica,
- © Valentyn_Volkov/Bank zdjęć Photogenica, © Viviamo/Bank zdjęć Photogenica
- © VladislavNosick/Bank zdjęć Photogenica, © vlakoh/Bank zdjęć Photogenica
- © william87/Bank zdjęć Photogenica, © yoka66/Bank zdjęć Photogenica

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

tel. 22 345 37 00

www.ore.edu.pl